

ODAMIZA KARŞI YAPILAN SALDIRILARA SESSİZ KALMAYACAĞIZ HAKLILIĞIMIZI SONUNA KADAR SAVUNACAĞIZ HUKUKİ ZEMİNDE HESAP SORACAĞIZ

Odamızın haklılığını ortaya koymak, konunun farklı yönlerini aktarmak, halkın doğru bilgilendirilmesini sağlamak için bütün üyelerimize görev ve sorumluluk düşüyor. Bu amaçla hazırlanan metni imzaya açıyoruz

Uluslararası düzeyde en büyük fuar organizasyonlarından biri olan EXPO'ya 2015'te ev sahipliği yapmak için iki aday kentten biri İzmir kentidir. "Daha Sağlıklı Bir Dünya İçin Yeni Yollar ve Herkes İçin Sağlık" temasıyla EXPO-2015'e aday olan İzmir'de, yer seçimi tartışmaları başvurunun gerçekleştirildiği 2006 yılının Mayıs ayından bu yana sürüyor. İzmir Şubemiz'de İzmir 2015 fuarının yer seçimine ilişkin gerekli incelemeleri yaparak 17.11.2006 tarihli basın toplantısında EXPO yer seçimi önerilerini ve görüşlerini kamuoyuna duyurdu. Meslek alanımız sınırları kapsamında İzmir'in 2015 projesi İzmir Şubemizce desteklendi, çağrılara yanıt verildi ve katkılar konuldu.

Bu kapsamda Kültür ve Turizm Bakanlığı'nca onaylanan parçacı, İzmir kent bütününde değerlendirilmeyen, tepeden inme, doğal değerleri yok sayan, bölgeyi konaklama, alışveriş merkezi gibi kullanımlarla yapılaşmaya açarak değerlerimizi pazarlayan, mevzuata aykırı, plan niteliğinde olmayan "1/25.000 ölçekli İzmir-İnciraltı Turizm Merkezi Çevre Düzeni Planı"na İzmir Şubemiz karşı çıktı. İzmir'in tek nefes alma alanı olan bölgenin korunması, doğal değerlerimizin yaşatılması, rantı kurban gitmemesi, İzmir'in geleceği için Şubemiz itiraz etti, itirazları dikkate alınmadı ve anayasal hak olan dava yoluna başvurulmak zorunda kalındı.

Bu andan itibaren Odamıza yerel görsel ve yazılı yayın organlarında, köşe yazılarında, İzmir'in eski yeni yerel yöneticileri, bazı sanayi ve ticaret odaları ve hükümet yetkilileri tarafından eleştiri boyutunu aşan saldırılar, yargısız infaz ve linç girişimleri, karalamalar, tehditler savruldu. Odamız "vatan haini" ilan edildi, Şube yöneticileri hedef gösterildi, tukaka ilan edildi.

Bu saldırılara sessiz kalmak mümkün değildir. Yargı kararının ve organizasyonun kararının sonucuna göre şimdiden mahkum edilen, cezalandırılmak istenen Odamızın haklılığını ortaya koymak, konunun farklı yönlerini aktarmak, halkın doğru bilgilendirilmesini sağlamak için bütün üyelerimize görev ve sorumluluk düşüyor. Bu nedenle ikinci sayfada yer alan metni üyelerimizin imzasına açıyoruz. Odamızın web sayfasında da yer alan bu metnin imzalanmasını üyelerimizden bekliyoruz.

EXPO-2015 YERSEÇİMİ SÜRECİNDE MÜCADELEMİZİ DİĞER KURUMLARLA BİRLİKTE ORTAK ZEMİNDE SÜRDÜRECEĞİZ.....	3
EXPO 2015 İZMİR İÇİN YERSEÇİM ÖNERİSİNİ AÇIKLIYOR.....	7
TMMOB İZMİR ŞUBEMİZE YAPILAN SALDIRILARA İLİŞKİN BASIN AÇIKLAMASI YAPTI.....	10
ŞUBE VE GENEL MERKEZ GENEL KURULLARI SÜRECİ BAŞLADI.....	11
REKABET KURUMU KAMU YARARINA YÖNELİK HUKUKİ DÜZENLEMELERİMİZİN UYGULANMASINI ENGELLEYEMEZ.....	11
HER TÜR VE ÖLÇEKTE PLANLARIN YAPIMINDA BU KONUDA UZMAN OLAN ŞEHİR PLANCILARI YETKİLİDİR.....	17
MADEN KANUNU DEĞİŞMELİ, YÖNETMELİKLERİ İPTAL EDİLMELİDİR.....	27
KAMULAŞTIRMA BİLİRKİŞİLİĞİ MESLEK İÇİ EĞİTİMİ İZMİR'DE YAPILDI.....	29
GELENEKSEL ŞEHİRCİLİK YEMEĞİMİZİ DÜZENLİYORUZ.....	30
CARGİLL'DE MAHKEMELERİN ALDIĞI KARARLAR UYGULANMALIDIR.....	30
ŞUBELERDEN HABERLER	
Bursa Şube KAMU ARAZİLERİ KAMUNUN OLUMALIDIR.....	31
Konya Şube KENT KONSEYİ TOPLANTISINA KATILDIK.....	33
İstanbul Şube İSTANBUL MAHALLE DERNEKLERİ BİRLİĞİ TOPLANTISI'NA KATILDIK.....	34
Ankara Şube ANKARA ÜST ÖLÇEK PLANI DEĞERLENDİRME ÇALIŞTAYLARI.....	35

BASIN VE KAMUOYUNA

TMMOB ŞEHİR PLANCILARI ODASI İZMİR ŞUBESİNE YAPILAN HAKSIZ KARALAMALARI KINIYORUZ

İnciraltı bölgesi; 2634 Sayılı Turizmi Teşvik Kanunu uyarınca, Turizm Merkezi ilan edilmiştir. Ancak, İl Tarım Müdürlüğü'nce söz konusu alanın tarım dışı amaçla kullanımı uygun görülmemiştir ve bu görüş halen yasal geçerliliğini korumaktadır. Bunun yanında, bölgenin büyük bölümü 2. ve 3. Derece doğal sit alanı olmakla birlikte, son olarak bir bölümü de İzmir 1 Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Bölge Kurulu'nun 15.02.2007 tarih ve 2084 sayılı kararı ile 1. Derece Doğal Sit Alanı olarak tescillenmiştir.

Öte yandan; "İnciraltı Turizm Merkezi 1/25000 ölçekli Çevre Düzeni Planı" başlıklı plan, Kültür ve Turizm Bakanlığı'na onaylanarak, 15.06.2007-16.07.2007 tarihleri arasında İzmir Büyükşehir Belediyesi'nce bir (1) ay süre ile askıya çıkarılmıştır.

TMMOB Şehir Plancıları Odası olarak, ilgili plana ilişkin itirazlarımız, İzmir Şubemizce İzmir Büyükşehir Belediyesi ile Kültür ve Turizm Bakanlığı'na iletilmiştir. Geçerli yasal süreler içinde itirazlarımız yönünde herhangi bir işlem tesis edilmediği görülerek, "İnciraltı Turizm Merkezi 1/25000 ölçekli Çevre Düzeni Planı"nın iptali için ilgili mahkemesinde dava açmak zorunlu olmuştur.

Odamız Yönetim Kurulu'na İzmir Şubemize söz konusu plana yönelik dava açma yetkisi verilmesinin ardından, 07.11.2007 tarihinde Kültür ve Turizm Bakanlığı'na karşı "İnciraltı Turizm Merkezi 1/25000 ölçekli Çevre Düzeni Planı"nın iptali için Danıştay'da "Yürütmeyi Durdurma ve İptal İstemi ile" dava açılmıştır.

Bu süreçte, İzmir Şubemiz, dava açmak için özel bir zamanlama gözetmeyerken tamamen hukuki ve yasal takvime bağlı kalmış, üstelik bir iyi niyet göstergesi olarak, yargıya başvurmak için yasal sürelerin tamamen dolacağı son güne kadar ilgili otoritelerin girişimde bulunmasını beklemiştir.

***

Tüm bu gelişmelere paralel olarak, İzmir Şubemizin Haziran 2006 tarihinde kurulan bir komisyon tarafından, İzmir'de düzenlenmesi düşünülen EXPO-2015 fuarının yerleşimine ilişkin gerekli araştırmalar yapılarak 17.11.2006 tarihli basın toplantısı ile İzmir Şubemizin EXPO yerleşim önerisi (Buca-Kaynaklar Fuar Alanı) kamuoyuna duyurulmuştur.

EXPO-2015 yerleşim kararı ile ilgili olarak, Mart 2007 tarihlerinde yoğunlaşan ve birçok basın organında çıkan, yargı süreçlerine konu olabilecek uyarılarımız, yaklaşık bir yıldan bu yana, gerek alternatif yerleşimi önerisi, gerekse İnciraltı'nın nasıl planlanması gerektiği yönündeki kapsam dahilinde ilgili otoritelere iletilmiş, kamuoyuna zamanında ve tam bilgi aktarımı sağlanmıştır.

***

Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın "İnciraltı Turizm Merkezi 1/25000 ölçekli Çevre Düzeni Planı" hakkında İzmir Şubemizce davanın açılmasını takip eden günlerde, basın ve kamuoyu da konudan haberdar duruma gelmişlerdir.

İlk gazete haberinin ardından söz konusu dava, yerel basın ve yayın organlarında geniş yer bulmuş, konu hakkında İzmir Büyükşehir Belediye Meclisi ve İzmir Valiliği İl Genel Meclisi toplantılarında da bazı konuşmalar gerçekleştiği öğrenilmiştir. Gerek anılan yayın ve gazete haberleri, gerekse anılan toplantılarda gerçekleştiği ifade edilen konuşmalar Şubemizi, Odamızı ve hatta TMMOB örgütülüğünü rencide edici niteliktedir. Konu, belirli bir kısım çevrelerce adeta bir karalama ve linç kampanyasına dönüştürülmüştür.

***

Bilinmektedir ki; İzmir'in İnciraltı-Bahçelerarası bölgesi hassas bir şekilde planlanmazsa betonlaşma süreciyle İzmir'in denize açılan yeşil kapısı olmaktan çıkacak, yıllardır "imara" açma baskılarıyla karşı karşıya olan ve başta meslek odaları olmak üzere İzmir'in duyarlı kesimlerince korunması zorunlu görülen bölgenin kısa vadeli rant beklentilerine aracılık etmesi söz konusu olacaktır.

İzmir'de bu alanın özel nitelikleri göz ardı edilerek, diğer bölgelerden farkı olmayan sıradan bir kentsel bölge olmasına dönük çabalar sürdürülmektedir. Son örnekte ise, bir kısım arsa spekülasyonu ile bazı kaynaklardan beslenerek varlıklarını sürdüren bir bölüm medya organının çabalarıyla, "EXPO 2015 organizasyonun İzmir'i kalkındıracağı" söylemi üzerinden arsa spekülasyonlarının hedefi topluma dikte edilmeye çalışılmaktadır.

Oysaki; *Şehir Plancılar EXPO 2015'e değil, bu "büyük etkinlik" fırsatı bilinerek İzmir kentinin korunması gereken yeşil alanlarının ve değerli tarım topraklarının yapılaşmaya açılmasına ve doğal sit alanlarının koruma amaçlı bir plan dışında müdahaleyle planlanmasına karşıdır. Kentin kendi kuralları korumasından yanadır; ayrıcalık ve imtiyaz istemlerine, tehdit ve dayatmalara karşıdır. Türkiye'nin planlama birikim ve deneyimleri açısından son derece talihsiz bir A4 'plan' belgesi ile Fuar alanı çevresinde olacakları öngörmekten kaçınan, hiçbir çevre denetimi ve bütünselliği olmayan "Çevre Düzeni Planı" anlayışına karşıdır.*

***

Biz Türkiye'deki tüm şehir plancılarının yasal mesleki örgütü ve seçilmiş temsilcileri olarak, İzmir Şubemizin İzmir kentini ve İzmirliyi korumaya dönük özenli, dikkatli, duyarlı ve sorumlu çabalarını destekliyoruz. Planlama bilimine ve mesleğimizin uzmanlık birikimine saygıya davet ediyoruz.

TMMOB Şehir Plancıları Odası Yönetim Kurulu

EXPO-2015 YERSEÇİMİ SÜRECİNDE MÜCADELEMİZİ DİĞER KURUMLARLA BİRLİKTE ORTAK ZEMİNDE SÜRDÜRECEĞİZ

İnciraltı bölgesi; 2634 Sayılı Turizmi Teşvik Kanunu uyarınca, 20.09.1991 tarih ve 20997 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 2137 No’lu “Bazı Alanların Turizm Alan ve Merkezi Olarak Tesbiti Hakkında Karar” kapsamında sınırları belirlenerek Turizm Merkezi ilan edildi.

Bilindiği üzere EXPO-2015’in düzenleneceği kente ilişkin aday olan İzmir ve Milano kenti yarışmakta olup, Mart ayı sonunda söz konusu kente yönelik karar alınacaktır. Bu çerçevede Kültür ve Turizm Bakanlığı İzmir Kentinde EXPO-2015’in düzenleneceğini varsayarak fuar alanı kullanımına yönelik plan kararı aldı. Bakanlık İzmir-İnciraltı Turizm Merkezi Çevre Düzeni Planı adı altında bir planı onaylayarak “Fuar Alanı” kullanım kararı getirdi. Plan notunda ise “Ülkemizin expo adaylık başvurusunun kabul edilmesi halinde 1/5000 ve 1/1000 ölçekli planlarda İzmir 1 nolu Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun uygun görüşü alınacaktır. Yapılaşma Koşulları ve Kullanım kararları alt ölçekli planlarda belirlenecektir.” ifadesine yer verildi.

Söz konusu plan Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgele- rinde ve Turizm Merkezlerinde İmar Planlarının Hazırlanması ve Onaylanmasına İlişkin Yönetmeliğin 15. Maddesi uyarınca 15.06.2007-16.07.2007 tarihleri arasında İzmir Büyükşehir Belediyesi’nde bir (1) ay süre ile askıya çıkarıldı. Odamız İzmir Şubesinde, ilgili plana ilişkin itirazlarımız, İzmir Büyükşehir Belediyesi’ne ve Kültür ve Turizm Bakanlığı’na iletildi.

60 günlük yasal cevap verme süresi içinde ilgili kurumlardan Şubemize herhangi bir cevabi yazı iletılmeyerek itirazımızın resmi olarak reddoldu. Akabinde, hukuki yollara başvurmak için geçerli 60 günlük yasal süre içinde de itirazlarımız yönünde herhangi bir işlem tesis edilmediği görülerek, “İnciraltı Turizm Merkezi 1/25000 ölçekli Çevre Düzeni Planı”nın iptali için ilgili mahkemesine dava açıldı.

İzmir Şube Yönetim Kurulu’nda 02.11.2007 tarihli toplantısında, ilgili davanın açılması yönünde karar alınmış olup 02.11.2007 tarih ve 35.07.0148 sayılı yazı ile Odamız Genel Merkezinden dava açma yetkisi talebinde bulunuldu. Şubemizin talebi, 02.11.2007 tarih ve 24/74 sayılı Odamız Yönetim Kurulu toplantısında görü- şülerek uygun bulundu. 07.11.2007 tarihinde Kültür ve Turizm Bakanlığı’na karşı TMMOB Şehir Plancıları Odası tarafından “İnciraltı Turizm Merkezi 1/25000 ölçekli Çevre Düzeni Planı”nın iptali için Danıştay’da “Yürütmeyi Durdurma ve iptali istemi ile” dava açıldı.

TMMOB
Şehir Plancıları Odası

Hıtaç Sokak No:24/7 Kocapazarı, 06640-ANKARA
Tel: 0 312 417 87 70-417 66 30
Faks: 0 312 417 95 55
E-posta: spo@spo.org.tr
Internet: http://www.spo.org.tr

Tarih:04.01.2008
Sayı: 08/004

DAĞITILMI

Bilindiği üzere EXPO-2015’e evsahipliği yapmak üzere aday olan İzmir ve Milano kenti yarışmakta olup, 2008 yılı Mart ayı sonunda fuarın hangi kente yapılacağı kesinlik kazanacaktır. Ülkemizde birçok örnekte görüldüğü gibi bu örnekte de kimsenin karşı olamayacağı böylece pozitif bir etkinliğin ev sahipliğini üstlenmek konusunda, alternatif müspet öneriler ve katkılara bakılmaksızın, tüm değerlerimizin söz sayılmasından geri kalmıyarak, EXPO maskesi altında İzmir’in en önemli açık alanlarından, tarımsal ve doğal değer açısından korunması gerekli İnciraltı’nın heba edilmesinden kaçınılmamıştır.

İnciraltı’nın EXPO için uygun bir fuar alanı olduğu, hiçbir planlama kurumunun veya sürecinin ortaya koyduğu bir olgu değildir. Keza İzmir için yakın zamanda hazırlanan iki farklı planda da söz konusu alan için fuar öngörüsü getirilmemiştir. Bu planlardan birincisi Çevre ve Orman Bakanlığı’na İzmir-Manisa-Kütahya kentleri bütününde hazırlanan 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı, diğeri ise İzmir Büyükşehir Belediyesince hazırlanmış olan Büyükşehir Belediyesi Nazım İmar Planıdır. Her iki plan bütünde de alternatif fuar alanları önerilmiş, söz konusu alana ilişkin tarımsal ve doğal değerler doğrultusunda koruma kararları geliştirilmiştir. İnciraltı’nın heba edilmesi planının ise, bir takım kentsel rant düşüncesini çevrenin istekleri ve işaretleri doğrultusunda, kamu yararı amaçlı tüm bu planlama süreçlerini qui sayan anlayışın, kişisel çıkar ve girişimleri doğrultusunda üretilen bir plan olduğu aşikardır.

Söz konusu alana ilişkin daha evvel başlayan ve yukarıda bahsedilen planlama çalışmaları varken, Kültür ve Turizm Bakanlığı “İzmir-İnciraltı Turizm Merkezi Çevre Düzeni Planı” adı altında birkaç parselde oluşan bir alanı elelecele onaylayarak “Fuar Alanı” kullanım kararı getirmiştir. Plan notunda ise “Ülkemizin EXPO adaylığı başvurusunun kabul edilmesi halinde 1/5000 ve 1/1000 ölçekli planlarda İzmir 1 nolu Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun uygun görüşü alınacaktır. Yapılaşma Koşulları ve Kullanım kararları alt ölçekli planlarda belirlenecektir.” ifadesi ile muğlak, olasılıklara bağlı emsali daha evvel görülmemiş bir karara yer verilmiştir.

İzmir-İnciraltı Turizm Merkezi Çevre Düzeni Planında “Fuar Alanı” olarak belirlenen alan 2. ve 3. derece doğal sit altında kalmakta, mutlak korunması gerekli 1. derece doğal sit alanının ise yanında, sınırları yer almaktadır. Bununla birlikte Tarım ve Köylüleri Bakanlığı söz konusu alana ilişkin verdiği görüşte alanın tarım dışı herhangi bir amaçla kullanılmasını uygun görmemiştir. Bu görüş doğrultusunda hazırlanan ve daha evvel bahsedilen Büyükşehir Belediye Başkanlığınca onaylanan 1/25.000 ölçekli İzmir Kentsel Bölge Nazım İmar Planı ile Çevre ve Orman Bakanlığınca hazırlanan 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planında dahi söz konusu alan “tarımsal niteliği korunacak alan” olarak belirlenmiştir. Bilindiği üzere tüm bu değerlerinin yanı sıra, İnciraltı doğal varlığının bugüne kadar koruyulabilmiş, kamusal değeri olan İzmir’deki ender açık alanlardan biridir. Söz konusu alanın tüm bu değerleri yok sayılarak, özgün karakterinden uzak yoğun yapılaşmanın önünü açacak, kısmen kaçak yapılaşmış olan alan içerisinde linfa affına dönüşebilecek ve benzeri yapılaşma özendirilecek, kısaca topyekun İzmir’in değil, belli kesimlerin çıkarına hizmet edecek olan

TMMOB Şehir Plancıları Odası, Ankara/06.01.2008, 08/004 sayılı yazı ile ilgili kararın iptali için Danıştay’da dava açılmıştır.

EXPO 2015 için fuar alanı olarak planlanması şehircilik bilimi ilkelere ve kamu yararı doğrultusunda uygun değildir.

İnciraltı’nı EXPO uğruna feda eden söz konusu plan Haziran ve Temmuz 2007 tarihlerinde Kültür ve Turizm Bakanlığı ile İzmir Büyükşehir Belediye Başkanlığında askıya çıkarılmıştır. TMMOB Şehir Plancıları Odası, daha evvel benzeri onlarca örnekte olduğu gibi, kamu yararı, planlılık ve koruma ilkelere doğrultusunda bu plana da itiraz etmiş, EXPO maskesinin arkasına gizlenmiş, art niyetli bu tasarrufla boşa çıkartarak “bilimi ve teknoloji halkın yararına sunma ilkesi” doğrultusunda bzmak istemiştir. Odamız tarafından yapılan bu itirazlarla gerekli düzeltme ve düzenlemelerin yapılması istenmiş söz konusu EXPO Fuar etkinliği için İzmir genelinde birden fazla alternatif alan detaylı raporları ile önerilmiştir. İtirazımıza ilgili mevzuat gereği süresi içerisinde olumlu ya da olumsuz herhangi bir yanıt verilmiş, söz konusu idarelerden beklenen kamusal diyalog sağlanamamıştır. Özetle anlatılan bu süreç sonunda alınan planın iptali istemi ile 2007 yılı Kasım ayı içerisinde Odamız tarafından dava açılması zorunlu hale gelmiştir.

TMMOB Şehir Plancıları Odası olarak; Kültür ve Turizm Bakanlığı’nın turizm merkezlerindeki “izel” plan yapma, yapıtırma yetkisine sığınarak İnciraltı Bölgesi için hazırladıkları bu planın:

- üst ölçekli diğer planlara aykırı olması,
- doğal sit ve tarımsal değerleri tahrip edecek kullanım kararlarının getirilmesi,
- kentin kamusal öneme sahip açık alanlarının qui edilmesinin sağlanmaması,
- yer seçiminin şehircilik bilimi gereklerine göre uygun olmaması,
- planın kent bütününde yürütülen planlama çalışmalarından bağımsız, parçacı ve bu planların araştırma sonuçlarına ve kararlarına aykırı olarak ele alınması,
- planlama esasları, şehircilik ilkelere ve kamu yararına açıkça aykırı nitelikler taşıması,
- 3194 sayılı İmar Kanunu, 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu ile ilgili mevzuatına, 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanım Kanununa aykırı olmasından dolayı iptali istemi ile dava açmıştır.

Odamız tüm bu gelişmelerden önce EXPO-2015’in İzmir kenti için önemli bir katkı sağladığı, söz konusu fuar alanına yönelik komisyon oluşturularak alternatif alan önerilerini de ayrıntılı raporlarla dile getirmiştir. Söz konusu EXPO etkinliğinin gerçekleştirileceği daha uygun fuar alanları yer seçimi konusunda, kent bütününde şehircilik ve planlama mesleğinin gereği, bilimsel ve teknik hususlar ortaya konmuş, geçmişte diğer ülkelerde yapılan fuar alanları araştırılarak incelenmiş ve İzmir’de geleceği de düşünülerek alternatif öneriler ortaya konulmuştur. Ancak Odamız İzmir Şubesinde geliştirilen bu alternatif önerilerimiz de yetkili kurumlar tarafından görmezden gelmiş, İzmir için en iyisini düşündüklerimizi iddia eden kesimler tarafından dikkate bile alınmamıştır.

Bütün bu gelişmeler yaşanırken, şehircilik ilke ve esasları doğrultusunda yürütülen çabalara karşılık olarak, Odamız tarafından açılan davaya İzmir’de yayımlanan yerel basın ve yayın organlarında geniş yer verilmiştir. İzmir Büyükşehir Belediyesi ve İzmir Valiliği İl Genel Meclisi toplantılarında konu gündeme gelmiş, başta Odamız İzmir Şubesi olmak üzere, Odamız örgütülüğüne, TMMOB’a, demokratik kitle örgütlerine yurt sardılır, hakaretler yapılmış, tek amaçları İzmir’in ve kamunun yararına çalışmaları yürütmek olan Odamız ve değerli Şube Yönetim Kurulu Üyeleri adeta hedef gösterilmiştir. Kendi çıkarlarını milli meselelere haline getiren bu çevrelerce, Odamızın kendi çıkarlarına değil, tam anlamıyla “kamu çıkarları” doğrultusunda en temel Anayasal hakkı olan dava açma yetkisi sorgulanır hale getirilmiş, açmış olduğumuz haklı davamızın gereği çekişmenin yönünde baskılar yapılmıştır. Odamızın dava açtığı gündün bugüne kadar, aynı çevrelerce, kamuoyu nezdinde Odamız hedef gösterilmeye devam edilmiş, hukuk tanımaz bir şekilde dava

konusu planla ilgili yargılama süreci etkilenmeye çalışmış, Örgütümüzde, Odamıza ve Yönetim Kurulu Üyelerimize, karşı tehditkar tavırlar sergilenmiştir.

'EXPO'YA Kurşun', 'İzmir'i Arkadan Vurdular', 'Bunlara Anayasal Hakkını Kullanıyor Demek Doğru Değil, Savasta Arkadan Vurana Kallış' Denir', 'Bunlar İzmir'i Sevmeyenler Lobisi', 'Tu Kaka Kafalar', 'Yine İstemezüküler', 'İzmir'e İhanettir', 'Yine Bir İzmir Klasiği', 'Bunlar İzmir'in Şanssızlığı, İzmir İçin Ne Yapmışlar', 'İnsan Millî Ve Vicdani Sorumluluğa Sahip Olması Gerek', 'Bunlar Yine Bilinen Yüzlerini Gösteriyor', 'EXPO'YU Kaybederse Pantolonunu Alır, Hepinizi Yakarız', gibi ifadelerde Odamıza karşı yapılan saldırı ve tehditlere karşı haklı davamızdan ve gerekçelerini kamuoyuna açıklama azmimizden vazgeçmemek kararlığında olduğumuzu tüm TMMOB örgütünüze, demokratik ve sivil toplum örgütlerine ve kamuoyuna bildiriyor, daha evvel emsal görülmemiş bu saldırıların, yakın zamanda girişimlerine ve haklı davalarına yöneleceğini, tüm talan ve yağma odaklarının bu girişimlerine karşı örgütlü karşı duruşumuzun bugün daha da gerekli olduğunu görüyoruz.

Gerek Odamız İzmir Şubesi, ve gerekse Kasım ayı içerisinde TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Mehmet Soğanca tarafından yapılan basın açıklamaları ile yerel basında tek tarafı bilgilendirmeler, karalamalar, saldırılara, bu linç girişimine karşı gerekli açıklamalar ve yanıtlar verilmiştir. Ancak bu çabalarımız da yerel basında yeterince yer bulmamış, aynı çevreler tarafından kamu yararına açtığımız davamız gerekçelerini kamuoyuna sunma girişimlerimiz adeta engellenmiştir. Bu kapsamda Odamız örgütünüze karşı yapılan saldırılara, karalamalara karşı da hukuki açıdan gerekli cevaplar verilmeye devam edilecek, suç duyularında bulunulacak ve tazminat davaları da açılacaktır. Kural tanımaz çevrelerin başlattığı bu gözü dönmüş saldırılar karşısında ne pahasına olursa olsun hiçbir Odamız neferi yalnız bırakılmayacaktır.

Odamız Yönetim Kurulu, öncelikle konuyla ilgili hazırladığı bir metni üyelerinin imzasına sunarak, Şehir Plancıları Odasının tüm örgütüğü ile açılan haklı davamız arkasında olduğumuzu deklare etmeyi, tüm bu imzalarla birlikte kamuoyuna bir açıklamada bulunmayı kararlaştırmıştır.

Gerek Odamız, gerek TMMOB'u ve demokratik kitle örgütlerini küçük düşürmeye, karalamaya ve yıkılmaya ve İzmir kentini sermayenin çıkarları doğrultusunda rantla teslim etmeye yönelik çabalara karşı, TMMOB ve diğer örgütlerin bir bütünlük içinde hareket etmesi gerekliliği ortadadır. Bu amaçla başta Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğinin, başlı Odaların ve diğer örgütlerin hazırlanacak ortak basın açıklamaları ve deklasyonları, Odamızın açtığı davaya verilecek destek ve müdahil olunması yönünde alınacak kararlar gibi katkı ve desteğinizin sağlanması örgütsel bütünlüğümüzün gereği olarak beklenmektedir.

EXPO-2015'in düzenleneceği kentin belirleneceği tarih yaklaştıkça, bu saldırı ve baskıların artarak devam edeceği kansındayız. Onca alternatif alan önerisini görmezden gelen, kendi çıkarları doğrultusunda kamuoyuna yönelik tek tarafı ve yanlış bilgilendirme yapmaya devam eden kişisel çıkarlarını "millî bir mesele" haline getirip, Odamız "Vatan Haini" olarak nitelleyen çevrelerin amaçlarına ulaşmak yolunda konuyu ulusal boyuta taşıyacakları EXPO için İzmir'in belirlenmemesi durumunda ise Odamıza yönelik suçlamalarını arttıracakları açıktır. Vatan bu çevrelerin İnciraltı'ndaki "çiftlikleriyse," "kasaları ve çek defterlerinin içindekilerse", "ödenekleriyse" vatan, biz vatan hainiyiz. "yazsınlar üç süten üstüne kapkara haykırın puntolarla:" Şehir Plancıları Odası "vatan hainliğine devam ediyor hâld."

Odamız üzerinde özelleşen tüm bu baskı ve saldırılara karşı mücadeleyi sürdürmek, "Bilimi ve Tekniği" halkın hizmetine ne pahasına olursa olsun sunma anlayışımızdan asla ödün

vermemek kararlığında olduğumuzu belirtmek isteriz. Bu yolda tüm Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği örgütünü, demokratik kitle örgütlerinin, bilimsel çevrelerin haklı davamıza destek olması, kentsel rantları kendi çıkarları doğrultusunda yönetme amacıyla olan çıkar (şer) odakları karşısında yürütülen mücadelede yalnız olmadığımızı göstermesini bekliyoruz.

Yazmış ekinde yer alan basın açıklaması önerilerinizi doğrultusunda geliştirilerek, gerekirse ilan yolu ile tüm kamuoyuna açıklanacaktır. Söz konusu metne ekleme ve düzeltme önerilerinizle birlikte, kurumunuzca atılacak olan imza Odamız örgütünüze verilecek önemli bir destek olarak beklenmektedir. Basın açıklaması yanı sıra ortak yapılabilecek diğer çalışma ve konularda, katkı ve destek önerilerinizi de ivedilikle bekliyoruz.

Saygılarımla,

Nevzat ÇAN
Genel Sekreter '1,
TMMOB Şehir Plancıları Odası
Yönetim Kurulu Adına

Ek:

1. Odamız tarafından hazırlanan basın açıklaması
2. Odamız İzmir Şubesi tarafından hazırlanan 17.03.2007 tarihli basın açıklaması
3. TMMOB tarafından 24.11.2007 tarihinde İzmir'de yapılan basın açıklaması
4. TMMOB İzmir İKK tarafından hazırlanan basın açıklaması
5. Odamız İzmir Şubesi tarafından hazırlanan 17.11.2006 tarihli basın açıklaması
6. Odamız İzmir Şubesi'nin Kültür ve Turizm Bakanlığı'na yazdığı itiraz yazısı
7. Söz konusu plana açılan davamızın dava dilekçesi
8. İzmir Valiliği, İl Tarım Müdürlüğü'nün konu hakkında görüşü

Dağıtım Listesi:

- Şehir Planlama Bölüm Başkanlıklarına
- TMMOB Yönetim Kurulu Başkanlığına
- TMMOB'a Bağlı Odalar
- Türk Tabipler Birliği Başkanlığına
- KESK
- DISK
- Türkiye Barolar Birliği

İzmir Şubemiz, dava açmak için özel bir zamanlama gözetmeye gerek kalmış, üstelik bir iyi niyet göstergesi olarak, yargıya başvurmak için yasal sürelerin tamamen dolacağı son güne kadar ilgili otoritelerin girişimde bulunmasını bekledi.

Kültür ve Turizm Bakanlığı, yerel yönetimlerin, meslek odaların, sivil toplum örgütlerinin görüşünü almadan merkezi bir olup bitti ile söz konusu planı onayladı. İzmir Büyükşehir Belediyesince onaylanan 1/25000 ölçekli İzmir Kentsel Bölge Nazım İmar Planında söz konusu alan "tarımsal niteliği korunacak alan" kullanımında kalyor. İl Tarım Müdürlüğü'nün 20.07.2005 tarih ve 1757-7266 sayılı yazısı ile alanın tarım dışı amaçla kullanımı uygun görülmedi. İnciraltı'nda "Fuar Alanı" olarak tanımlanan alan fiilen tarım alanıdır. Ayrıca İzmir-Manisa-Kütahya kentleri bütününde yapılan 1/100.000 ölçekli planlarda da alan tarım alanında kalyor.

Kültür ve Turizm Bakanlığınca yapılan plan bu kapsamda; parçacı ve diğer planlarla ilişkisi kurulmadan yapılan, konuya sadece turizm sektörü açısından değerlendiren bir anlayışla onaylandı. Fuar alanı kararı gerekli ve yeterli araştırma ve incelemeler yapılarak verilmesi gerekirken bu tür analizler yapılmadan Bakanlıkça karar verilmiştir. Bunun yanı sıra fuar alanı kullanım kararının diğer kullanım kararları ile birlikte verilmesi gerekirken, Bakanlık sadece fuar alanına yönelik parçacı olarak kullanım kararı getirmiştir.

Bölgenin büyük bölümü 2. ve 3. Derece doğal sit alanı olmakla birlikte, son olarak bir bölümü de İzmir 1 Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Bölge Kurulu'nun 15.02.2007 tarih ve 2084 sayılı kararı ile 1. Derece Doğal Sit Alanı olarak tescillendi. Fuar alanı 2. ve 3. derece sit alanı içinde ve 1. derece sit alanına sınırdır. Fuar alanının doğal sit alanlara getireceği tahribat da planda göz ardı edildi. Planda alanın 2863 sayılı Kanun kapsamında kaldığı, bu Kanunu uygulamakla sorumlu Bakanlığın Kültür ve Turizm Bakanlığı olduğu da görmezden gelindi. Planda bu alanın neden seçildiğini de anlamak mümkün değildir. Fuar alanında öngörülecek yapılaşmaların, kullanımların neler olduğu da planda belirsizdir. Planın planlama esasları, şehircilik ilkeleri ve kamu yararı ile ilgili mevzuata uygun olduğunu iddia etmek mümkün değildir.

Şubemiz 19.06.2006 tarihli Yönetim Kurulu kararıyla kurulan bir komisyon tarafından, İzmir'de düzenlenmesi düşünülen EXPO-2015 fuarının yerleşimine ilişkin gerekli araştırmalar yapılarak 17.11.2006 tarihli basın toplantımız ile Şubemiz EXPO yerleşim önerisini kamuoyuna duyurdu. Konu İzmir İli bütününde değerlendirildi, yürürlükteki planlar, ulaşılabilirlik, kent merkezine ve diğer kullanımlara yakınlık ve diğer açılardan değerlendirilerek alternatif alanların riskleri ve potansiyelleri ortaya konularak uygun alan olan Buca-Kaynaklar alanı önerisi getirildi. Alternatif alan konusu kent bütününde bilimsel ve teknik hususlara göre

irdelenmiş, geçmişte diğer ülkelerde yapılan fuar alanları araştı-
rılarak incelenmiş ve İzmir'in geleceği de düşünülerek alternatif
alan önerildi. Odamız 2006 yılından itibaren konuyla ilgili gerekli
çalışmalarda bulunarak, önerilerini ve görüşlerini kamuoyu ile
paylaştı.

Söz konusu alan 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını
Koruma Kanunu kapsamında kaldığından, bu Kanun uyarınca
Kültür ve Turizm Bakanlığı'nca 13 ve 20 Mart 2007 tarihlerinde
gerçekleştirilen İnciraltı-Bahçelerarası planlama çalışmalarına
ilişkin halkın katılımı ve bilgilendirme toplantılarında izlenen
gelişmeler konusunda oluşturulan Şube görüşümüz, 17.03.2007
tarihinde bir basın açıklaması yapılarak kamuoyuna duyuruldu.
Ancak alana ilişkin hazırlanan bir koruma amaçlı imar planı
bulunmamaktadır.

Bütün bu İzmir'in geleceğine yönelik çabalara karşın Odamız
tarafından açılan dava İzmir'de yayımlanan yerel basın ve yayın
organlarında geniş yer buldu, İzmir Büyükşehir Belediyesi ve
İzmir Valiliği İl Genel Meclisi toplantılarında konu gündeme
geldi, İzmir Şubemiz, Odamız ve hatta TMMOB'a karşı saldırılar,
hakaretler yapıldı, Odamız hedef gösterildi ve Odamızın
anayasal hakkı olan Odamızca açılan davanın geri çekilmesi
yönünde baskılar yapıldı. İzmir Şubemiz yönelik aşağıda yer
alan ifadeler basında yer buldu.

**'Expo'ya Kurşun', 'İzmir'e Kıymayın', 'Yaptıkları Şehir ve
Plancılık Açısından Hiç Uygun Değil', 'İzmir'i Arkadan
Vurdular', 'İzmir'e İhanettir', 'İzmir'in Geleceğine Darbe
Vurmak', 'Rakibimize Hizmet', 'Milano'nun Casusları',
'Açılan Dava Aleyhimize Kullanılabilir', 'Bunlara Ana-
yasal Hakkını Kullanıyor Demek Doğru Değil, Savaşta
Arkadan Vurana 'Kalles' Denir', 'İnsanın Milli Ve Vicdani
Sorumluluğa Sahip Olması Gerek', 'Birbirimizi Sırtımız-
dan Hançerlemekte, Bindığımız Dalı Kesmekte ve Pişmiş
Aşa Soğuk Su Katmakta Üstümüze Yok', 'Katkı Koymak
Yerine Burası İçin Dava Açanlar Büyük Halt Etmişler',
'Bunlar İzmir'i Sevmeyenler Lobisi', 'Tu Kaka Kafalılar',
'Yine İstemezükçüler', 'Yine Bir İzmir Klasığı', 'Bunlar
İzmir'in Şanssızlığı, İzmir İçin Ne Yapmışlar', 'Bunlar
Yine Bilinen Yüzlerini Gösteriyor', 'Expo'yu Kaybeder-
sek Pantolonunuzu Alır, Hepinizi Yakarız', 'İzmir Expo'yu
Alamazsa, Şehir Plancıları Odası'na Tazminat Davası
Açarız', 'Meydanı Bu Münasebetsizlere Kentin istikbali ile
Oynayanlara Bırakmayın', 'İçimizden Bir Grubun Kalkıp
Arkamızdan Hançeri Sokması, Tabii Ki Affedilecek, Hoş-
görülecek, Anlayışla Karşılancak Bir Hareket Olamaz',
'Bu Odalar Son Yıllarda Sadece Negatif Şeylere Hizmet
Ediyor' şeklinde ifadeler basında yer bulmuştur.**

TMMOB, Şehir Plancıları Odası İzmir Şubesi'ne yönelik kamuoyu-
nda ve basında gerçekleşen saldırılara karşı İzmir'de bir basın
toplantısı düzenleyerek desteğini bildirdi.

**TMMOB
Şehir Plancıları Odası**

Hısey Sokak No 24/17 Kocatese, 06640-ANKARA
Tel: 0 312 417 87 70-417 64 30
Faks: 0 312 417 90 55
E-posta: spo@spo.org.tr
Internet: http://www.spo.org.tr

Tarih: 05.01.2008
Sayı: 03/013

**KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
YATIRIM İŞLETMELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'NE**

Bilindiği üzere, İnciraltı bölgesi; 2634 Sayılı Turizm Teşvik Kanunu uyarınca, 20.09.1991 tarih ve 20997 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 2137 No'lu "Bazı Alanların Turizm Alan ve Merkezi Olarak Tespiti Hakkında Karar" kapsamında sınırları belirlenerek Turizm Merkezi ilan edilmiştir.

Bakanlığınız, 1991 yılında "Turizm Merkezi" ilan edilen İnciraltı'na ilişkin "Koruma Amaçlı İmar Planı" hazırlamak amacıyla, 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun Koruma Amaçlı İmar Planlarının Hazırlanmasına İlişkin Usul ve Esasları ile "Yönetmeliğin 6. maddesinin 1 bendi uyarınca düzenlenmesi zorunlu olan halkın katılımı ve bilgilendirme toplantılarının 13 ve 20 Mart 2007 tarihlerinde İzmir Ekonomi Üniversitesi Konferans Salonu'nda gerçekleştirilmiştir. Buna karşın, toplantı tarihlerinden günümüze kadar geçen süre içinde Bakanlığınız tarafından İnciraltı'na ilişkin herhangi bir "Koruma Amaçlı İmar Planı" yapılmamıştır.

Ote yandan; "İnciraltı Turizm Merkezi 1/25000 ölçekli Çevre Düzeni Planı" başlıklı plan, Turizm Teşvik Kanunu'nun 7. Maddesi gereğince onaylanarak, Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesinde ve Turizm Merkezlerinde İmar Planlarının Hazırlanması ve Onaylanmasına İlişkin Yönetmeliğin 15. Maddesi uyarınca 15.06.2007 - 16.07.2007 tarihleri arasında İzmir Büyükşehir Belediyesi'nce bir (1) ay süre ile askya çıkarılmıştır. TMMOB Şehir Plancıları Odası olarak, ilgili plana ilişkin itirazlarımız, İzmir Şubemizce 10.07.2007 tarih ve 35.07.0103 sayılı yazı ile İzmir Büyükşehir Belediyesi'ne, 10.07.2007 tarih ve 35.07.0104 sayılı yazı ile de Bakanlığınıza iletmiştir. Ancak, 60 günlük yasal cevap verme süresi içinde ilgili kararlardan Odamızca herhangi bir cevabi yazı iletilmeyerek itirazımız resmi olarak reddolmuştur. Akabinde, hukuki yollara başvurmak için geçerci 60 günlük yasal süre içinde de itirazlarımız yönünde herhangi bir işlem tesis edilmediği görüldüğü, "İnciraltı Turizm Merkezi 1/25000 ölçekli Çevre Düzeni Planı"nın iptali için ilgili mahkemesinde dava açmak zorunlu olmuştur.

Tüm bu gelişmelere paralel olarak, İzmir Şubemiz tarafından, İzmir'de düzenlenmesi düşünülen EXPO-2015 fuarının yerleşimine ilişkin gerekli araştırmalar yapılarak, 17.11.2006 tarihli basın toplantısı ile İzmir Şubemizce EXPO yerleşim önerisi (Buca - Kaymaklar Fuar Alanı) kamuoyuna duyurulmuştur. Odamız 2006 yılından beri meslek alanı kapsamında EXPO-2015 çerçevesinde yaptığı çalışmalarla EXPO'nun kendisine karşı olmadığını göstermiş, İzmir'in en uygun alanın EXPO alanı yerleşimi konusundaki çabaları ile, katkılarını ve desteklerini bildirmiştir.

İlerleyen tarihlerde "İnciraltı" olarak açıklanan EXPO-2015 yerleşim kararı ve Kültür ve Turizm Bakanlığınca 13 ve 20 Mart 2007 tarihlerinde gerçekleştirilen İnciraltı-Bahçelerarası planlama çalışmalarına ilişkin halkın katılımı ve bilgilendirme toplantılarında izlenen gelişmeler konusunda oluşturulan İzmir Şubemiz görüşü, 17.03.2007 tarihinde bir basın açıklaması yapılarak kamuoyuna duyurulmuştur.

İzmir'in İnciraltı-Bahçelerarası bölgesi hassas bir şekilde planlanmazsa betonlaşma süreciyle İzmir'in denize açılan yeşil kapsağı olmaksızın çökecek, yıldızlar "maraz" açma baskılarıyla karşı karşıya olan ve başta meslek odaları olmak üzere İzmir'in duyarlı kesimlerinde korunması zorunlu görülen bölgenin kısa vadede rant beklentilerine aracılık etmesi söz konusu olacaktır.

Bakanlığınızca, yerel yönetimler, meslek odaları, sivil toplum örgütlerinin görüşünü almadan söz konusu plan onaylanmıştır. İzmir Büyükşehir Belediyesi'nce onaylanan 1/25000 ölçekli İzmir Kentisel Bölge Nazım İmar Planında söz konusu alan "tarımsal niteliği korunacak alan" kullanımda kalmaktadır. İnciraltıda "Fuar Alanı" olarak tanımlanan alan fiilen tarım alanıdır. Ayrıca İzmir-Mağusa-Kıtaalya kentleri bölgesinde yapılan 1/100.000 ölçekli planlarda da alan tarım alanında kalmaktadır. Ayrıca, İl Tarım Müdürlüğü'nün 20.07.2005 tarih ve 1757-7266 sayılı yazısı ile alanın tarım dışı amaçla kullanımını uygun görülmüştür ve bu görüş halin yasal çerçevesini korumaktadır.

Söz konusu planın plan notunda "Ülkemizin EXPO adaylık başvurusunun kabul edilmesi halinde 1/5000 ve 1/1000 ölçekli planlarda İzmir 1 nolu Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun uygun görüşü alınacaktır. Yapılışma Koşulları ve Kullanım Kararları altı ölçekli planlarda belirlenecektir" ifadesi de planlama esaslarına aykırıdır. Henüz adaylık sürecinde olan bir konuda hazırlanan bir planın onaylanması da anlaşılmalıdır.

Bakanlığınızca yapılan plan bu kapsamda; parçacı ve diğer planlarla ilişkisi kurulmadan yapılan, konuyu sadece turizm sektörü açısından değerlendiren bir anlayışla onaylanmış plandır. Fuar alanı kararı gerekli ve yeterli araştırmaya ve incelemelere yapılarak verilmesi gerekirken bu tür analizler yapılmadan karar verilmiş anlaşılmalıdır. Bunun yanı sıra fuar alanı kullanım kararının diğer kullanım kararları ile birlikte verilmesi gerekirken, Bakanlığınız sadece fuar alanına yönelik parçacı olarak kullanım kararı getirmiştir.

Bölgenin büyük bölümü 2. ve 3. Derece doğal sit alanı olmakla birlikte, son olarak bir bölümü de İzmir 1 Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 15.02.2007 tarih ve 2084 sayılı kararı ile 1. Derece Doğal Sit Alanı olarak tescillenmiştir. Fuar alanı 2. ve 3. derece sit alanı içinde ve 1. derece sit alanına sınırdır. Fuar alanının doğal sit alanlarına getireceği tahribat da planda göz ardı edilmiştir. Fuar alanında gerçekleştirilecek yapılaşmaların ve kullanımların netler olduğu da planda belirtilmiştir.

Sonuç olarak söz konusu planın planlama esasları, şehircilik ilkeleri ve kamu yararına aykırıdır. 3194 sayılı İmar Kanunu ve ilgili yönetmelikleri, 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu ve ilgili yönetmelikleri, 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanım Kanunu ile ilgili diğer mevzuata uygun olmadığının planın iptali edilmesinin gerekli olduğu açıktır.

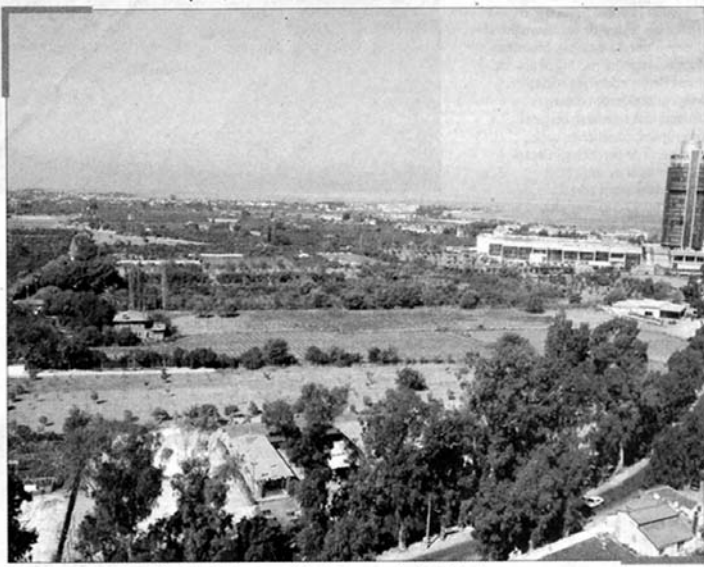
Ayrıca 4982 sayılı Bilgi Edinme Kanunu ve yönetmelikleri uyarınca söz konusu planın plan müelliflerce onaylı plan nüshasını, plan notları, açıklama raporu ile Odamıza iletilmesi hususunda bilgi alınması ve gereğini arz ederim.

Saygılarımla,

Nevzat CAN
Genel Sekreter

Odamız Genel Merkez ile İzmir Şube Yönetim Kurulu üyeleri konuyla ilgili olarak 16 Aralık 2007 tarihinde İzmir'de bir araya geldi ve değerlendirmelerde bulundu. Ayrıca söz konusu toplantıya Oda avukatımız da katıldı. Oda örgütlülüğü açısından haklı olduğumuz davanın mücadelesini bundan sonra da aynı kararlılıkla yürüteceğimiz üstünde bir kez daha duruldu. Konu tekrar etraflıca değerlendirildi, olasılıklar dikkate alınarak bundan sonra yapılacakların neler olduğu konusunda görüş alışverişinde bulunuldu ve bir takım kararlar alındı.

Odamıza karşı yapılan saldırılarla hukuki zeminde mücadele verilmesi, hukuki açıdan hesap sorulması için yayın organlarında çıkan haberler, yazılar, açıklamalar değerlendirildi. Bu saldırılara cevapsız kalınmasının mümkün olmadığı belirtildi. Bu amaçla Türk Ceza Kanununun ilgili maddeleri uyarınca kişilerle ilgili Cumhuriyet Savcılığına suç duyurunda bulunulması, yayın organlarına tekzip metinlerinin gönderilmesi, tazminat davaları açılması için yayın organlarındaki haberlerin bu açıdan tespit edilerek süresi içinde gerekli yasal işlemlerde bulunulması kararlaştırıldı.

EXPO 2015 için bütün İzmir seferber ama İnciraltı konusunda kimi itirazlar var.

Ah bu şehir plancıları!

İnciraltı, İzmir için büyük fırsat olduğu tartışmasız olan EXPO 2015'e en uygun alan olduğu için mi seçildi?

Izmir'i Arkadan Vurdular, 'Bunlara Anayasal Hakkını Kullanıyor Demek Doğru Değil, Savaşta Arkadan Vurana 'Kalles' Denir', 'Bunlar İzmir'i Sevmezler Lobisi', 'Tu Kaka Kafalılar', 'Yine İstemezüküler', 'İzmir'e İhanettir', 'Yine Bir İzmir Klasiği', 'Bunlar İzmir'in Şanssızlığı, İzmir İçin Ne Yapmışlar', 'İnsanın Millî Ve Vicdani Sorumluluğa Sahip Olması Gerek', 'Bunlar Yine Bilinen Yüzlerini Gösteriyor', 'Expo'yu Kaybedersek Pantolonunuz Alır, Hepinizi Yakarız'.

Haksız kazanç sağlayan, vergi kaçırın, kenti kişisel çıkarlarına alet edenlerden esirgenen bu sözler, cumartesi gününden bu yana bölgenin en büyük yerel gazetesi aracılığı ile Şehir Plancıları Odası, İzmir Şubesi için süzmeşetten söylenenler.

"Peki ne yapmış bu Şehir Plancıları" sorusuna geçmeden önce Şehir Plancılarını ve Odasını onların ağızından tanıyalım. Söz konusu yazarlarından biri "sokakta yolu kesecemizin rastgele bir kişiye, bu Odayı bilir misin, işlevi nedir, deseniz, alacağınız cevap kocaman bir hayır'dır. Bunlar Tu kaka kafalılardır" diye tanımlamış. Evet mesleğimiz de odamız da henüz çok tanınmayan yeni yeni kurumsallaşan bir meslek/oda. Bu neyin göstergesiye... Ve bu yeni-yetme oda ne yapıyor biliyor musunuz? Kendi meslek alanıyla ilgili bir konuda dava açıyor.

Başlangıç şöyle: EXPO 2015'in iki evsahibi adayından biri İzmir. Bundan 1-1,5 yıl kadar önce yer seçimi ile ilgili tartışmalar başladı. Yer seçimi aşı-

masında Şehir Plancıları Odası İzmir Şubesi EXPO için Buca-Gölet alanını önerdi. Neden Buca-Gölet'in önerildiği (ilgili spoizmir.org adresinden görülebilir) Bir diğer seçenek olarak gündeme getirilen İnciraltı'nın ise neden olmaması gerektiği anlatılmaya çalışıldı. Hem yazılı olarak, hem sözlü olarak anlatılmasına karşın İnciraltı'nda ısrar edilince, buranın belirlenmesi durumunda dava açmak zorunda kalınacağı da belirtildi. Olmaması gerektiğinin en önemli nedenlerinden biri, şu an yürürlükte olan 1/100.000 ve 1/25.000 ölçekli planlarda bölgenin "Tarımsal niteliği korunacak alan" olarak belirlenmesi olması. Mevzuat gereği üst ölçekli planlar alt ölçekli planları bağlar. Ancak EXPO'nun gündeme gelişiyle Kültür ve Turizm Bakanlığı, 1/100.000 ölçekli planla gelişecek şekilde 1/25.000 ölçekli planda değişiklik yaparak faks yoluyla İzmir Büyükşehir Belediyesi'ne iletti. Ve planın askı sürecinde ŞPO İzmir Şubesi ilgili yasalara uygun olmayan bu değişikliğe doğal olarak itiraz etti. İtiraz Bakanlık'tan bir yanıt alınamayınca da dava süreci başlatıldı.

Tek açık alan

EXPO 2015 alanı olarak belirlenen İnciraltı'na girelsek; İçinde 1., 2., 3. derece doğal sitlerin bulunduğu ve planlarda Tarımsal Niteliği Korunacak Alan olarak belirlenmiş, büyük bir kısmı şahıs mülkiyetinde olan bir bölge.

Devamı 10. sayfada...

1. sayfadan devam...

Ah bu şehir...

Burada yakın döneme kadar tarım yapıyorlarken, son dönemde el değiştirmelerle bağ evleri kullanılarak üst gelir grubunun villalar yapıldı ve gelinen süreçte yüksek imar haklarının ve rantların beklendiği bir bölgeye dönüştü. Aynı zamanda İzmir'in açık alan gereksinimini karşılayabilecek neredeyse korunabilmiş tek boş alan. ŞPO da bölgenin Açık Alan niteliğini kaybetmemesi gerekliliğini vurguluyor özellikle, ille de tarım alanı yapılırsa talebini dile getirmiyor. Tıpkı EXPO'nun İzmir'de olmasına karşı olmadığı, hatta bunun İzmir için bir fırsat olduğunu pek çok kez dile getirdiği gibi. Gazetede sanki EXPO'ya karşı işi gibi bir tavır sürdürülüyor. Oysa karşı olan bir oda neden alternatif yerler önersin, neden inceleme gezisine katılın.

Hal böyleyken 17 Kasım tarihli gazetesinin sürmanşeti "İzmir'i arkadan vurdular" diye atılıp, EXPO 2015'in İnciraltı'nda yapılmasını öneren imar planının iptali için Danıştay'a başvuran ŞPO İzmir Şubesi, kentin geleceğine darbe vurmakla suçlanıyor ve halk, girişimin iptalini istediği şekilde sürüyor.

Gazetesinin 1,5 sayfasını kapsayan yazıda ŞPO'nun 11 cümlelik eski bir açıklamasına yer veriliyor yalnızca. Deniz Ticareti Odası İzmir Şb. Başkanı "Bu odalar son yıllarda sadece negatif şeylere hizmet ediyor. Biliyoruz ki İzmir'de istemezüküler var" diyor. Ege Genç İyadamları Derneği Bşk. "Yine bir İzmir klasiğiyle karşı karşıyayız. Odalar EXPO 2015'e zarar verecek her türlü hareket ve davranıştan kaçınmalıdır" diyor. Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı "Herkes şehrimizi iki adım öne geçirmek için emek harcarken yapılan iki tuhaflı yıkım için uğraşmak hiç doğru değil" diyor.

18 Kasım tarihli gazete, yine sürmanşette "ŞPO kararı tepki topladı" diye başlıyor. İzmir Büyükşehir Belediyesi eski başkanlarından birinin "İzmir'i sevemeyen lobisi" diye tanımladığı bazı şübheli toplum örgütleri hakkında "Her şeye karşı çıkıyorlar. Hukuk bu kadar itismar edilememeli. İzmir'in bir şanssızlığı var. Sayısı 5 10'u geçmeyen kişiler devamlı olarak dava açıyor. Anayasa değişikliği ile ilgili konuda sayın Meclis Başkanı'na bu tür davalarda kaybedenlerin tazminat ödeme yükümlülüğü altına girmesini önerdim. (Bu arada odanın kaybettiği tek dava var) ŞPO bugüne kadar hangi şehir planını yapmış şunu merak ediyoruz. Bunlar İzmir için ne yapmış, insanın millî ve vicdani sorumluluğuna sahip olması gerekir" açıklamasıyla devam ediyor. Ticaret Odası Meclis Başkanı "Dava açmasalardı şaşardım. İzmir'de her güzel şeye karşı çıkan bir grup var. Bunlar yine bilinen yüzlerini gösteriyor" diyor.

19 Kasım'da ise, İnciraltı Bahçeleraası Tablânın Geliştirme ve Koruma Derneği'nin sayın avukatı "İzmir Büyükşehir Belediyesi ile bazı meslek odalarının farklı ilişkileri olduğunu" öne sürerek, "tabii biz meslek odalarına danışmanlık ücreti vermiyoruz." diyor.

Bu açıklamalarla birlikte yer alan birkaç açıklama var ki, olayın içyüzünü açıkça anlatıyor. Mesela "Gelişmelerle tarım alanı niteliğindeki arazilerin değerinin daha çok yükseldiği ve mülk sahiplerini sevindirdiği" haberi, İzmir Ziraat Odası Başkanı'nın "İnciraltı sakini, yıllardır devam eden imar sorununu EXPO sayesinde çözüleceğine inanıyor" açıklaması ve EXPO 2015 Derneği Başkanı'nın "İnciraltı bölgesinin imarının kente kazandırılmasına adına EXPO tarihi bir fırsat. İnciraltı EXPO ile kente kazandırılmasına 60-70 yıl daha İnciraltı'nın imar sorunu çözülemez" ifadesi gibi.

Yani esas soru şu: İnciraltı, İzmir için büyük fırsat olduğu tartışmasız olan EXPO 2015'e en uygun alan olduğu için mi seçildi? Yoksa İnciraltı'nın imar rantı beklentisine cevap vermesi için mi? Bu olayda başka bir önemli soru daha var ki, o da şu. Ülkemizde yıllardır tartışılan "basın özgürlüğü" kavramından, haberlerin taraflara eşit söz hakkı tanınmadan, içinde hakaret ve tehdit unsuru içeren açıklamalarla hedef gösterilmesi mi anlaşılıyor? Kendi sorununa sahip çıkan bir meslek odasına ve yargı süreci devam eden bir davaya yönelik bu tutum "Basın özgürlüğü ve baskısız yargı" kavramlarını sorgulanır hale getirmiş midir?

Biz ekte isimleri yer alan 10 şehir plancısı, bu süreçte, sorumlu gazeteciyi/birinciyi bilinciyi çalışan basın/yayın ve yine aynı sorumlulukla davranacak kişi ve kurum temsilcileri bulunduğunuz yârindeki inancınızla kaybetmek istemiyoruz.

* Bir grup şehir plancısı adına: Memnune Bahçıvan Alan, Ayfer Nakiipoğlu, Murat Güzeldere, Sabriye Sertel, İlgin

Ayrıca TMMOB'a bağlı diğer meslek odalarının konuyla ilgili bilgilendirilerek, Genel Merkez düzeyinde ortak bir basın açıklaması yapılmasının yararlı olacağı yönünde görüşlerde hem fikir olundu. Meslek Odalarının Genel Merkezleri aracılığı ile İzmir Şubelerinin, Şubemiz yanında aktif olarak harekete geçirilmesi gerekliliği üzerinde duruldu. Bunun yanı sıra TMMOB'un bu süreçten ayrıca bilgilendirilmesi gereği de ifade edildi. TMMOB dışında diğer duyarlı sivil toplum örgütlerinin, sendikaların bilgilendirilmesinin yararlı olacağı vurgulandı.

Bu çerçevede bundan sonra Danıştay tarafından yürütmenin durdurulmasına ilişkin bir karar verilmesi durumunda Odamıza yönelik baskıların artacağı kuşkusuzdur. Diğer taraftan İzmir kentinin EXPO-2015 için kabul edilmesi veya edilmemesi durumunda da Odamıza karşı saldırıların devam etmesi durumu muhtemeldir. Söz konusu eleştirilere bugünden cevap vermek ve hukuki girişimlerde bulunmak, Odamızın bu eleştirileri kabullenmediği ve yalnız olmadığı, örgüt bütünlüğü açısından önemli görülmektedir. Ayrıca Odamızın diğer örgütlerle birlikte bu mücadelede birlikte, ortak zeminde hareket etmesi de gereklidir.

Genel Merkez olarak TMMOB ve diğer bütün odalara konuyu açıklayıcı yazılar yazarak, Odamıza destekleri istendi. Ortak bir basın açıklaması yapılması için gerekli metinler odalara iletildi. Konu TMMOB Yönetimi gündemine taşındı ve 5 Ocak 2008 tarihinde TMMOB Yönetim Kurulu konuyu görüşerek kararlar aldı. TMMOB tarafından da sendikalara, diğer birliklere konu ayrıca açıldı. Oda başkanlarının katıldığı 5 Ocak 2008 tarihinde yapılan toplantı da konu ayrıca Odamız Başkanı tarafından dile getirildi. Diğer Odaların açılan davaya müdahil olmaları gerektiği gerek yazılı gerekse sözlü olarak ifade edildi. TMMOB'a bağlı meslek odaları dışında diğer sivil toplum örgütlerine, sendikalara da bilgilendirici yazılar yazıldı.

Kültür ve Turizm Bakanlığı'na da ayrıca yazı yazılarak, planlama esaslarına, şehircilik ilkelerine ve kamu yararına aykırı planların iptali ifade edildi, müellifler tarafından imzalı planların onaylı örnekleri istendi.

Avukatlarımız yayın organlarında çıkan haberleri de inceleyerek, Cumhuriyet Savcılığına Suç Duyurusu, Tekzip metninin yayımlanması, tazminat davaların açılması konusunda gerekli incelemelerde bulunarak, yasal işlemlere başladı.

Konu şubelerimize de aktararak, şubelerimizin bilgilendirilmesi sağlandı ve imza metinleri Şubelerimize iletildi. Üyelerimizin imzasına açılan imza metni Odamız ve Şubelerimiz web sayfalarına konuldu.

EXPO 2015 İZMİR İÇİN YERSEÇİM ÖNERİSİNİ AÇIKLIYOR...

- EXPO: "Exposition" sözcüğünden geliyor.
- Dilimize uluslararası sergi (ya da dünya fuarı) olarak çevrilmekte.
- 1851'de Londra ve 1855 Paris'te başlayan EXPO geleneği, en son 1998 Lizbon, 2000 Hannover ve 2005 Aichi ile devam etti.
- Kimi zaman aralıklarla düzenlendi, kimi zaman aynı yılda iki farklı EXPO gerçekleşti. Örneğin 1992'deki EXPO'ya, Cenova ve Sevilla ayrı ayrı ev sahibi oldu.
- 2008'de Zaragoza'da açılacak EXPO'nun teması; "Su ve Sürdürülebilir Kalkınma" olacak.
- Bu nedenle Zaragoza'nın yer seçimi ve mekansal düzenlemesinde "su"yun önemi büyük. Çok sayıda doğal ve yapay su elemanı birlikte kullanılmış durumda.
- 2010'da Shanghai'da düzenlenecek EXPO'nun konusu ise; "Daha İyi Yaşam"
- EXPO 2015'in ev sahibi 2008 başlarında 98 BIE üyesinin oylarıyla belli olacak.

Resmi iki adaydan;

- Milano, "Gezegeni Beslemek, Yaşam İçin Enerji",
- İzmir, "Daha İyi Bir Dünya İçin Yeni Yollar/Herkes İçin Sağlık" temasıyla aday.
- Şehir Plancıları Odası olarak, bu tür organizasyonların, ülkemizde ve İzmir'de olabilesini destekliyoruz.
- EXPO'yu, uluslar arası toplumun ve kültürlerin bir arada buluşmasını sağlayan fırsatlardan biri olarak görüyoruz.

EXPO 2015'in İzmir'e alınması, hem merkezi ve yerel yönetimlerin, hem de yerel inisiyatiflerin uzlaşması sağlanarak gerçekleştirilebilir. Dolayısıyla, yerseçim kararının, iyi düşünülerek, bir uzlaşma ve tartışma zemini oluşturularak belirlenmesi gerekmektedir.

EXPO 2015'in İzmir gündemine gelmesi ve ardından resmi adaylık süreçlerini yakından izleyen odamız,

Bu konuda özel bir komisyon oluşturdu ve çeşitli incelemeler yaptı.

- Konuyla ilgili yerli ve yabancı kaynaklar tarandı.
- Bugüne kadar gerçekleşen birbirinden çok farklı EXPO uygulamaları incelendi.
- Yerseçim/tema ilişkileri gözden geçirildi.
- EXPO 2015 için Odamızca oluşturulan komisyon, 10'a yakın alternatif yeri incelemeye aldı.

• Bunlar, bugüne kadar kamuoyu önünde gündeme gelen yerler ve bizim kayda değer bulduğumuz bazı öneri yerlerdi.

• Yerleşim kriterlerimizin ışığında alternatifleri ilk etapta 4'e indirdik.

1. Çiğli Fuar Alanı
2. Gaziemir Fuar Alanı
3. Kaynaklar Fuar Alanı
4. İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü Yerleşkesi

Çiğli Fuar Alanı;

- Mülkiyeti hazineye olması,
- Yakın mesafede bulunan askeri havaalanının sivile dönüştürülerek kullanılabilirliğinin sağlanması ve bu sebeple karayolu, demiryolu ve deniz ulaşımının da avantajlarının bulunması,
- Kentin cazip bir noktasında konumlanmış olması
- Ve imar planında "fuvar alanı" kullanımında bulunması, gelecekte aynı fonksiyonu sürdürebilecek olması nedenleriyle olumlu olarak değerlendirildi.

Ancak, 1 derece doğal sit alanı olması dezavantaj olarak görüldü.

Gaziemir Fuar Alanı;

- Serbest Bölge'nin kuzeyinde yer alan alanın mevcut imar planında da "fuvar" olarak tanımlanması,
- İzmir'in çevre-otopol sisteminin odak noktasında yer alması, dolayısıyla erişilebilirliğin yüksek olması,
- "Doğal karakteri korunacak alan" ve "serbest bölge tevsii alanı" plan kararları ile sağlanan alan büyüklüğü ve EŞBAŞ ile yapılacak ortak bir protokol ile mülkiyet sorununun da ortadan kalkabilecek olması, olumlu olarak değerlendirildi.

Ancak, yerinde yapılan incelemelerde, bölgenin çam ve zeytin ağaçlarından oluşan sık orman olması, EXPO'nun gereksinim duyacağı yapılaşma için geriye kalan alanların yeterli olmaması dezavantaj olarak görüldü.

İzmir YTE Yerleşkesi;

- Urla-Gülbahçe'deki İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü'nün konumlandığı alanın, batı aksı ve söz konusu üniversitenin gelişimine olumlu katkı yapabilmesi,
- Alansal büyüklük olarak EXPO'nun alan gereksinimine rahatlıkla karşılık vermesi,
- Mülkiyet sorunu olmaması,
- Çeşme'nin otel olanaklarından yararlanabilmede avantaj sağlaması gibi olumlu yönleriyle dikkat çekmiştir.

Ancak, yerleşke içindeki doğal dokunun tahribatı gibi bir risk, fay hatlarının varlığı, kent merkezine ve ana ulaşım sistemine uzak oluşu, dolayısıyla kentle bütünleşemeyecek bir organizasyon olması endişesi olumsuz olarak değerlendirilmiştir.

Buca-Kaynaklar Fuar Alanı;

- Alanın imar planlarında da "fuvar alanı" olarak belirlenmesi,
- Ulaşılabilirlik, kent merkezine yakınlık, gölet ve çam ormanı gibi doğal çevre kalitesinin biraradalığı ile cazip olması,
- Yeni kent merkezi sınırları içerisinde şekillenmesi beklenen turizm alanlarıyla ilişkilendirilmesi, Çeşme ve Kuşadası gibi konaklama gereksiniminin karşılanabileceği iki önemli beldeye eşit uzaklıktaki konumu,
- Havaalanına yakın bir noktada olması olumlu olarak değerlendirilmiştir.

Dolayısıyla EXPO 2015 İzmir için Odamızın yerleşim önerisi; Buca-Kaynaklar'daki "Gölet ve yakın çevresi"dir.

BUCA-GÖLET ALANI;

- Alanın yakınında 154 ve 380 kv enerji nakil hatları geçmektedir. Enerji gereksiniminin karşılanması açısından avantajlı bir konumda yer almaktadır.
- Alanda herhangi bir jeolojik risk, toprak kayması, erozyon, fay hattı bulunmamaktadır. Alan kuru tarımın yapıldığı, dere mutlak koruma alanları içermeyen bir konumda yer almaktadır. Koruma alanı içinde olması nedeniyle alandaki yapılaşma havza ve çevresinde kirlilik oluşturmeyecek bir şekilde önlemlerin alınmasını zorunlu kılmaktadır. Bu bağlamda EXPO nedeniyle oluşacak atıkların arıtılması ve bertaraf edilmesi için arıtma tesislerinin yapılması çok önemli olmaktadır. Özellikle su kaynaklarının zarar görmemesi için her türlü önlemin alınması gerekecektir.
- Kent merkezine 13,5 km, Adnan Menderes Havalimanına 15,5 km uzaklıkta bulunmaktadır.
- Kaynaklar fuar alanı kentin çeperinde, güçlü karayolu bağlantısı bulunan, kolay ulaşılabilir doğal bir çevre içerisinde kalmaktadır.
- Alan mevcutta rekreatif ve eğlence amaçlı hizmet etmektedir.
- Kent merkezinin hizmet fonksiyonlarından kolay ve daha az maliyetle faydalanabilecek bir konumda yer almaktadır.
- Otel, restoran, alışveriş merkezleri, kültürel olanaklar ve eğlence-dinlendirme alanlarına yakın bir konumda yer almaktadır. Çevresel fonksiyonlar açısından daha fazla yatırıma gerek olmayan bir alandır.
- İzmir-Aydın otoyolu ve İzmir çevre yolu kesişim noktasında yer almakta, ayrıca Buca-Kaynaklar ulaşım bağlantısı

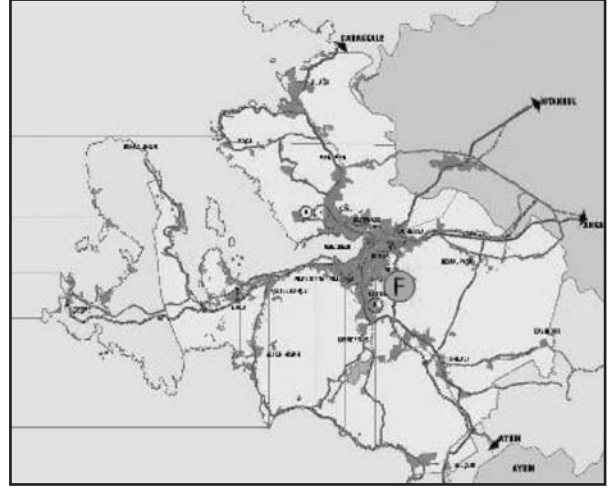
ile kent merkezine bağlanmaktadır. Mevcut durumda fuar alanında, toplu taşımın dolmuşlarla sağlanmaktadır. Ancak İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin, Üçyol-Buca Kampüs metro inşaatı 2008 - 2011 tamamlanması öngörülmektedir. Eğer bu hat DEü Kaynaklar Yerleşkesi'nden 3 km uzatılırsa kent bütünü ulaşım ağına entegrasyonu sağlanarak toplu taşımın probleminin çözülmesi sağlanacaktır. Havalimanı bağlantısı ise çevre yolu ile bağlantısının kolaylığı nedeniyle önemli bir avantaj oluşturmaktadır.

- 177 hektar olan alanın, 101 hektarı "panayır festival alanı" olarak Tahtalı Barajı Çevre Düzeni İmar Planı içinde belirlenmiştir. Plan kararlarında 11 ha. makilik fundalık, 15 ha. orman mülkiyetinde olan tarım alanı ve 34 ha. tarım alanı yer almaktadır.

- Tahtalı Barajı Çevre Düzeni İmar Planı'nda maksimum yapılaşma KAKS: 0,05 (yüzde beş) olarak öngörülmüş, alanda eğlence ve dinlenme gereksinimlerini karşılamaya dönük açık olarak düzenlenen oturma ve yemek yerleri, yemek pişirme yerleri, çeşmeler, çay bahçesi, büfe oyun ve açık spor alanları ve yeşil bitki örtüsü bulunan alanların yer alması öngörülmüştür.

- EXPO yerleşim planı, doğal özellikler dikkate alınarak plan kararlarına uygun, sınırlı bir yapılaşma öngörmeli, Gölet alanı genişletilmeli, çevresindeki rekreasyon alanı çeşitlendirilerek organizasyon sonrasında da kullanılabilir bir anlayışla düzenlenmelidir.

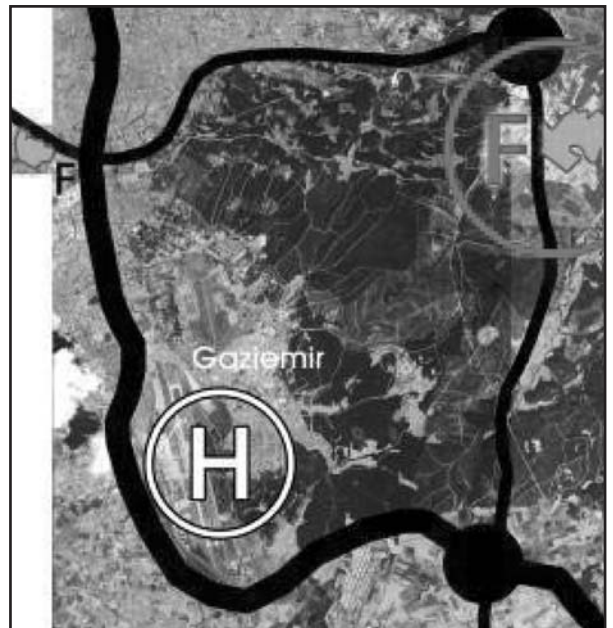
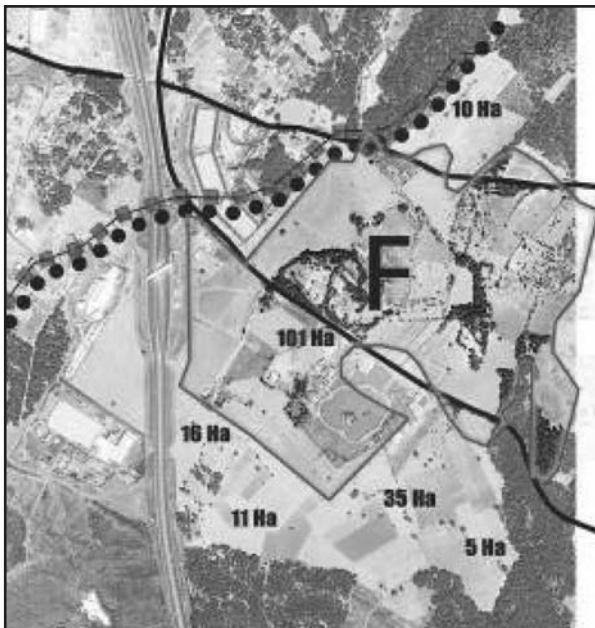
- Alan, Tahtalı Barajı Çevre Düzeni İmar Planı uzun mesafeli koruma alanı içinde kalmakta, "bu alanda akaryakıt istasyonu ve depolarına LPG ve dolum tesislerine vb. kullanımlar ama-

cıyla yeni kurulacak hiçbir sanayi kuruluşuna, maden ocakları açılmasına izin verilemez. Turistik tesislerin, kamu eğitim ve dinlenme tesislerinin, toplu olarak gerçekleştirilecek konut ve 2. konut yerleşmelerinin pissuları için atık su arıtma sistemi kurulacak ve işletilecektir. Atık su %90 oranında arıtılmadan deşarjı yapılamaz ve söz konusu arıtma sistemleri gerçekleştirilmeden yapı kullanma izni verilemez" gibi sıkı koruma önlemleri getirmektedir.

- EXPO uygulamaları zaten, bu tür arıtma, koruma önlemleri koşuluyla gerçekleşmekte olduğundan, plan kararı gereği oluşması olası yeni etkinlik alanları için EXPO'nun konumlanması, korumacı bir temel oluşturacaktır.

TMMOB Şehir Plancıları Odası İzmir Şubesi

TMMOB İZMİR ŞUBEMİZE YAPILAN SALDIRILARA İLİŞKİN BASIN AÇIKLAMASI YAPTI

EXPO 2015 ÜZERİNDEN YAPILAN SALDIRILARLA ŞEHİR PLANCILARI ODAMIZI BASKI ALTINA ALMAK İSTEYENLER BUNU BAŞARAMAYACAKLAR

Söylemiştik, bir kez daha vurguluyoruz:

Dünyanın önemli organizasyonlarından EXPO 2015'e Milano ile birlikte aday olan İzmir için adaylık sürecinde "fuar alanı" tartışmaları bazı kesimler tarafından farklı bir boyuta getirilmek istenmektedir. Elbette; Türkiye'nin tanıtımı için böylesine önemli bir organizasyona İzmir'in ev sahipliği yapmasına kimse karşı çıkamaz. Ancak, EXPO 2015 bahanesi ile gerek Çevre ve Orman Bakanlığı planlarında gerek İzmir Büyükşehir Belediyesi planlarında tarımsal ve doğal değerleri nedeniyle koruma altına alınan İnciraltı bölgesinin imara açılmak istenmesi kabul edilemez.

Çevre ve Orman Bakanlığı İzmir-Manisa-Kütahya kentleri 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı ve İzmir Büyükşehir Belediyesi Nazım İmar Planı'nda "tarımsal niteliği korunacak alan" olarak belirlenen İnciraltı bölgesi, bu belirlemelerin dışında EXPO 2015 bahanesi ile kamu yararı amaçlı tüm planlama süreçleri yok sayılarak Kültür ve Turizm Bakanlığı'nca çıkartılan "İzmir-İnciraltı Turizm Merkezi Çevre Düzeni Planı" ile "fuar alanı" olarak belirlenmiştir.

Kamusal değeri ile İzmir'deki ender açık alanlardan biri olan İnciraltı bölgesinin tüm değerleri yok sayılarak, özgün karakterinden uzak yoğun yapılaşmasının önünü açacak, kısmen kaçak yapılaşmış olan alan içerisinde imar affına dönüşebilecek ve benzeri yapılaşmayı özendirerek bu kararın, EXPO 2015 ile bir ilgisinin olmadığı aslında herkes tarafından bilinmektedir.

İnciraltı'nı EXPO uğruna feda eden söz konusu plan, yaz aylarında Kültür ve Turizm Bakanlığı ile İzmir Büyükşehir Belediye Başkanlığı'nda askıya çıkarılmıştır. Şehir Plancıları Odamız da, daha evvel benzeri onlarca örnekte olduğu gibi, kamu yararı, şehircilik ve koruma ilkeleri doğrultusunda bu plana itiraz etmiş ve fuar alanı için detaylı

raporlarla birlikte farklı alanlar da önermiştir. Söz konusu itiraz ve çalışmalara ilgili kurumlardan yanıt alınmaması üzerine de Şehir Plancıları Odası İzmir Şubemiz tamamen yasal hakkını kullanarak yargı yoluna başvurmuştur.

Sonra beklenen olmuş ve planın iptali amacıyla açılan dava üzerine rant çevreleri tarafından Şehir Plancıları Odamız hedef haline getirilmiş, bu çevrelerin sesi olan bazı yerel gazetelerde Odamız için karalama kampanyası başlatılmıştır.

Bilinmelidir ki;

TMMOB ve bağlı odaları, kamu yararı ve hukuk ilkelerini hiçe sayan ve "ben yaptım oldu" anlayışı doğrultusunda yalnızca rant kesimlerine hizmet eden politikalara her zaman karşı çıkmıştır ve çıkmaya devam edecektir.

Şehir Plancıları Odamızın itirazı EXPO 2015'e değil, İzmir'in en önemli açık alanlarından biri olan İnciraltı'nın rant çevrelerine peşkeş çekilmek istenmesinedir.

Durum böyleyken, bugüne kadar tüm çalışmalarında, araştırmalarında bilimin ışığında kamu yararını gözeterek TMMOB ve Şehir Plancıları Odası'nın, konu çarpıtılarak karalanması ve hedef tahtası haline getirilmesinin arkasındaki niyet bellidir.

Bir kez daha söylüyoruz:

Kamu yararı ve hukuk ilkelerini hiçe sayan ve rant hizmet eden politikalara karşı çıkan Şehir Plancıları Odasının verdiği hukuki, anayasal, bilimsel ve kamu yararı amaçlı mücadeleyi hiçbir kimse ve kuruluş baskı altına alamayacaktır ve Şehir Plancıları Odamızı asla sindiremeyecektir.

08.01.2008

Mehmet Soğanca - TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

ŞUBE VE GENEL MERKEZ GENEL KURULLARI SÜRECİ BAŞLADI

Odamızın 25. Olağan Genel Kurulu ve seçimleri; çoğunluklu olarak 23-24 Şubat 2008, çoğunluk aranmaksızın ise 1-2 Mart 2008 tarihinde Ankara'da yapılacak. Danışma Kurulları 23 Ocak Çarşamba ve 23 Şubat 2008 Cumartesi günü Oda Genel Merkezi'nde yapılacaktır.

25. Olağan Genel Kurul ile Genel Merkez Yönetim, Onur ve Denetleme Kurulu asıl ve yedek üyeleri ve TMMOB Genel Kurul delegeleri yenilenecek ve Odamızı önümüzdeki dönem TMMOB organlarında temsil edecek üyeler belirlenecek.

Şube Kurulları ve Seçimlerinin takvimi ise aşağıdadır. Genel Kurulların gündemlerini ve yerini şubelerimizden öğrenebilirsiniz.

GENEL KURUL TARİHLERİ		
	Çoğunluklu	Çoğunluksuz
Bursa Şube	12.01.2008-13.01.2008	19.01.2008-20.01.2008
Konya Şube	19.01.2008 20.01.2008	26.01.2008-27.01.2008
Samsun Şube	19.01.2008-20.01.2008	26.01.2008-27.01.2008
Çukurova Şube	26.01.2008-27.01.2008	02.02.2008-03.02.2008
İstanbul Şube	02.02.2008-03.02.2008	09.02.2008-10.02.2008
Antalya Şube	02.02.2008-03.02.2008	09.02.2008-10.02.2008
Ankara Şube	09.02.2008-10.02.2008	16.02.2008-17.02.2008
İzmir Şube	09.02.2008-10.02.2008	16.02.2008-17.02.2008
Genel Merkez	23.02.2008-24.02.2008	01.03.2008-02.03.2008

Öncelikle görev süreleri tamamlanacak olan Yönetim Kurulu üyelerine, Şehir Plancıları Odası örgütünün güçlenerek örgütsel faaliyetlerini geliştirmesinde verdiği katkı ve destekten dolayı teşekkür ederiz.

Odamızın 25. Genel Kurulu'nun, sağlıklı kararlar üretebilmesi için üye katılımının yüksek düzeyde sağlanması ile mümkün olacağından üyelerimizin katılım konusunda duyarlı davranacağını umuyoruz. Kamu yararı doğrultusunda, mesleğimizin uygulanma ortamlarının geliştirilmesi, zenginleştirilmesi, ortak politikaların belirlenmesi ve ortak mücadele edilmesi, örgütümüzün güçlenmesi açısından bir araya gelme, en geniş şekilde tartışma önemlidir. Bu ortamda şubelerimizin ve Genel Merkezimizin çalışmalarına aktif olarak katılmaya, ortak karar almaya her zamandan daha fazla ihtiyacımız vardır. Halktan, emekten ve kamu yararına politikaların hayata geçirilmesi, sağlıklı ve güvenli yaşanabilir çevreler yaratılması, doğal, tarihi, kültürel çevrenin korunması için üyelerimizden katılım bekliyoruz.

REKABET KURUMU KAMU YARARINA YÖNELİK HUKUKİ DÜZENLEMELERİMİZİN UYGULANMASINI ENGELLEYEMEZ

TMMOB Şehir Plancıları Odası Serbest Şehircilik Hizmetleri Büro Tescil Mesleki Denetim ve En Az Ücret Yönetmeliği'nin 1/f, 3/m, 3/n, 17, 18, 21, 23, 30, 33/b, 33/d, 33/f, 33/h maddelerinin ve TMMOB Şehir Plancıları Odası Mesleki Denetim Yönergesi'nin 2, 3, 8/1, 11 ve 17. maddelerinin iptali ve yürütmesinin durdurulması istemiyle Rekabet Kurumu Başkanlığı dava açılmıştı.

Açılan dava biçimi, içeriği açısından hukuksal değildir. Odamız mesleki denetim uygulamaları açısından işlevsiz hale getirilmek isteniyor. Davanın süre aşımı açısından reddedilmesi gerekmektedir. Ayrıca Rekabet Kurumunun dava açma yetkisi olmadığı gibi Yönetmeliğimizin olmayan maddelerine dava açıldı.

Odamız üyelerinin bir kısmını oluşturan serbest olarak mesleğini yerine getiren üyelerin ürettikleri hizmet karşılığı alacakları ücretin emek, tecrübe, bilgi ve deneyim ışığında üretilen bir hizmet karşılığı olması, üretilen hizmetin karşılığı alınırken mesleki gelişimin sağlanabilmesi, ulusal ve uluslar arası teknolojik ve mesleki gelişmelerin izlenerek ülke ve halk yararına sunulması, haksız ve yıkıcı rekabetin önlenmesi, nitelikli hizmet üretilerek kamu yararına uygun hizmetin verilmesi için asgari ücretin belirlenmesi gereklidir. En az ücret uygulaması sıradan piyasaya mal veya hizmetinin üretilmesinde tekel konumu yaratılması ve/veya serbest rekabet koşullarının ortadan kaldırılmasına yönelik bir uygulama değildir. İmar planı elde edilme süreci, piyasa mal veya hizmetlerinde olduğu gibi yalnızca piyasanın kendi iç işleyişi ve serbest rekabet koşulları bakımından değerlendirilmemelidir; söz konusu kamu hizmetinin kamu sağlığı ve güvenliği bakımından asgari düzeyde elde edilmesinin bir kamu görevi olduğu yaklaşımı çerçevesinde ele alınmalıdır. Bu nedenle Yönetmeliğimizdeki düzenlemeler ile asıl amaç rekabeti önlemek değil, kamu yararı doğrultusunda haksız rekabetin ve niteliksiz hizmetin önüne geçmektir.

Odamızın Rekabet Kurumuna açtığı davaya ilişkin savunma metni aşağıdadır.

DANIŞTAY 13. DAİRESİ BAŞKANLIĞI'NA

DOSYA NO: 2007/10829 E.

YANIT VEREN DAVALI: TMMOB Şehir Plancıları Odası

VEKİLLERİ: Av. Denizler ŞANLI

Kıvrımlar Sok.No:28/14,Kızılay-ANKARA

DAVACI: Rekabet Kurumu Başkanlığı

Bilkent Plaza, B-3 Blok,Bilkent-Ankara

VEKİLİ: Av. Meltem Türkoğlu-Aynı Adreste

KONUSU: Davaya karşı yanıtlarımızın sunulması ve davanın reddine karar verilmesi istemidir.

AÇIKLAMALAR:

Davacı İdare, yukarıda esas numarası belirtilen dosya kapsamında, TMMOB Şehir Plancıları Odası Serbest Şehircilik Hizmetleri Büro Tescil Mesleki Denetim ve En Az Ücret Yönetmeliği'nin 1/f, 3/m, 3/n, 17, 18, 21, 23, 30, 33/b, 33/d, 33/f, 33/h maddelerinin ve TMMOB Şehir Plancıları Odası Mesleki Denetim Yönergesi'nin 2, 3, 8/1, 11 ve 17. maddelerinin iptali ve yürütmesinin durdurulması istemiyle dava açılmıştır.

Açılan davanın aşağıdaki nedenlerle reddi gerekmektedir:

1- DAVANIN SÜRE AŞIMI NEDENİYLE REDDİ GEREKMEKTEDİR

İdare yargıda, gerek idari işlemlerin ve gerekse de düzenleyici işlemlerin dava yoluyla iptali isteminin, yasada öngörülen süreler içerisinde öne sürülmesi gerekmektedir.

İşbu dava kapsamında iptaline karar verilmesi isteminde bulunan yönetmelik ve yönerge hükümleri, İdare Hukuku kapsamında "düzenleyici işlemler" olarak adlandırılmaktadır. Bu tür işlemlerin hükümlerinin iptali için öngörülen süre, İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 7/4. maddesine göre, yayımı tarihinden itibaren 60 gündür. Belirtilen sürenin geçirilmesinden sonra dava açılmasına olanak bulunmamaktadır.

TMMOB Şehir Plancıları Odası Serbest Şehircilik Hizmetleri Büro Tescil Mesleki Denetim ve En Az Ücret Yönetmeliği, 29.05.2002 gün ve 24769 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Yönetmeliğin bir kısım hükümleri de 19.01.2005 gün ve 25705 sayılı Resmi Gazete'de değiştirilmiştir. Bu durumda, sözü edilen Yönetmeliğin ve madde değişikliklerinin Resmi Gazete'de yayımlanma tarihinden bugüne 10 yılı aşkın bir zaman geçmiştir.

Bazı maddelerinin iptali istenen Mesleki Denetim Yönergesi ise 10.06.2002 tarihli müvekkil oda yönetim kurulunca kabul edilerek yürürlüğe girmiştir. Dolayısıyla Dava konusu yönergenin yürürlüğe girmesinden bugüne de 15 yılı aşkın bir süre geçmiş durumdadır.

Sonuç olarak, dava konusu yapılan yönetmelik ve yönerge maddeleriyle ilgili olarak yasalarca öngörülen sürelerin tümünün geçirildiği ortadadır. Davacı İdare, kendisini herhangi bir süreyle bağlı kalmaksızın işbu davayı açmışsa da, dava için öngörülen sürelerin tümünün geçirildiği açıkça ortadadır.

Sözü edilen nedenle, davanın öngörülen sürede açılmaması nedeniyle reddine karar verilmesini talep ediyoruz.

2- MESLEKİ DENETİM YÖNERGESİ HÜKÜMLERİNİN İPTAL DAVASINA KONU OLMASI HUKUKA AYKIRIDIR

İdare Hukuku'nda, yönerge, tebliğ ve genelge gibi işlemler, "İdarelerin iç yapı ve işleyişi"yle ilgili işlemler olarak kabul edilmektedir. Buna göre, "İdarelerin iç yapı ve işleyişiyle ilgili olarak çıkardıkları genelge, sirküler, tamim, yönerge, tebliğ, uyarı gibi işlemler kural olarak iptal davasına konu edilemezler. Çünkü

bu tür işlemler esas olarak bir hukuki irade ortaya koymayıp, yalnızca üst hukuk normlarının yani, kanun, tüzük ve yönetmeliklerin yorumlanması ve uygulanmasını gösterirler ve bu nitelikleri itibarıyla de 2. maddede sözü edilen idari işlemler kategorisinde yer almazlar (...)" (Celal Karavelioğlu, İdari Yargılama Usulü Kanunu, 5. Baskı, 2001, Sayfa: 60)

Davaya konu olan Şehir Plancıları Odası Mesleki Denetim Yönergesi, müvekkil odanın iç işleyişiyle ilgili olarak ve yönetmelik hükümlerinin uygulanmasını göstermek üzere Oda Yönetim Kurulu'nun 10.06.2002 tarihli toplantısında kabul edilerek yürürlüğe girmiştir. Yönerge hükümlerinin, müvekkil odanın iç işleyişine ve yönetmelik hükümlerinin uygulanmasını göstermek üzere çıkarılması niteliği dolayısıyla iptal davasına konu edilmesine olanak bulunmamaktadır.

Belirtilen nedenlerle, davacı idarenin yönerge hükümlerinin iptaline ilişkin isteminin reddi gerekmektedir.

3- DAVAYA KONU YÖNETMELİK HÜKÜMLERİNİN BÜYÜK KISMI ORTADA BULUNMAMAKTADIR.

Davacı İdare, TMMOB Şehir Plancıları Odası Serbest Şehircilik Hizmetleri Büro Tescil Mesleki Denetim ve En Az Ücret Yönetmeliği'nin 1/f, 3/m, 3/n, 17, 18, 21, 23, 30, 33/b, 33/d, 33/f, 33/h maddelerinin iptali istemiyle dava açılmıştır.

29.05.2002 tarih ve 24769 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren ve belirli maddelerin değişikliği de 19.01.2005 tarih ve 25705 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan dava konusu yönetmelik, toplam 28 maddeden oluşmaktadır.

Dava konusu yönetmelik incelendiğinde, Yönetmeliğin 3. maddesinin tek bir bentten oluştuğu ve "m" ve "n" fıkralarının bulunmadığı görülmektedir.

Yine dava konusu yönetmelikte, 30, 33/b, 33/d, 33/f, 33/h maddelerinin ve fıkralarının bulunmadığı anlaşılmaktadır.

Davacı İdare, gerçekte hiç varolmayan madde ve fıkraları dava konusu yapmıştır. Davacı İdarenin bu hususları sonradan düzeltmesi hukukten mümkün bulunmayıp, davacı idarenin bu noktaları düzeltme konusu yapmasına tarafımızın muvafakatı yoktur.

Gerçekte varolmayan madde ve fıkraları dava konusu yapan davacı idarenin açtığı iptal davasının, bu nedenle de reddi gerekmektedir.

4- DAVACI İDARENİN MÜVEKKİL ODAYA İŞBU DAVAYI AÇMA YETKİSİ VE EHLİYETİ BULUNMAMAKTADIR.

Davacı İdarenin müvekkil odaya işbu davayı açma yetki ve ehliyeti bulunmamaktadır. Çünkü;

a- Davacı İdarenin amaç, yetki ve görevleri, 4054 sayılı yasada açık bir biçimde belirtilmiştir. Yasanın "kapsam" başlıklı 2. maddesi, "Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde mal ve hizmet piyasalarında faaliyet gösteren ya da bu piyasaları etkileyen her türlü teşebbüsün aralarında yaptığı rekabeti engelleyici, bozucu ve kısıtlayıcı anlaşma, uygulama ve kararlar ile piyasaya hakim olan teşebbüslerin

bu hakimiyetlerini kötüye kullanmaları ve rekabeti önemli ölçüde azaltacak birleşme ve devralma niteliğindeki her türlü hukuki işlem ve davranışlar, rekabetin korunmasına yönelik tedbir, tespit, düzenleme ve denetlemeye ilişkin işlemler bu Kamun kapsamına girer” biçiminde düzenlenmiştir. Yasanın 3. maddesinde ise “teşebbüs”, “Piyasada mal veya hizmet üreten, pazarlayan, satan gerçek ve tüzelkişilerle, bağımsız karar verebilen ve ekonomik bakımdan bir bütün teşkil eden birimler”, “Teşebbüs birliği” ise “Teşebbüslerin belirli amaçlara ulaşmak için oluşturduğu tüzelkişiliği haiz ya da tüzelkişiliği olmayan her türlü birlikler” biçiminde tanımlanmıştır. Yasanın 4. maddesinde “teşebbüslerin rekabeti sınırlayıcı anlaşma, eylem ve kararları”n hukuka aykırı ve yasak olduğu belirtilmektedir. Davacı İdare, dava konusu işlemlerin 4054 sayılı yasa kapsamında hukuka aykırı olduğunu savlamaktadır.

Bu kapsam ve tanımlara göre, “teşebbüs” ün, “mal ve hizmet piyasalarında faaliyet göstermek” ve “mal veya hizmet üretmek, bu malları pazarlamak ve satmak” biçimindeki fonksiyonlarla tanımlandığı kuşkusuzdur. Yasaya göre teşebbüs birlikleri de, “Teşebbüslerin belirli amaçlara ulaşmak için oluşturulması” ile gerçekleşmektedir. Bu haliyle 4054 sayılı yasanın tanımladığı kapsam ve konu edindiği alan, ticari süjelerin “ticaret alanı”na ilişkin eylem ve etkinliklerine ilişkindir. Bir başka ifadeyle yasa, piyasada faaliyet gösteren piyasa süjelerinin eylem ve etkinliklerinin rekabet kurallarına aykırı olmayacak biçimde düzenlenmesine yöneliktir.

Müvekkil odanın bağlı bulunduğu Türkiye Mühendis ve Mimar Odaları Birliği(TMMOB), dayanağını Anayasa’nın 135. maddesinden almaktadır. Anayasa’nın 135. maddesi, aynen, “Kamu Kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve üst kuruluşları,belli bir mesleğe mensup olanların müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleri ile ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni kılmak üzere meslek disiplini ve ahlakını korumak maksadı ile kamunla kurulan ve organları kendi üyeleri tarafından gösterilen usullere göre yargı gözetimi altında gizli oyla seçilen kamu tüzelkişilikleridir.” biçiminde düzenlenmiştir. Nitekim 6235 sayılı TMMOB yasası’nın 1. maddesinde, “(...)Kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu olan Birliğin ve Odaların merkezi Ankara’dadır” biçimindeki düzenlemeyle, TMMOB’nun ve birliğe bağlı olan müvekkil odanın bir “kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşu” olduğu açıkça belirtilmiştir.

Belirtilen kapsam ve tanımlara göre, müvekkil odanın 4054 sayılı yasa “kapsam”ında ve bu yasada tanımlanan türden bir “teşebbüs” ya da “teşebbüs birliği” olmadığı açıkça ortadadır. Anayasa’nın 135. maddesi ve 6235 sayılı yasanın 1. ve 2. maddelerinin açıkça gösterdiği üzere, müvekkil oda, meslekle ve meslek mensuplarıyla ilgili olarak kamusal işlev ve görevleri olan bir “kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşu”dur. Müvekkil odanın, 4054 sayılı yasada

gösterilen “Piyasada mal veya hizmet üretme ve pazarlama” gibi görevleri olmadığı gibi, Müvekkil oda 4054 sayılı yasada tanımlandığı biçimde “Teşebbüslerin belirli amaçlara ulaşmak için oluşturduğu bir tüzelkişilik” de değildir. Gerçekte, 4054 sayılı yasanın 3. maddesinde tanımlanan “teşebbüs birliği”nin, “teşebbüsler tarafından oluşturulma” şartıyla tanımlanması, hem teşebbüslerin ve hem de teşebbüs birliklerinin, “piyasada mal ve hizmet üretimi için faaliyet gösteren birimlerin kendi iradeleriyle oluşturdukları ortak birlikler” olarak belirlendiğinin en açık göstergesidir. Müvekkil odanın Anayasa ve yasalarda “kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşu”olarak tanımlandığı ve varlığının da “teşebbüslerin kendi iradeleriyle oluşturduğu bir birliklilik” olarak değil, Anayasa ve yasal hükümlerin gösterdiği bir meşruiyet temeline bağlı olduğu açıkça ortadadır.

Kamu Kurumu niteliğinde meslek kuruluşu olan ve kamu tüzel kişiliği bulunan müvekkil odanın, kendisine yasalarca tanınan alana ilişkin olarak Anayasa’nın 124. maddesi uyarınca düzenleyici işlemler tesis etme yetkisine sahip bulunmaktadır. Müvekkil odanın her türlü işlemi, Anayasa’nın 135. maddesi ve 6235 sayılı yasanın 2. maddesinde belirtilen kamusal amaç ve görevleri gerçekleştirmeye yöneliktir. Nitekim, müvekkil oda da, bu işlev ve görevleri gerçekleştirmek, özellikle de Anayasa’nın 124. maddesinde ve 6235 sayılı yasanın 2. maddesinde belirtilen “Meslek mensuplarının müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak,mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleriyle ve halkla olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hakim kılmak, meslek disiplini ve ahlakını korumak” amacıyla düzenleyici işlemler tesis etmiştir. Dava konusu yönetmelik ve yönerge de bu işlevi gerçekleştirmeye yöneliktir. Müvekkil odanın tesis ettiği tüm işlemlerde aranması gereken nokta, bu işlemlerin “Rekabet kuralları”na değil, “yasalarla belirlenen kamusal görev ve amaçlara” uygun olup olmadığı hususudur. Aksi bir kabul, kamu kurumlarının düzenlediği alanların da Rekabet kurallarına göre değerlendirilmesi sonucunu doğurur ki, böylesi bir kavrayış, kamu kurumlarının düzenlediği alanlara ilişkin olarak “kamu yararı”nın değil, “rekabet kuralları”nın aranması gibi, İdare Hukuku’na tamamen yabancı bir mantık dizgesinin ortaya çıkmasına neden olur. Davacı İdare, bir kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşunun tesis ettiği düzenleyici işlemlerin “kamu yararı”na değil, “rekabet hukuku”na aykırı olduğunu iddia etmektedir. Böylesi bir savın İdare Hukuku kapsamında değerlendirilmesi ve İdari yargı denetimine konu olması dahi mümkün bulunmamaktadır.

Açıklanmaya çalışıldığı gibi, Müvekkil Oda, 4054 sayılı yasada gösterilen anlamda bir “teşebbüs” ya da “teşebbüs birliği” değildir. Nitekim müvekkil oda üyelerinin ancak %15’i serbest olarak çalışmakta olup, geri kalan kısmı mesleklerini serbest olarak icra etmeyen üyelerden oluşmaktadır. Bir piyasa süjesi olmayan ve bütün işlem ve eylemlerinde yasaların kendisine tanıdığı yetki alanında hareket eden müvekkil oda hakkında, sanki bir “teşebbüs birliği”ymiş

gibi işbu davanın açılması, hem davacı İdarenin yetkisini aşması ve hem de müvekkil odaya husumet yöneltemeyeceği gerçeğini gözardı etmesi anlamına gelmektedir. Diğer yandan, kamusal işlev ve görevleri yerine getiren ve bu amaçla işlem yapan müvekkil oda hakkında, "rekabet hukuku" dayanak yapılarak dava açılması, İdare Hukuku'nun bilinen tüm sistematığının de alt-üst edilmesi ve kamu kurum ve kurulların var olduğu alanların da "kamusal" kısıtlara göre değil, "piyasa" kısıtlarına göre değerlendirilmesi anlamına gelmektedir. Bütün bu yönler açısından, açılan işbu davanın dinlenmemesi gerekir.

b- Yukarıda belirtilen hususlar, aynı zamanda, Davacı İdarenin işbu davayı açmakta hiçbir menfaatinin olmadığını da göstermektedir. İdari yargıda iptal davası açabilmenin ön koşullarından birisi de, iptal isteminde bulunan tarafın iptali istenen hukuki işlem dolayısıyla meşru, güncel ve kişisel bir menfaatinin ihlal edilmiş olmasıdır. Davacı İdare, hem yetki alanına ilişkin bir konu olmaması nedeniyle ve hem de işbu iptal davasına konu işlemler nedeniyle menfaatinin nasıl ve ne biçimde ihlal edildiğine ilişkin olarak dava dilekçesinde hiçbir açıklama yapmaması dolayısıyla dava konusu işlemlerle ilgili herhangi bir menfaat ihlaline maruz kalmamıştır. Esasen davacı İdarenin güncel ve meşru bir menfaatinin hangi biçimde ihlal edildiğine ilişkin olarak dava dilekçesinde hiçbir açıklama bulunmamaktadır. Davacı İdarenin kuruluş yasasında da bu konuda bir hüküm ve idareye verilmiş bir yetki de söz konusu değildir. Davacı İdarenin ihlal edilen güncel bir menfaati olmaması nedeniyle de davanın, ehliyet açısından reddi gerekmektedir.

c- Davacı İdare, 4054 sayılı yasaya göre kurulan, amacı ve çalışma usulleri bu yasayla belirlenen özerk bir kamu kurumudur. Bu kurum aynı zamanda yasada belirlenen amaç kapsamında faaliyet göstermek ve yasada belirlenen görevleri yerine getirmek amacıyla üstün ve ayrıcalıklı kamusal yetkiler kullanan, bu nedenle eylem ve işlemleri de İdari Yargı denetimine açık bir kuruluştur. Nitekim 4054 sayılı yasanın 8-15. maddeleri arasında, kurumun kullanabileceği ve İdari Yargı denetimine açık yetkiler düzenlenmektedir. Bu yetkiler, "üstün, ayrıcalıklı ve kamusal" karakterdedirler ve yasada belirlenen amaç kapsamında faaliyet göstermek ve yasada belirlenen görevleri yerine getirmek amacıyla kuruluş yasasıyla davacı İdareye verilmişlerdir. 4054 sayılı yasanın 1. maddesi göz önüne alındığında, Davacı İdarenin kuruluş amacının; kamu kurumlarınınca düzenlenen alana ilişkin olarak değil ama mal ve hizmetlerin üretildiği ve pazarlandığı alana ilişkin olarak rekabeti engelleyici ve kısıtlayıcı uygulamaları engellemek suretiyle sonuç olarak rekabetin korunmasını sağlamak olduğu anlaşılmaktadır. Yetkili bulunduğu alana ilişkin olarak üstün kamusal yetkileri kullanan bir kurumun, müvekkil odanın dava konusu işlemlerinin de kendi yetki alanına girdiğini varsayarak işbu davayı açmasının dahi olanağı bulunmamaktadır. Çünkü İdari Yargıda, düzenlediği alana ilişkin olarak üstün kamusal yetkiler kullanan bir idarenin, bu alanda menfa-

atinin ihlal edildiğini savlaması olanaksızdır. Böylesi bir durumun kabulü, İdare Hukuku'nun ve İdari Yargının temel diyalektiğinin de gözardı edilmesi anlamına gelecektir. Zira İdare Hukukunda, İdari Yargının fonksiyonlarından birinin de, üstün ve ayrıcalıklı yetkiler kullanan İdareye karşı, bu yetkilerden yoksun gerçek ve tüzel kişilerin korunması olduğu kabul edilmektedir: "Hukuk Devleti ilkesinin bir başka gereği, İdarenin faaliyetlerinin hukuk kurallarına uygunluğunun yargı denetimine tabi tutulmasıdır. Yargı denetimi sayesinde İdarenin hukuka bağlılığı etkili bir biçimde sağlanmış ve İdare edilenler İdarenin kanunsuz ve keyfi davranışlarına karşı korunmuş olurlar" (İdare Hukuku, Prof.Dr.Metin Günday, İmaj Yayıncılık, Ankara, 1998,Sayfa:31). İşbu dava, kendi yetki alanına ilişkin üstün kamu yetkisi kullanan idarenin, bu alana ilişkin ihlali olduğu varsaydığı başka bir idareye açtığı bir dava olmakla, İdari Yargının temel yapı ve işleyişine de aykırı bir nitelik taşımaktadır. Davacı İdare faaliyet gösterdiği alana ilişkin üstün yetkiler kullanabildiğine göre, bu alanla ilgili iptal davası açma olanağı bulunmamaktadır. Davacı İdare, kendisine tanınan yetkileri kullanarak işlem tesis ettiğinde, bu işlemin iptali için İdari yargı yoluna başvurulması durumunda "Davalı" sıfatını kazanabilir; kendi yetki alanına ilişkin "Davacı" sıfatıyla İdari yargı yoluna başvurması olanaksızdır.

Davacı İdare yanıt dilekçesinde, kendilerince yapılan soruşturma esnasında müvekkil odaca "Yönetmeliklerin iptali iddia edildiği taktirde İdari yargıya başvurulması gerektiğinin ifade edildiği"ni ve böylece kendilerinin işbu davada hukuki yararının bulunduğunu ve taraf oluşlarının meşruiyetini kabul ettiklerini belirtiyorsa da, öne sürülen bu husus gerçeği yansıtmamaktadır. Soruşturma esnasında müvekkil oda yetkililerince dile getirilen bütün noktalar, Davacı İdarenin, müvekkil oda tarafından tesis edilen işlemleri işlevsiz bırakacak biçimde yetki kullanımının hukuka uygun olmadığına ilişkindir. Gerçekten de, müvekkil odanın kendi faaliyet alanına ilişkin olarak düzenleyici işlem tesis etme yetkisi açıkça ortada olduğuna göre, Rekabet Kurumu'nun işbu dava kapsamındaki savları yukarıda belirtilen nedenlerle "İdari Yargı" faaliyetinin konusu olamaz.

5- REKABET KURUMU'NUN KONUYA İLİŞKİN YAKLAŞIMI, TUTARLI BİR "REKABET POLİTİKASI"NI YANSITMAMAKTADIR.

Dava dilekçesinde, davaya konu düzenlemelerle rekabet kurallarının nasıl ve ne biçimde ihlal edildiğine ilişkin hiçbir açıklama bulunmamaktadır. Dilekçenin bu konuyla ilgili kısmının büyük bölümü, Davacı İdare'nin kendisinin aldığı kararlardan yapılan alıntılardan ve iptali istenen düzenlemelerin Avrupa Birliği uygulamalarına ters düştüğünün soyut biçimde ortaya konulmasından ibarettir. Bir iptal davasında davacı tarafın savları, meşruiyetini kendisinden alan kararlarla ya da soyut açıklamalarla değil, iptal nedenlerinin açık ve anlaşılabilir bir biçimde ortaya konulmasıyla tartışılabilir. Bu nedenle, yukarıda da açıklandığı gibi, Davacı İdare, iptal istemine konu düzenleyici işlemlerle menfaatinin nasıl ve ne biçimde ihlal edildiğini açıklayamamıştır.

Bu durum, diğer yandan Davacı İdarenin bir "rekabet politikası"nın bulunmadığını ortaya koymaktadır. Davacı İdarenin savlarından, "Rekabet" in sağlanmasından neyi anladığı, iptal istemine konu düzenlemelerin rekabeti nasıl ve ne biçimde engellediği, bu düzenlemelerin yasal dayanaklarının ne olduğu ve ülkemizin hangi sosyal-ekonomik gerçeklerine denk düştüğü noktalarında bir kamı oluşturmak ve sonuca varmak olanaksızdır.

Rekabetle ilgili geniş bir tartışmanın işbu davanın konusunu oluşturmadığını gözeterek aşağıdaki hususları Sayın Başkanlığın taktirlerine sunuyoruz:

-Kamu Kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, dayanağını Anayasa'nın 135. maddesinden almaktadır. Bu maddeye göre, bu kuruluşlar, belli bir mesleğe mensup olanların müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleri ile ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni kılmak üzere meslek disiplini ve ahlakını korumak maksadı ile kamunla kurulan ve organları kendi üyeleri tarafından gösterilen usullere göre yargı gözetimi altında gizli oyla seçilen kamu tüzelkişilikleridir.

Şehir Plancıları Odası TMMOB Kamununun 1. maddesi uyarınca Odalar teşebbüslerin bir araya gelerek belli amaçlara ulaşmak için oluşturdukları bir teşebbüs birliği olmayıp, kendi amaç, yetki ve görevlerini kendi kuruluş kamunundan alan, kuruluşu itibarıyla meslek mensuplarının inisiyatifi ve iradesinden bağımsız olan ve Kamunda belirtilen şekilde faaliyette bulunan kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşudur. Odanın amaç, yetki ve görevleri üyelerin kararları doğrultusunda değil ilgili kamun tarafından tanımlanmıştır.

Müvekkil Odanın da aralarında bulunduğu kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının, "belli bir mesleğe mensup olanların müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleri ile ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni kılmak üzere" asgari ücret tarifelerinin belirlenmesine yönelik yönetmelikler oluşturdukları görülmektedir. Türkiye Barolar Birliği, Türk Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Odaları Birliği, Türk Tabipleri Birliği, Türk Diş Hekimleri Birliği, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği gibi meslek kuruluşlarının tümü, Anayasa'nın 124. maddesinden aldıkları yetkiyle bu konuda yönetmelikler çıkarmışlardır. Kamu Kurumu niteliğindeki bu meslek kuruluşlarının ağırlıklı olarak bilimsel temeli olan bir eğitime dayalı ve bilimsel bilgi üreten mesleklerle ilişkin kuruluşlar olduğu görülmektedir. Rekabet Kurumu'nun bilgi üreten ve sunan bu mesleklerin diğerlerinden ayrılan noktalarına, bu meslek alanlarının "piyasa" bağlamında değerlendirilip değerlendirilemeyeceğine, kaynağını anayasa ve yasalardan alan yönetmeliklerin kamu yararına hangi noktalarda tekabül ettiğine ilişkin hiçbir konumu ve politikası bulunmamaktadır. Öyle görünüyor ki, Davacı İdare kendi konum ve kararlarını, son yıllarda "kamu yararı" düşüncesinin feda edilmesi pahasına adeta kutsanan ve fakat sağ ve hangi noktalardan oluşturulduğu konusunda hiçbir biçimde açıklamaya dahi gerek duyulmayan bir "piyasa ve rekabet" anlayışından almaktadır.

Diğer yandan, yukarıda belirtilen başkaca kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının tümü asgari ücret tarifelerini belirlemeye yönelik yönetmelikler çıkarmaktayken, Davacı İdare özellikle müvekkil odanın ve müvekkil odanın bağlı bulunduğu meslek kuruluşunun tesis ettiği yönetmelikleri dava konusu yapmıştır. Halbuki diğer tüm kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarıyla müvekkil odanın hukuki statüsü ve konumu aynıdır. Bu duruma karşın Davacı İdarenin salt müvekkil oda ve bağlı bulunduğu kamu kurumunun işlemlerine karşı yargı yoluna başvurusunun nedeni tarafımızca anlaşılamamıştır.

Bütün bu hususlar da göstermektedir ki; Davacı İdarenin "rekabet"le ilgili tutarlı, anlaşılabilir ve bütünlüklü bir konum ve anlayışı bulunmamaktadır.

- Davacı İdarenin "rekabet"ten ne anlaşılması gerektiğiyle ilgili olarak, en temel noktalarda tutarlı ve bütünlüklü bir anlayışı bulunmadığı için, alana ilişkin olarak verdiği kararlar da çelişkili ve tutarsızdır. Örneğin, Rekabet Kurulu, TOBB'nin TIR karnesi karşılığı aldığı teminata ayrımcılık yapıldığına ilişkin şikayette, 20.05.1999 gün ve 99-24/217-130 sayılı kararıyla, TOBB'nin bu işlemdeki işlevini "kamu hizmeti" niteliğinde görmüş ve istemin incelenmesine gerek olmadığına karar vermiştir. Yine kurul, 25.10.2000 tarih ve 00-4/33-15 sayılı kararında, Ankara'da faaliyet gösteren minibüs işletmecilerinin tekelleşmek ve aşırı fiyat uygulamak suretiyle 4054 sayılı yasanın ihlal edildiğine ilişkin şikayette, Minibüsçüler Odası'nın fiyat tesbitinin 507 sayılı yasanın kendisine yüklediği bir görev olması nedeniyle 4054 sayılı yasaya aykırılık oluşmadığı sonucuna varmıştır. Kurulun 03.03.1999 gün ve 99-12/91-33 sayılı kararında ise, Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Odası'nın "TR" rumuzlu plakaların basımı işini, "yasadan kaynaklanan bir tekel hakkı" olarak nitelmiş ve buna ilişkin itiraz merciinin Rekabet Kurulu olmadığına karar vermiştir. Bütün bu kararlarda "Kamu hizmeti verilmesi", "yasanın kendisine yüklediği görev", "Yasaca tanınan yetki" gibi, aslında işbu davanın da çözümünü kolaylaştıracak gerekçelerle şikayetlerle ilgili cezai işlemlerde bulunulmamıştır. Davacı İdarenin, işbu davayı açarken ise sözü edilen kararlardaki gerekçelerini hiç dikkate almamış olduğu anlaşılmaktadır.

Görüldüğü gibi, Davacı İdare'nin birbirine benzer konularla ilgili çelişik kararları bulunmaktadır. Diğer yandan davacı idarenin, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarına karşı eylem ve işlemleri arasında da derin farklılıklar söz konusudur. Davacı İdare kendi çalışma alanına ilişkin tutarlı, bütünlüklü ve "kamusal görev ve fonksiyonları" da gözetilen bir konum ve duruştan yoksundur.

- Davacı İdare, dava dilekçesinde Avrupa Birliği kapsamındaki uygulamalar'dan da söz etmiştir. Öncelikle belirtmek gerekir ki; "Avrupa'daki uygulamaların yaygınlaştırılması" sorunu, yürütme organının hedeflerinden biri olabilir. Yürütme Organı, bu hedefinin "Yasama faaliyetleri"ne temel alınması uğraşı içinde de bulunabilir ve bu anlayışla yasaları değiştirebilir. Ancak bunların tümü "siyaset alanı"na ilişkindir. Halihazırda "Avrupa Uygulamalarını ülkemizde de yaygınlaştırma" ya dönük, uygulanması zorunlu genel bir hukuksal norm bulunmamaktadır.

O halde, bağımsız yargının yürürlükteki yasaları temel alarak görev ve yetkisini kullanması esastır ve bu bağlamda Avrupa Birliği uygulamalarının işbu davayla ilgili herhangi bir ilgisi de bulunmamaktadır. Diğer yandan davacı idarenin, yaklaşımlarını Avrupa Birliği'nin uygulamalarıyla gerekçelendirmesi de, "rekabet ve piyasa" konusunda sahip olduğu sonsuz, sınırsız, kural dışı bir "kutsama" anlayışına benzemektedir. Davacı İdarenin bütün toplumsal alanları sınırsız bir piyasanın parçası olarak görme eğiliminde olduğu gibi, Avrupa Uygulamalarına ilişkin tutarlı bir bakış ve kavrayışı bulunmamaktadır.

Gerçekte Avrupa Birliği içinde de, belirli mesleklerle ilgili olarak asgari ücret belirlemeleri bulunmaktadır. Örneğin Fransa Mimarlık Yasası'nın 19. maddesi, "Mimarlar Odası ulusal konseyinin görüşü alındıktan ve mimarların sendikal örgütlerine danışıldıktan sonra ihdas edilecek olan ve mesleki görevlere ilişkin düzenlemeyi sağlayacak bir tüzükte, mesleğin genel kuralları ile her bir icra şekline özgü kurallar belirtilir. Özel hukuk kişilerine karşı bu yasayla zorunlu tutulan görevler için mimarlara ödenecek ücrete ilişkin kurallar da, anılan düzenlemede belirtilir" biçiminde düzenlenmiştir. Yine Avrupa Birliği ülkelerinden Almanya'da ise 1984 tarihli Mimarlık Yasası'nda en az ve en yüksek ücreti belirleme yetkisi tanınmıştır.

Görüldüğü gibi Davacı İdare, rekabetten ne anlaşılması gerektiği, belirli meslek gruplarının özgül nitelikleri, bilimsel bilgiyi sunan mesleklerin işlevleri ve piyasa içerisinde değerlendirilip değerlendirilemeyeceği, kamu kurumu niteliğindeki meslek kurumlarının dayandığı temel hukuk normları ve bu kurumların fonksiyonları, bu kurumlara Anayasa ve yasalarla verilen görevler, ülkelerin özgül yapıları, Avrupa Birliği uygulamaları vs gibi, kendi çalışma alanını esastan ilgilendiren konularla ilgili olarak bütünlüklü ve tutarlı bir konum ve duruşa sahip değildir. Gerçekte, müvekkil odanın Anayasa ve yasalarla belirlenen görev ve yetkisini kullanarak üyeleriyle ilgili "en az ücret" e ilişkin yasal düzenlemeler yapmasının hukuka aykırı bir yanı bulunmamaktadır.

6- ODANIN DÜZENLEMELERİ KAMU YARARINA YÖNELİK DÜZENLEMELERDİR

TMMOB ve bağlı Odaların herhangi bir ekonomik ve ticari faaliyette uğraşması mümkün değildir. Şehir Plancıları Odası üyelerinin bir kısmını oluşturan serbest olarak mesleğini yerine getiren üyelerin ürettikleri hizmet karşılığı alacakları ücretin emek, tecrübe, bilgi ve deneyim ışığında üretilen bir hizmet karşılığı olması, üretilen hizmetin karşılığı alınırken mesleki gelişimin sağlanabilmesi, ulusal ve uluslararası teknolojik ve mesleki gelişmelerin izlenerek ülke ve halk yararına sunulması, haksız ve yıkıcı rekabetin önlenmesi, nitelikli hizmet üretilerek kamu yararına uygun hizmetin verilmesi için asgari ücretin belirlenmesi gerekir. En az ücret uygulaması sıradan piyasaya mal veya hizmetinin üretilmesinde tekel konumu yaratılması ve/veya serbest rekabet koşullarının ortadan kaldırılmasına yönelik bir uygulama değildir. 3194 sayılı İmar Kanunu ve Yönetmelikleri ile tanımlanan kamu hizmeti niteliğindeki imar planı işlerinin kamu yararı bakımından gerekli niteliklere haiz biçimde elde

etmek amacıyla düzenleme yapılmıştır. İmar planı müellifi meslek mensuplarının asgari giderleri ile planın kamu yararı bakımından asgari bir düzeyde elde edilmesinin maliyeti dikkate alınmaktadır. İmar planı elde edilme süreci, piyasa mal veya hizmetlerinde olduğu gibi yalnızca piyasanın kendi iç işleyişi ve serbest rekabet koşulları bakımından değerlendirilmemelidir; söz konusu kamu hizmetinin kamu sağlığı ve güvenliği bakımından asgari düzeyde elde edilmesinin bir kamu görevi olduğu yaklaşımı çerçevesinde ele alınmıştır. Ayrıca serbest şehircilik alanında faaliyet gösteren şehir plancıları mesleki faaliyetlerini yerine getirirken, kamu görevlilerin tabi olduğu kanuni sınırlamalara, yasaklara ve sorumluluklara tabidir. Odanın üyesi meslek mensuplarının %85'i kamu kurum ve kuruluşları ile üniversitelerde mesleğini icra etmektedir. Ayrıca işsiz olan üyelerde bulunmaktadır. Bu nedenle söz konusu düzenlemeler ile serbest çalışan üyeler piyasa koşullarında iş alımı ve yapımı ile ilgili kurallara tabi olup kamu hizmeti veren bir konuma getirilmiştir. Asıl amaç rekabeti önlemek değil, kamu yararı doğrultusunda haksız rekabetin ve niteliksiz hizmetin önüne geçmektir.

TMMOB Kanunu genel menfaatler ve kamu yararı ve ahlak prensipleri bakımından mesleğin ve meslek mensuplarının Birlik ve Odalar tarafından denetlenmesi esasına dayanmaktadır.

7- YÖNETMELİKLER DAYANAĞINI KANUNDAN ALMAKTADIR

Rekabet Kurulu 22.01.2002 günlü, 02-04/40-21 sayılı kararı ile Şehir Plancıları Odasının şehir plancılarının asgari ücret tarifelerinin belirlenmesinin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunu ihlal ettiği gerekçesi ile asgari ücret belirlemeye ilişkin karar ve uygulamaların sona erdirilmesi ile ilgili karar almış, söz konusu karar Danıştay Onuncu Dairesinin 17.11.2003 günlü, Esas No:2003/2564 sayılı karar ile yürütmenin durdurulmasına karar vermiş ve karar Danıştay İdari Daireleri Genel Kurulunun 11.03.2004 günlü YD. İtiraz No:2004/92 sayılı kararı ile onanmıştır. Mahkeme kararlarında kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu olan ve kamu tüzel kişiliği bulunan Odamızın kendi görev alanı ile ilgili yönetmelikler çıkarma yetkisinin kuşkusuz olduğu belirtilmiştir.

8- YÖNETMELİKLER VE YÖNERGE HUKUKA UYGUNDUR

29 Mayıs 2002 günlü Resmî Gazete'de yayımlanan TMMOB Şehir Plancıları Odası Serbest Şehircilik Hizmetleri Büro Tescil Mesleki Denetim ve En Az Ücret Yönetmeliği'nin tümü ile 18, 19, 20, 21, 22, 30, 31/b, c, d, g ve geçici maddesinin iptali ile bu yönetmeliğe dayalı olarak çıkarılan TMMOB Şehir Plancıları Odası Mesleki Denetim Yönergesinin iptali istemiyle açılan dava sonucunda; Danıştay Sekizinci Daire 24.12.2003 günlü ve Esas No; 2002/3127, Karar No; 2003/5911 sayılı kararı ile gerek anayasal ve gerekse yasal zemin karşısında, nitelik ve yetki kuralları açısından dava konusu yönetmelik genel ve maddeler düzeyinde hukuka uygun bulunmuştur.

Yukarıda belirtilen nedenlerle Davanın reddine karar verilmesini talep etme gereği doğmuştur.

YASAL NEDENLER: Anayasa, 4054 sayılı yasa, 6235 sayılı yasa, 5226 sayılı yasa ile ilgili yönetmelik hükümleri ve diğer tüm hukuki nedenler

SONUÇ VE İSTEM: Sunulan nedenlerle; davanın ve yürütmenin durdurulması isteminin reddine, yargılama giderleri ve avukatlık ücretinin davacıya yükletilmesine karar verilmesini vekil olarak saygılarımla dilerim.

TMMOB Şehir Plancıları Odası Vekili Av. Denizler ŞANLI

HER TÜR VE ÖLÇEKTE PLANLARIN YAPIMINDA BU KONUDA UZMAN OLAN ŞEHİR PLANCILARI YETKİLİDİR

Bayındırlık ve İskan Bakanlığı yanında Müellif Yönetmeliğine Müdahil Olduk

TMMOB Mimarlar Odası, Plan Yapımını Yüklenecek Müelliflerin Yeterliliği Hakkında Yönetmeliğin 6. maddesinin birinci cümlesinin, 8. maddesinin f bendinin, 9. maddesinin 4. fıkrasında yer alan “Yükseköğretim kurumlarının Şehir ve Bölge Planlama Bölümlerinden mezun olup da” ibaresinin, geçici 1. maddesinin üçüncü fıkrasının ve geçici 3. maddesindeki “şehir plancısı” ibaresinin iptali ve öncelikle yürütmenin durdurulmasına karar verilmesi istemiyle dava açmıştır.

TMMOB Mimarlar Odası tarafından açılan dava konusu; anılan Yönetmelikte yer alan planlama işini üstlenecek müelliflerin yükseköğretim kurumlarının Şehir ve Bölge Planlama Bölümlerinden lisans eğitimini tamamlayarak mezun olanlar ile planlama işini şehir plancıların üstlenmesini öngören hükümlerin iptal edilmesi ile ilgilidir.

Plan Yapımını Yüklenecek Müelliflerin Yeterliliği Hakkında Yönetmeliğin 6. maddesinin birinci cümlesinin, 8. maddesinin f bendinin, 9. maddesinin 4. fıkrasında yer alan Yükseköğretim kurumlarının Şehir ve Bölge Planlama Bölümlerinden mezun olup da” ibaresinin, geçici 1. maddesinin üçüncü fıkrasının ve geçici 3. maddesindeki “şehir plancısı” ibaresinin iptali ve öncelikle yürütmenin durdurulmasına karar verilmesi istemiyle TMMOB Mimarlar Odası tarafından Bayındırlık ve İskan Bakanlığına açılan davaya, davalı Bayındırlık ve İskan Bakanlığı yanında müdahil olarak katıldı ve davanın reddi isteminde bulunduk.

3194 sayılı İmar Kanununun 38 inci maddesinin (1) fıkrasında, “Halihazır harita ve imar planlarının hazırlanması ve bunların uygulanmasının fenni mesuliyetini; uzmanlık, çalışma konuları ve ilgili kanunlara göre, mühendisler, mimarlar, şehir plancıları deruhte ederler” hükmü yer aldığından bahisle, Danıştay Altıncı Dairesi 24.07.2007 tarihli ve Esas No:2006/1183 sayılı ara kararında dava konusu yönetmelik maddelerinin bu hükme aykırı

ve eksik olarak tanzim edildiği yolundaKI gerekçeyle dayanarak “yürütmenin durdurulmasına” karar vermiştir.

Anılan kararda Mahkeme sadece şehir plancıların yönetmelik kapsamında plan yapımını eksik düzenleme olarak değerlendirmiş, mimarların yer almaması nedeniyle Yönetmeliği hukuka uygun bulmamıştır.

Bayındırlık ve İskan Bakanlığı 06.11.2007 tarihli, 8323 - 2007/15 sayılı Genelge yayımlayarak konuyu ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına duyurmuş, gereğinin yapılması istenilmiştir. Ayrıca Bakanlık tarafından söz konusu karara karşı itiraz edilmiştir.

Yürürlükten kaldırılan Yönetmeliğin 6/B maddesine göre planlama işlerini yapacak müelliflerde, Üniversite, Akademi veya Yüksek Okulların şehir planlama, bölge planlama, kentsel tasarım veya mimarlık fakülte veya bölümlerinden, şehir plancısı, bölge plancısı, kentsel tasarımcı, veya mimar unvanları olarak mezun olmaları veya bu disiplinlerden birinde lisans üstü öğrenimi yaparak Master veya Doktor derece ve unvanlarını kazanmış olmaları şartı aranmakta idi. Ancak yeni düzenleme ile imar planı yeterlilik belgesine sahip mimar ve mühendislerin müktesep hakları korunmuş, Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten sonra plan yapımında tek yetkili şehir plancıları olmuştur.

Odamız da bu süreçte söz konusu hükümlerin doğru olduğunu ifade ederek, konuyla ilgili olarak Bayındırlık ve İskan Bakanlığına üniversitelerden alınan görüşler ile Odamız görüşlerini iletti. Odamız müellif Yönetmeliğinin geneline itirazlarını her fırsatta dile getirmiş, anılan Yönetmeliğin adaletsizliklerin giderilmesi için gerekli öneri düzenlemelerini Bakanlığa sunmuştu. Odamız mimarlar ile ilgili düzenlemeden dolayı anılan Yönetmeliğe dava açmamış, Yönetmeliklerde gerekli değişiklikler yapılması için gerekli girişimlerde bulunmuştu.

Danıştay Altıncı Dairesinin 24.07.2007 tarihli kararı oybirliği ile alınmamış, oy çokluğu ile alınmıştır. Karşı oyda davanın durumu ve olayın özelliğine göre yürütmenin durdurulması isteminin daha önce mahkemenin ara kararına cevap alındıktan sonra incelenmesi gerektiği oyuyla karara katılmadığı belirtilmiştir.

Danıştay Altıncı Dairesi ara karara cevabi yazı gelmeden, konu ile ilgili tüm bilgi ve belgeleri incelemeyen karar almıştır. Bu nedenle imar planı yapım işi mesleki bilgi içermesinden dolayı, mimarların planlama işi yapıp yapamayacakları hususu ile planlama meslek bilgisi, tekniği, planlama ile ilgili birikimine yönelik gerekli bilgi ve belgeler incelenmeden, uzmanlardan görüş alınmadan karar verilmiştir.

Nitekim Danıştay Altıncı Daire Başkanlığı, dosya kapsamında verdiği 10.11.2006 günlü ara kararda, “Uyusmazlığın çözümlenmesi için 10.11.2006 günlü, E:2006/1183 sayılı ara karar ile Yüksek Öğretim Kumu Bakanlığından; Planlama işi öğrenim itibarıyla teknik bilgi içerdiğinden, meslek grubu olarak mimar-

ların imar planlarını yapıp yapmayacakları; planlama anlayışı, bilgisi, tekniği, planlama ve kente ilişkin hukuk, tasarım, ekonomi, sosyoloji, istatistik, çevre, altyapı gibi planlama yapılırken olması gereken bilgi birikimini içerir tarzda lisans eğitimi alıp almadıkları hususunda görüşlerinin sorularak bilgi ve belgeler istenmesine” karar vermiş, YÖK Başkanlığı tarafından istenen bilgilerin temininin Üniversitelerarası Kurul’dan talep edildiği yönündeki yazısı üzerine 30.04.2007 tarihinde aynı yönde ikinci kez ara karar vererek istenen bilgilerin dosyaya temini için ikinci kez 30 günlük süre verilmiştir. Danıştay Altıncı Daire Başkanlığı tesis edilen ara karar, “Planlama işinin hangi meslek grubunca yapılacağına bilimsel olarak tesbitine” ilişkindir.

Esasen, Danıştay Altıncı Dairesi Başkanlığının, iki kez ara karara bağladığı noktaya ilgili yanıtlar gelmeksizin Yürütmenin durdurulması kararı vermesi, hukuken sağlıklı sonuçlar doğuracak niteliktedir. Danıştay Altıncı Daire Başkanlığı yürütmenin durdurulması kararı verildikten sonra dosyamıza gelen Yüksek Öğretim Kurumu Başkanlığı’nın 26.11.2007 günlü ve 6978 sayılı yazısında, ara karar gereğince kendilerine sorulan noktalarla ilgili yapılan değerlendirmede, yapılan yeni yönetmelik düzenlemele-
rinin yerinde olduğu belirtilmiştir.

Şehir planlama dalı, bağımsız bir bilim alanı haline gelmiş, ülkemizde 15 tane Şehir ve Bölge Planlama Bölümü açılmış, lisans eğitimi düzeyinde şehir planlama mimarlıktan farklılaşmış, üniversitelerin şehir ve bölge planlama bölümleri eğitim programlarında mimarlık bölümlerinden farklı olarak kentsel alanlara yönelik imar hukuku, ekonomi, işletme, sosyoloji, antropoloji, siyaset bilimi, çevre bilimleri, istatistik, ulaşım ve altyapı gibi mimarlık lisans eğitim programlarında yer almayan dersler alıyor. Mimarlık bölümlerinde yapı ölçeğine yönelik eğitim programı düzenlediğinden bu bölümden mezun olan mimarların planlama konusunda yetkili olduğunu iddia etmek olanaksızdır.

Şehir ve bölge planlama bölümleri ile mimarlık bölümlerinin eğitimleri ölçek, kente ilişkin bilgi ve beceri açısından tamamiyle farklıdır. Şehir plancıların yeterli sayıda olmadığı dönemlerde planlama mesleğine en yakın disiplin olarak planlama işlerinde görev alan mimarların artık gelişen şehir planlama mesleği, planlama disiplini, yeni kurulan şehir ve bölge planlama bölümleri ve şehir plancısı sayısı açısından planlama işini yapmaları mümkün değildir. 3194 sayılı İmar Kanununun 38. maddesi uyarınca da mimarların imar planlama uygulaması kapsamında fenni mesuliyet görevlerini yerine getirmesi gerekir.

Şehir plancıları eğitimle edindikleri bilgi ve becerilerini kullanarak genel olarak “şehircilik hizmetleri” olarak isimlendirilen, mesleki hizmetleri ve çalışmalarını sürdürmektedir. Bu faaliyetler şehir plancılarının ihtisaslarına, (uzmanlıklarına) uygun iştiğal (çalışma) alanlarını oluşturmaktadır. Şehir planlama hizmeti, kentsel tasarım ölçeğinden, kentlerin ve beldelerin imar plan-

lamasına ve ülke yerleşme düzeni planlamasına kadar uzanan geniş perspektifli bir alanı kapsamaktadır. Her tür ölçekteki şehir planlamanın temel niteliği, süreci etkilemesi, değişimi yönlendirmesi ve geleceğe ilişkin hedefler koyması ve bunun araçlarını tanımlamasıdır. Şehir planlama toplum yararını esas alan bir kamu hizmetidir. Şehir planlaması kuram ve uygulamasında mekansal biçimlenmeyi, buna neden olan ekonomik, demografik ve sosyo-kültürel dinamiklerin yanısıra, bu ölçütleri bilimsel ölçütlerle sistematik olarak araştırır, tahmin eder, bunlara yönelik hedef belirler. Kentsel teknik altyapı projelendirmesiyle de yakın ilişkileri nedeniyle aynı zamanda mühendislik boyutunu da kapsayan çalışmalar yapar. Şehir planlamasının vazgeçilmez bu niteliği şehir plancısını diğer tasarımcılardan farklılaştırır.

Nitekim Üniversitelerin dava konusu Yönetmelikle ilgili görüş-
lerinde; mimarların imar planı yapım işleri için gerekli ve yeterli donanımına sahip olmadıkları, bu konunun Şehir ve Bölge Planlama Bölümlerinde alınan eğitim sonucunda kazanılabilecek, sosyal-ekonomik-kültürel boyutları da olan ve salt tasarım hünerinden öte karmaşık boyutlar içeren bir faaliyet alanı olarak şehir planlama disiplininin uzmanlık alanı olduğunu ifade etmektedirler. Şehir planlama meslek alanının Kanunlarla belirlenmiş düzenleyicisi konumundaki TMMOB Şehir Plancıları Odası ise, kent planlama faaliyetlerinden sadece birini oluşturan imar planlarının serbest şehircilik hizmeti olarak sunulmasını mevzuatta belirlendiği biçimiyle düzenleyip, denetlemekte yetkili tek Odadır. Bu anlamda başka bir Oda’nın yetki ve düzenleme talebinde bulunması İdare Hukuku ilkelerine de, yürürlükteki mevzuata da aykırıdır.

Odamızın müdahilliğine ilişkin metin aşağıdadır

DANIŞTAY 6. DAİRESİ BAŞKANLIĞI’NA

DOSYA NO: 2006/1183 E.

DAVALI YANINDA KATILMA VE DAVANIN REDDİ

İSTEMİNDE BULUNAN: TMMOB Şehir Plancıları Odası

VEKİLLERİ: Av. Denizler ŞANLI

Hatay Sok.No:24/17,Kızılay-Ankara

DAVALI: Bayındırlık ve İskan Bakanlığı

DAVACI: TMMOB Mimarlar Odası

VEKİLİ: Av. Berna Çelik

Konur sok. No:4/2 Kızılay/ANKARA

T. KONUSU: Plan Yapımın Yükümlenecek Müelliflerin Yeterliliği Hakkında Yönetmeliğin 6. maddesinin birinci cümlesinin, 8. maddesinin f bendinin, 9. maddesinin 4. fıkrasında yer alan “Yükseköğretim kurumlarının Şehir ve Bölge Planlama Bölümlerinden mezun olup da” ibaresinin, geçici 1. maddesinin üçüncü fıkrasının ve geçici 3. maddesindeki “şehir plancısı” ibaresinin iptali ve öncelikle yürütmenin durdurulmasına karar verilmesi istemiyle açılan davaya, davalı Bayındırlık ve İskan Bakanlığı yanında müdahil olarak katılma ve davanın reddi istemimizden ibarettir.

AÇIKLAMALAR:

MÜDAHİL OLMA TALEBİMİZİN DAYANAĞI

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) Şehir Plancıları Odası, 6235 ve 3458 sayılı yasalara göre kurulan TMMOB'ye bağlı, kamu kurumu niteliğinde bir meslek örgütü olup, alanına ilişkin tek meslek odasıdır.

Davaya konu yönetmelik maddelerinden “Yükseköğretim kurumlarının Şehir ve Bölge Planlama Bölümlerinden mezun ve “şehir plancısı” ibarelerinin iptali istemi TMMOB Şehir Plancıları Odası’nu uzmanlık alanı, mesleki ve teknik açıdan doğrudan ilgilendirmektedir. Davanın konusu Yönetmelik maddelerinin iptali istemiyle; İmar Kanununda tanımlanan her tür ve ölçekteki planların hazırlanması, onaylanması, uygulanması ve denetlenmesinde 3194 sayılı İmar Kanunu, 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu, 3458 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Kanun, 2547 sayılı YÖK Kanunu uyarınca görevli ve yetkili olan, uzmanlığa ve mesleki çalışma konularına sahip TMMOB Şehir Plancıları Odası üyesi şehir plancılarının hukuksal, mesleki lisans eğitimi ile kazanılan yetki ve görevleri yok edilmekte, bu konuda bilimsel, teknik, mesleki ve hukuksal açıdan yeterli ve yetkili olmayan mimarlara etkinlik kazandırılmaya çalışılmaktadır.

6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu, Şehir Plancıları Odası Ana Yönetmeliği, ve ilgili yönetmeliklerde Şehir Plancıları Odası’nın amaç ve görevleri arasında, mesleğin ve meslektaşların hak ve çıkarlarını korumak için gerekli çalışmalar yapmak yükümlülüğü yer almaktadır. 3194 sayılı İmar Kanununun 38. maddesi uyarınca her tür ve ölçekteki planların yapımında uzmanlık, çalışma konuları ve ilgili mevzuat uyarınca tek yetkili şehir plancıları olduğuna ilişkin hazırlanarak yayımlanan Plan Yapımını Yükümlenecek Müelliflerin Yeterliliği Hakkında Yönetmelik hükümleri hukuka uygundur. Üniversitelerin Şehir ve Bölge Planlama Bölümlerinde Lisans Eğitimi almış Şehir ve Bölge Plancılarının her tür ve ölçekte plan hazırlaması, şehir plancıların sahip olduğu hukuki ve mesleki hizmetlerdir. TMMOB Mimarlar Odası tarafından açılan işbu dava, bu nedenle Şehir Plancıları Odasını yakından ilgilendirmekte ve davalı Bakanlık yanında davaya katılmayı talep etme zorunluluğumuzu ortaya koymaktadır.

Aşağıda ayrıntılarıyla açıklanacağı üzere; Şehir planlama dalı, bağımsız bir bilim alanı haline gelmiş, ülkemizde 15 tane Şehir ve Bölge Planlama Bölümü açılmış, lisans eğitimi düzeyinde şehir planlama mimarlıktan farklılaşmış, üniversitelerin şehir ve bölge planlama bölümleri eğitim programlarında mimarlık bölümlerinden farklı olarak kentsel alanlara yönelik imar hukuku, ekonomi, işletme, sosyoloji, antropoloji, siyaset bilimi, çevre bilimleri, istatistik, ulaşım ve altyapı gibi mimarlık lisans eğitim programlarında yer almayan dersler almıştır. Mimarlık bölümleri yapı ölçeğine yönelik eğitim programı düzenlediğinden bu bölümden mezun olan mimarların planlama konusunda yetkili olduğunu iddia etmek olanaksızdır.

Şehir ve bölge planlama bölümleri ile mimarlık bölümlerinin eğitimleri ölçek, kente ilişkin bilgi ve beceri açısından tamamıyla farklıdır. Şehir plancıların yeterli sayıda olmadığı dönemlerde planlama mesleğine en yakın disiplin olarak planlama işlerinde görev alan mimarların artık gelişen şehir planlama mesleği, planlama disiplini, yeni kurulan şehir ve bölge planlama bölümleri ve şehir plancısı sayısı açısından planlama işini yapmaları mümkün değildir. 3194 sayılı İmar Kanununun 38. maddesi uyarınca da mimarların imar planlama uygulaması kapsamında fenni mesuliyet görevlerini yerine getirmesi gerekir.

İşbu davanın hukuka uygun bir biçimde sonuçlandırılması için,

- İptali istenen yönetmelik hükümlerinin yasanın uygulanması amacıyla hizmet edip etmediği ve bu noktada hukuka uygun olup olmadığı,

- Davanın konusu yönetmelik hükümlerinin bilimsel, mesleki ve teknik gerçeklere uygun olup olmadığı,

noktalarının çözüme kavuşturulması gerekmektedir.

DAVAYA KONU YÖNETMELİK HÜKÜMLERİ YASANIN HUKUKA UYGUN OLARAK UYGULANMASININ SAĞLANMASINA İLİŞKİNDİR.

İmar Kanunu’nun 44/j. Maddesi, “Halihazır harita alımı ve imar planlarının yapımını yükümlenecek müellif ve müellif kuruluşların ehliyet durumlarının yeniden düzenlenmesine ait esaslar bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir” biçiminde düzenlenmiştir. Davanın konusu yönetmeliğin “Dayanak” başlıklı 3. maddesinde de, yönetmeliğin İmar Kanunu’nun 44. maddesi dayanak alınarak hazırlandığı belirtilmiştir. Bu durumda, Davalı Bakanlığın “Plan yapımını yükümlenecek müelliflerin yeterliliği” ile ilgili olarak, İmar Kanunu’nun 44. maddesinin uygulanması amacıyla yönelik olarak yönetmelik çıkarma yetkisinin bulunduğu açıktır.

-Davacı Oda, iptalini talep ettiği yönetmelik hükümlerinin, İmar Kanunu’nun 38. maddesinin hükümlerine aykırı olduğunu savunmaktadır.

İmar Kanununun 38. maddesi birinci fıkrası, “Halihazır harita ve imar planlarının hazırlanması ve bunların uygulanmasının fenni mesuliyetini; uzmanlık, çalışma konuları ve ilgili kanunlara göre, mühendisler, mimarlar, şehir plancıları deruhte ederler” şeklindedir.

3194 sayılı İmar Kanunu 1985 yılında yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Kanun yayımlandığı yıllarda yapıların fenni mesuliyeti mimarlar tarafından üstlenilmekte idi. Bu hükme göre halihazır haritalarla ilgili yetki harita mühendislerine, imar planlarının hazırlanması yetkisi şehir plancılarına, imar planlarının uygulanması ise mimarlara verilmiştir.

3194 sayılı İmar Kanununun 38. maddesinde mühendisler, mimarlar ve şehir plancıları meslekleri telaffuz edilmekte, ancak hangi mesleğin hangi hizmetler konusunda yetkili olduğu tarif edilmemektedir.

Yasa maddesinde halihazır haritaların ve imar planlarının hazırlanmasından ve fenni mesuliyetlikten bahsedilmektedir. Fenni mesuliyetlik, mimari proje, statik projesi, elektrik projesi, mekanik ve tesisat projelerini kapsayan bir çalışma alanıdır. Yasa maddesiyle, “Halihazır harita ve imar planlarının hazırlanması ve bunların uygulanmasının ve fenni mesuliyetliğin” uzmanlık, çalışma konuları ve ilgili kanunlara göre belirleneceği açıkça hükme bağlanmıştır. Bu yasa maddesi, yalnızca imar planlarının değil, haritaların hazırlanması, uygulaması ve fenni mesuliyetliğin uzmanlık ve çalışma koşullarına göre belirleneceğini öngörmektedir. Dolayısıyla yasa maddesi, haritaların ve imar planlarının hazırlanması, uygulanması ve fenni mesuliyetlik noktasında tüm mühendis, mimarlar ve şehir plancılarının yetkili kılmamaktadır. Örneğin haritaların hazırlanması konusunda yetkili meslek dalı, “3194 sayılı Kanun uyarınca yayımlanan Harita Mühendislik Hizmetlerini Yüklenecek Müellif ve Müellif Kuruluşlarının Ehliyet Durumlarına Ait Yönetmelik” hükümlerine göre “Harita Mühendisleri”dir. Bu alana ilişkin olarak, başkaca mühendislik dallarının, mimarların ve şehir plancılarının herhangi bir yetkisi bulunmamaktadır. Yine 3030 sayılı Kanun Kapsamı Dışında Kalan Belediyeler Tıp İmar Yönetmeliğinde de mimari proje yapımında mimarların, fenni mesuliyet konusunda da mimarların yetkili olduğu hükme bağlanmıştır.

Görüldüğü gibi Yasanın 38. maddesi, harita ve imar planlarıyla fenni mesuliyetlik ile ilgili olarak, tüm mühendis, mimar ve şehir plancılarına yetki vermemekte, aksine bütün bu noktaların uzmanlık ve çalışma koşullarına göre belirleneceğini hükme bağlamaktadır. Aksi bir kabul, adı geçen bütün mesleklerin maddede adı geçen bütün hizmetleri yerine getirmede yetkili kabul edildiği anlamına gelir ki, böylesi bir kabul, yasama, mesleki, hukuki ve bilimsel gerçeklere uygun bir değerlendirme olamaz. Nitekim, yukarıda da açıklandığı üzere 3194 sayılı Kanunu uyarınca yayımlanan Harita Mühendislik Hizmetlerini Yüklenecek Müellif ve Müellif Kuruluşlarının Ehliyet Durumlarına Ait Yönetmelikle harita yapım ve hazırlama işlerinde yetkinin harita mühendislerinde, 3030 sayılı Kanun Kapsamı Dışında Kalan Belediyeler Tıp İmar Yönetmeliğinde de mimari proje yapımında ve fenni mesuliyet konusunda da mimarların yetkili olduğu hüküm altına alınmıştır. Yasa maddesi bu biçimde yorumlandığında, örneğin şehir plancılarının halihazır harita ve fenni mesul konusunda yetkili olduğu ya da bütün mühendislerin imar planı, halihazır harita ve fenni mesuliyet konusunda yetkili olduğu gibi anlam ve sonuçlar ortaya çıkar ki bu tür yorumların hem yasa maddesinin amacına, hem de yasama ve bilime aykırı olacağı açıktır. Dolayısıyla yasa maddesi ile harita, imar ve yapı konularındaki uzmanlıkları sıralamakta bu tür hizmetlerin planlama, mimarlık ve mühendislik uzmanlıkları gerektiğine vurgu yapılmaktadır.

Görüldüğü gibi, İmar Kanunu'nun 38. maddesi, “uzmanlık, çalışma konuları ve ilgili kanunlar”ı esas almaktadır. Yasa maddesinin, bütün mühendis ve mimarlara, tüm harita, imar planı ve fenni sorumluluk işleri konusunda yetki öngördüğünü savlamak olanaksızdır. Dolayısıyla, Davacı Odanın, dava konusu

yönetmelik hükümlerinin İmar Kanunu'nun 38. maddesine aykırı olduğu yönündeki savı hukuka uygun değildir. Dava konusu yönetmelik hükümleri, Davalı Bakanlığın 3194 sayılı yasanın 44/f Maddesini dayanak alarak, hukuka uygun bir biçimde ve aşağıda da açıklanacağı üzere “uzmanlık ve çalışma konuları” göz önüne alınarak hazırlanmıştır.

YÜKSEK DAİRENİN ARA KARARI GEREĞİ DOSYAYA CELBEDİLEN ÜNİVERSİTELERARASI KURUL GÖRÜŞÜ, BİLİMSEL, MESLEKİ VE TEKNİK AÇIDAN PLANLAMA İŞLERİNDE ŞEHİR PLANCILARININ YETKİN OLDUĞUNU BELİRTMEKTEDİR.

Yukarıda açıklandığı üzere, iptali istenen yönetmelik hükümleri değerlendirilirken esas alınacak temel nokta, planlama işinin hangi meslek dalının uzmanlık alanına girdiğinin bilimsel kıstaslara göre değerlendirilmesidir.

Nitekim Yüksek Daire, dosya kapsamında verdiği 10.11.2006 günlü ara kararda, “Uyuşmazlığın çözümlenebilmesi için 10.11.2006 günlü, E:2006/1183 sayılı ara karar ile Yüksek Öğretim Kurumu Bakanlığından; Planlama işi öğrenim itibariyle teknik bilgi içerdiğinden, meslek grubu olarak mimarların imar planlarını yapıp yapmayacakları; planlama anlayışı, bilgisi, tekniği, planlama ve kente ilişkin hukuk, tasarım, ekonomi, sosyoloji, istatistik, çevre, altyapı gibi planlama yapılırken olması gereken bilgi birikimini içerir tarzda lisans eğitimi alıp almadıkları hususunda görüşlerinin sorularak bilgi ve belgeler istenmesine” karar vermiş, YÖK Başkanlığı tarafından istenen bilgilerin temininin Üniversitelerarası Kurul'dan talep edildiği yönündeki yazısı üzerine 30.04.2007 tarihinde aynı yönde ikinci kez ara karar vererek istenen bilgilerin dosyaya temini için ikinci kez 30 günlük süre verilmiştir. Yüksek Dairece tesis edilen ara karar, yukarıdaki açıklamalarımızı da teyid eder bir biçimde, “Planlama işinin hangi meslek grubunca yapılacağı bilimsel olarak tesbitine” ilişkindir.

Ancak istenen yazı yanıtı gelmemesine karşın Yüksek Daire 24.07.2007 tarihinde dosyamız kapsamında iptali istenen yönetmelik hükümlerinin “yürütmesinin durdurulması”na, oyçokluğuyla karar vermiştir. Karardaki muhalefet şerhinde, yürütmenin durdurulması isteminin, ara kararlarda belirtilen noktalarla ilgili yanıt geldikten sonra karar bağlanmasının gerektiği ifade edilmiştir. Esasen, Yüksek Dairenin, iki kez ara karara bağladığı noktayla ilgili yanıtlar gelmeksizin Yürütmenin durdurulması kararı vermesi, hukukten sağlıksız sonuçlar doğuracak niteliktedir. Gerçekten de Yüksek Dairece yürütmenin durdurulması kararı verildikten sonra dosyamıza gelen Yüksek Öğretim Kurumu Başkanlığı'nın 26.11.2007 günlü ve 6978 sayılı yazısında, ara karar gereğince kendilerine sorulan noktalarla ilgili yapılan değerlendirmede, yapılan yeni yönetmelik düzenlemelerinin yerinde olduğu belirtilmiştir. Üniversitelerarası kurul bu sonuca, 19.03.2007 gün ve 1924 sayılı yazı ile ODTÜ Rektörlüğü'ne yazdığı yazı yanıtı ile ulaşmıştır. Kurulun yazısına istinaden ODTÜ Mimarlık Fakültesi özel komisyonunda bulunan Şehir ve Bölge Planlama Bölümü Başkanı Prof.Dr. Melih Ersoy, Mimarlık Bölümü Başkanı Doç.Dr.Güven Arif Sargın, Şehir ve Bölge Planlama

Bölümü Başkan Danışmanı Doç.Dr. Çağatay Keskinok, Mimarlık Bölümü Başkan Danışmanı Doç.Dr.Selahattin Önür, Şehir ve Bölge Planlama Bölümü Başkan Yardımcısı Yrd.Doç.Dr.Müge Akkar, Mimarlık Bölümü Başkanı Danışmanı Doç.Dr. Ali Cengizkan tarafından hazırlanan raporda, imar planlama işlerinin 07.01.2006 günlü ve 26046 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan yönetmelik hükümleri doğrultusunda şehir ve bölge planlama bölümü mezunları tarafından yapılabileceği yönündeki hükmün yerinde bir karar olduğunun düşünüldüğü, gerekçeleriyle birlikte ifade edilmiştir. Sözü edilen rapor, Davalı Bakanlık tarafından dosyaya sunulan “yürütmenin durdurulmasına itiraz” dilekçesi ekinde bulunmaktadır.

Görüldüğü gibi, gerek Üniversitelerarası Kurulun dosyamıza sunduğu görüş yazısı, gerekse de Kurulun görüşüne dayanak yaptığı ve ODTÜ Mimarlık Fakültesi özel komisyonunca hazırlanan rapor, planlama işlerinin planlama anlayışı, tekniği, bilgisi, olması gereken bilgi birikimini alır tarzda lisans eğitimi açılarından Şehir Plancılarının yetkin olduğunu, mimarların ise farklı bir meslek grubuna dahil olduğunu, planlama işini yapacak yetkinlik ve yeterliliğe sahip olmadığını açık bir biçimde belirtmektedir. Bu yanıtlar, Yüksek Daire’nin 10.11.2006 ve 30.04.2007 tarihli ara kararlarıyla istenen bilgilerin temini anlamında olup, uzmanlık ve çalışma alanlarına göre plan işlerindeki tek yetkin meslek grubunun Şehir Plancıları olduğunu göstermektedir. Yüksek Daire, bu yanıtların süresinde gelmemesi nedeniyle yazı yanıtları gelmeden önce “yürütmenin durdurulması” yönünde ara karar tesis etmişse de, gelen yanıtlara göre Yürütmenin durdurulması kararının yeniden ele alınması ve davanın da reddine karar verilmesi gerekmektedir.

KONUyla İLGİLİ TÜM BİLİMSEL GÖRÜŞLER, MİMARLAR VE ŞEHİR PLANCILARININ EĞİTİM PROGRAMLARININ FARKLILAŞTIĞINI VE PLANLAMA İŞLERİNİN ŞEHİR PLANCILARININ MESLEK VE UZMANLIK ALANINA GİRDİĞİNİ GÖSTERMEKTEDİR.

Bugün ülkemizdeki üniversitelerin mimarlık veya mühendislik-mimarlık fakülteleri içerisinde 15 adet bölümde Şehir ve Bölge Planlama Eğitimi verilmektedir. Yüksek Öğretim Kurumu (YÖK) tarafından da, ayrı bir uzmanlık ve eğitim konusu olduğu kabul edilen şehir ve bölge planlama bölümleri 1960 yılından bu yana lisans düzeyinde eğitim vermektedirler. Bu bölümlerden bugüne değin mezun olmuş 6000’nin üzerinde şehir plancısı bulunmakta olup, bunlar aldıkları özgün eğitim süreçlerinde edindikleri bilgi ve becerilerle gerek kamu ve gerekse özel sektörde kentlerimizin planlanması, yönetilmesi gibi bir çok özel uzmanlık alanlarında görev yapmaktadırlar.

Kent planlama eğitimi ve meslek alanı salt bir tasarım hüneri olmaktan öte, çok boyutlu ve kapsamlı kentsel araştırmalar ve çalışmalar üzerine biçimlenen ve bu haliyle mimarlık eğitiminden farklılaşan bir nitelik sunmaktadır. Bu nedenle, mimarlık eğitimi sürecinde kazamlan tasarım formasyonunun bir kentin planlanması sürecinde yeterli olmadığı açıkça ortada olduğu gibi,

böyle bir iddia meslekler arası işbölümü ve uzmanlaşma ilkeleri ile de çelişmektedir.

Şehir planlamanın çok boyutlu bir yaklaşıma sahip olma niteliği ve sosyal bilimler ve mühendislik dalları ile ara kesitlerinin varoluşu akademik yükselmelerde esas olan uluslararası SSCI (social science citation index) dergilerde de açıkça görülebilmektedir. Bu dergiler incelendiğinde, şehir planlama bilim dalının mimarlık meslek alanından ayrı bir bilim dalı olarak yer aldığı açıktır. Bu durum, uluslararası düzeyde de, şehir planlama bilim dalının mimarlık bilim dalından farklı ve ayrı olarak ele alındığının önemli bir kanıtını oluşturmaktadır.

Mimarlık bölümlerinde lisans eğitimi sırasında seçmeli veya nadiren zorunlu ders olarak okutulan şehirciliğe giriş gibi bir dersi dışında herhangi bir şehir planlama dersi verilmemektedir. Sadece bir derse dayanarak yetkinlik hakkı iddia etmek bilimsel ilkelerle uyumsuzdur. Benzer şekilde şehir ve bölge planlama bölümlerinde mimarlığa giriş derslerinin okutulması bu mesleğin mimarlık yetkisi alabileceği anlamına gelmez. Davacı Oda üyeleri üniversite eğitiminde geline aşama, uzmanlaşma düzeyi ve meslekler arası bilgi paylaşımı konusunda yeterli bilgiye sahip değildir. Ülkemizde ihtiyaç duyulan meslek alanlarına yönelik programların açılması, bölümlerin kurulmasına üniversiteler ve YÖK karar vermektedir. Mimarlar Odası’nın imar planı konusunda mimarların yetkili olduğuna yönelik iddiası şehir ve bölge planlama konularında ilgili bölümlerin kuruluş amaçları ile çelişmektedir.

Gerçekten de, aşağıda belirtilen bilimsel görüşlerin tümü, planlama işlerinde Şehir Plancılarının yetkili bulunduğunu açık bir biçimde belirtmektedir:

Gazi Üniversitesi Mühendislik- Mimarlık Fakültesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü’nün görüşü:

“...Mimar yapının hangi malzemeler ve teknikler ile biçimleneceğini önceden proje çizerek tasarlayan ve bu yapının inşaa sürecinde de inşaatın projeye uygunluğunu denetleyen kişidir. Gerçekte mimar yapının tasarımcısı olduğu gibi yapıya yetiştirilecek elektrik, ısıtma, havalandırma ve izolasyon gibi teknik donanımların yer ve biçimlerine karar veren başlıca teknik elemandır. Bu tanımlardan da anlaşılacağı üzere mimarın işlevi tek yapı üzerinde odaklanmaktadır. Oysa şehir plancısı kenti oluşturan süreçleri, kentin ekolojisi, kentin iktisadi temelleri, sosyolojisi ve siyasal belirleyicilerini analiz ederek kentsel sorunlarla, ülkedeki kentleşme süreçleriyle cebelleşir, kentlerin formlarını belirlemeye çalışır. Bütün bunlar mimarlık alanından farklı ölçek ve boyutlarda bir eğitim ve mimarlığın kendi ölçeğinin çok ötesinde bir algılama sürecini gerektirir...

...Şehir planlama daha çok mimar plancılar tarafından imar planlaması olarak ele alınmaktadır. Bu planları gerçekleştiren mimarların planlamanın altında yatan süreçlere ilişkin bilgi donanımları olmadığı için planlama sıf tasarım olarak algılanmakta ve yanlış yorumlanmakta giderek karmaşıklaşan kentsel problemlere ilişkin üretilen çözümlerinde çözüm

olmadığı zaman içerisinde ortaya çıkmaktadır. Kentler kendi dinamikleriyle imar planlarıyla örtüşmeyecek şekilde biçimlenip gelişmektedir. Oysa planlama, ekoloji, ekonomi, sosyoloji, tarih, kamu yönetimi gibi konularda donanımlı olmayı gerektirir. Ancak böyle bir birliğe sahip olduğunda oldukça karmaşık olan kentsel sorunların analiz edilebilmesi ve onlara çözüm üretilebilmesi olanaklı hale gelmektedir. Bu da ancak lisans düzeyinde planlama eğitimi almakla sağlanabilir...

...Mimarlık ve şehir planlama meslekleri birbiriyle ilintili, ancak farklı amaç, yöntem ve sonuç içeren disiplinlerdir, ihtisaslaşmanın önemsendiği günümüzde bu iki mesleğin ayrı ayrı icrası ve kesin sınırlarla belirlenmesi kaçınılmazdır. Günümüzde şehir plancılarının yeterli sayıya erişmiş olması nedeniyle de çalışma alanlarının yeniden belirlenmesi gerekmektedir. Ancak mimarların imar planı yapma faaliyetinde bulunmaları gereksizdir...

...Özetlemek gerekirse imar planlama faaliyeti, şehir planlama faaliyeti ve şehir planlama eğitimi almış şehir plancılarının görevi kapsamındadır. Mimarların ise kendi dallarının dışında sadece koruma amaçlı imar planı, kentsel tasarım ve yapı denetimi ekibinin içinde sadece yapı ölçeğinde alınacak kararlarda görev almak üzere yer almaları yararlı olacaktır...

Karadeniz Teknik Üniversitesi Mühendislik-Mimarlık Fakültesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü'nün görüşü:

“...Ders programlarında da görüldüğü gibi şehir planlama eğitiminin mimarlık eğitiminden ayrılan en önemli özellik planlama eğitiminde kente/ yerleşmeye içinde yer aldığı bölge ölçeğinden mahalle ölçeğine kadar farklı ölçeklerde bakabilme, yerleşmenin demografik, ekonomik, sosyal, siyasal vb. ilişkilerini/ etkileşimlerini değerlendirebilme, uygun politikalar üretilme bilgi ve becerisini verebilmeye yönelmiş olmasıdır. Diğer bir deyişle ‘planlama formasyonu’ kazandırmaya yöneliktir. Kent estetiği ve tasarım becerisi bir plancının kazanabileceği (uzmanlık olarak) kent planlama konularından biridir. Zira mimarlık eğitimi, günümüzde, hem tümüyle yapılaşmış çevrede (tarihi, güncel vb.) tasarlama etkinliklerine, ‘tasarım formasyonu’ kazandırmaya odaklanmış durumdadır.

Bu bağlamda değerlendirildiğinde Mimarlar Odası’nın meslek alanını genişletme çabası mimarların bilgi/ beceri sınırlarını aşırı zorladığı (hatta aştığı) açıktır. Ayrıca bu çaba, hem mimarlık eğitimi veren kurumların ders programlarında yıllardır süregelen kapsam daraltma uygulamalarıyla, hem de dünyadaki uzmanlık ayrımı ile çelişmektedir. Günümüzde Türkiye’deki mimarlık eğitimi, genelde, farklı ölçeklerde kentsel tasarım çalışmalarının yalnızca ‘tasarım süreci’ni üstlenecek becerileri kazandıran meslek insanı yetiştirmektedir...”

Erciyes Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü'nün görüşü:

“...Fakültemizde sürdürülen eğitim programları incelendiğinde, bu kapsam içerisinde Mimarlık ve Şehir ve Bölge Planlama eğitimlerinin birbirleri ile ilintili derslere sahip

oldukları görülmüştür. Ancak bu derslerin hiçbir zaman birbirini kapsamadığı veya doğrudan benzerlik içermediği sonucuna varılmıştır. Mimarlık ve Şehir ve Bölge Planlama eğitimlerinin birbirinden içerik, ölçek, kapsam ve kavram olarak ayrı oldukları görülmektedir...”

... Erciyes Üniversitesi Mimarlık Fakültesi’nin iki bölümü birbirleri ile başlıca tasarım eylemi içeren konuları paylaşıyorlar bile, iki farklı disiplinin esaslarını ve gereklerini yerine getirmektedirler. Tasarım çalışmalarına temel alan bu iki disiplin, sadece kullandıkları ölçeklerin farklılıkları ile değil, temelde kapsadıkları mesleki konular ve altbaşlıklar açısından da birbirlerinden ayrıldılar. Yerleşmeleri ve onları oluşturan yapıları konu edinmeleriyle, gerek mimarlık ve gerekse şehir ve bölge planlama bölümlerinin aynı kurumsal çatı altında gruplanmış olmaları, aynı bilgileri kapsadıkları ve benzer mesleki bilgilere sahip mezunlar veren kurumlar oldukları anlamın taşımaz. Bu itibarla, her iki bölüm de araştırma konuları, ders programı ve içerikleriyle ayrı birer meslek dalına ait bilgilerin verildiği ve üretildiği bir üniversite kurum durumundadır.”

OrtaDoğu Teknik Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü'nün görüşü:

“...Avrupa Birliği’ne uyum çalışmalarında Avrupa Birliği’nde de mimarlık ve şehir ve bölge planlama mesleklerinin ayrı odalarda örgütlendiği görülmüş ve mimarlık mesleği uygulamasında serbest dolaşımı ve Türkiye’de mimarlık eğitimini yeniden düzenleyen yasa hazırlığı kapsamına şehir ve bölge planlama mesleği dahil edilmemiştir. Yaklaşık 34 yıl önce Danıştay Kararıyla ayrı bir meslek odasında örgütlenen ve “alaylı” şehir plancılığı uygulamasına son verilerek “mektepli” olmayan kişilerin şehir planlama mesleğini icra etmeleri yolunun kapatıldığı düzenlemenin Avrupa Birliği ile uyumlu olduğu görülmüştür. Bu konuda 1970 öncesine dönülmesinin hiçbir akademik ve mesleki gerekçesi olmadığı ve Dünya pratiği ile de bağdaşmayacağı açıktır...”

Yıldız Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü'nün görüşü:

“...Ancak bir kez daha altını çizmek gerekmektedir ki; şehir planlama meslek alanına ilişkin faaliyetler mimar ünvanlı meslek sahipleri tarafından hiçbir şekil ve koşulda yerine getirilemez. Bu durum mimar ünvanlı meslek sahiplerinin aldıkları eğitim ve formasyonla da ters düştüğü gibi uygulama sürecinde gözlemsel deneyimler ya da usta-çırak ilişkisi ile elde edilen bilgilere dayandırılmayacak kadar uzmanlık gerektiren konulardır. Doğaldır ki günümüz beklenti, gereksinim ve çağdaş bilimi ile de hiçbir şekilde bağdaşmamaktadır...”

Yukarıda kısa bir şekilde ifade edilen ve dilekçemiz ekinde ayrıntılarıyla sunulan görüş metinlerinde, şehir planlaması eğitimi sürecinde verilen derslerin bir dökümü de yer almaktadır. Bu dökümler, Davacı Oda’nın “Üniversite eğitiminde mimarların şehir plancılığı için gerekli eğitimi aldığı” yönündeki savlarını da

geçersiz kılmaktadır. Üniversitelerde mimarlık eğitimi ile şehir ve bölge planlaması eğitimi sürecinde verilen derslerin amacı ve niteliği birbirinden farklıdır. Yukarıda belirtildiği gibi; bu iki ayrı bölümde verilen dersler iki ayrı mesleğin ve farklı çalışma alanlarının ihtiyaçlarına göre belirlenmektedir. Mimarlık eğitimi içerisinde genel bir kent nosyonu ve kentsel yaşam kültürü üzerine verilen sınırlı sayıdaki dersle şehir planlamasının gerektirdiği birikim ve bilginin kazanılması mümkün değildir. Nasıl şehir ve bölge planlama eğitimi içinde verilen “imar hukuku” dersleri bir şehir plancısının “hukukçu” kimliğini kazanmasına yol açmıyorsa; bir mimarın lisans eğitimi içinde şehir planlama eğitimi sürecinde verilen derslerle aynı ya da benzer birkaç ders alması da kendisini “şehir ve bölge planlama” konusunda ehil yapmamaktadır. Aynı biçimde, şehir ve bölge planlaması bölümünde verilen “mimarlık bilgisi” veya “peyzaj planlaması” gibi dersler de, bu bölümden mezun olan bir şehir plancısının mimarlık ya da peyzaj mimarlığı mesleklerini yapmasını sağlamamaktadır. Her iki mesleğin ortak nesnesinin “kent” olması, birbirinden tamamen farklı iki meslek grubunun “birleşmesi” sonucunu doğurmamalıdır. Aynı şekilde, her iki meslek grubunun birbirlerine yönelik genel bir fikir ve dil yaklaşması ve uyumunun sağlanması ya da lisans programlarında son derece sınırlı sayıda birkaç ortak ya da benzer dersin bulunması da yine bu “birleşme” sonucunu doğurmamalıdır. Aksi bir yaklaşım şehir plancılarının lisans eğitimi sürecinde aldıkları “sosyoloji, ekonomi, kent sosyolojisi” gibi derslerle “sosyolog” ya da “ekonomist” sıfatını kazanacakları sonucunu doğurur ki; böylesi bir sonucun kabulü olanaksızdır. Şehir plancılarının üniversite eğitimi içinde aldıkları bu derslerle diğer meslek alanlarına ve uzmanlık sahalarına müdahale hakkı bulunmadığı gibi; mimarlık eğitimi alan mimarların da şehir ve bölge plancılarının uzmanlık alanlarına müdahale hakkı bulunmamalıdır.

Tüm bu gerekçelerle, davacı tarafın iddia ve talebi, mimarlık eğitimi içerisinde yer almayan ve ayrı bir eğitim ve öğretim konusu olarak uzmanlaşma inkamı sağlayan şehir ve bölge planlama disiplinine müdahale etme, bu alanı kapsama amacı taşımaktadır. Söz konusu talep; bölümleri ve uzmanlıkları belirleyen Yükseköğretim Kanunu’na, bu kanun kapsamındaki uygulama, ilke ve kararlara da ters düşmektedir. Ayrıca, ilgili mevzuata göre kurulup ayrı bir disiplin olarak lisans düzeyinde eğitim veren 15 adet Şehir ve Bölge Planlama Bölümü ile, bu bölümlerin mezunlarının görev, yetki, sorumluluk ve uzmanlık alanlarına müdahale etme anlamına gelmektedir. Kaldı ki, Mimarlar Odası’nın kendi uzmanlık alanı dışında düzenleme yapabilmesi de olanaklı değildir.

Şehir plancıları eğitimle edindikleri bilgi ve becerilerini kullanarak genel olarak “şehirçilik hizmetleri” olarak isimlendirilen, mesleki hizmetleri ve çalışmalarını sürdürmektedir. Bu faaliyetler şehir plancılarının ihtisaslarına, (uzmanlıklarına) uygun işte (çalışma) alanlarını oluşturmaktadır. Şehir planlama hizmeti, kentsel tasarım ölçeğinden, kentlerin ve beldelerin imar planlamasına ve ülke yerleşme düzeni planlamasına kadar uzanan geniş perspektifli bir alan kapsamaktadır. Her tür ölçekteki şehir planlamasının temel niteliği, süreci etkilemesi, değişimi yönlendir-

mesi ve geleceğe ilişkin hedefler koyması ve bunun araçlarını tanımlamasıdır. Şehir planlama toplum yararı esas alan bir kamu hizmetidir. Şehir planlaması kuram ve uygulamasında mekansal biçimlenmeyi, buna neden olan ekonomik, demografik ve sosyo-kültürel dinamiklerin yanı sıra, bu ölçütleri bilimsel ölçütlerle sistematik olarak araştırır, tahmin eder, bunlara yönelik hedef belirler. Kentsel teknik altyapı projelendirmesiyle de yakın ilişkileri nedeniyle aynı zamanda mühendislik boyutunu da kapsayan çalışmalar yapar. Şehir planlamasının vazgeçilmez bu niteliği şehir plancısını diğer tasarımcılardan farklılaştırır.

Nitekim Üniversitelerin dava konusu Yönetmelikle ilgili görüşlerinde; mimarların imar planı yapım işleri için gerekli ve yeterli donanımına sahip olmadıkları, bu konunun Şehir ve Bölge Planlama Bölümlerinde alınan eğitim sonucunda kazanılabilecek, sosyal-ekonomik-kültürel boyutları da olan ve salt tasarım hünerinden öte karmaşık boyutları içeren bir faaliyet alanı olarak şehir planlama disiplininin uzmanlık alanı olduğunu ifade etmektedirler. Şehir planlama meslek alanının Kanunlarla belirlenmiş düzenleyicisi konumundaki TMMOB Şehir Plancıları Odası ise, kent planlama faaliyetlerinden sadece birini oluşturan imar planlarının serbest şehirçilik hizmeti olarak sunulmasını mevzuatta belirlendiği biçimiyle düzenleyip, denetlemekte yetkili tek Odadır. Bu anlamda başka bir Oda’nın yetki ve düzenleme talebinde bulunması İdare Hukuku ilkelerine de, yürürlükteki mevzuata da aykırıdır.

GEÇMİŞTE İMAR PLANI YAPAN MİMARLARIN SAYISI ÇOK AZDIR VE BU KİŞİLERİN HAKLARI DA YENİ YÖNETMELİKTE KORUNMUŞTUR

Söz konusu düzenleme ile yürürlükten kaldırılan yönetmelikte imar planı yapımı yeterlilik belgesi almış mimarların hakları ve bundan sonrada yeterlilik belgelerini alma ve imar planı yapma olanağı korunmaktadır.

Bugün Ülkemizde çeşitli üniversitelerde 15 adet Şehir ve Bölge Planlama Bölümü bulunmakta olup, bu bölümlerden bugüne kadar toplam 6000’nin üzerinde şehir plancısı mezun olmuştur. İşte Ülkemizde Şehir ve Bölge Planlama Bölümlerinin kurulmaya başlandığı 1960 yılından bugüne kadar gelişen bu süreç içerisinde, imar planı yapacak yetkin şehir plancılarının sayısındaki artış nedeniyle kanun koyucu 1985 tarihli “İmar Planlarının Yapımını Yüklenecek Müellif ve Müellif Kuruluşlarının Yeterlilik Yönetmeliği” ni yürürlükten kaldırma ihtiyacını duymuştur.

Yasamın yürürlüğe girdiği tarihte şehir plancılarının sayısal anlamda yeterli çoğunlukta olmaması ve özellikle Kamu Kurumlarında daha önce planlama konularında görev yapan mimarların bulunuyor olması gibi nedenlerle, mimarlara lisans eğitimlerine ilave bazı koşulları sağlamaları halinde imar planı yapımı yeterlilik belgesi verilebileceği şartı getirilmiştir. Şehir Plancılarının sayıca yetersiz olduğu bir dönemde, mimarlık fakülteleri içinde şehir plancıları ve mimarların ortak dersler almış olmaları ve şehir planlama meslek alanına en yakın disiplin olmaları mimarların, o dönem ülkenin gereksinim duyduğu planlama faaliyetlerinde görev almalarına yol açmıştır. Ancak bu

ihtiyaçtan doğan görevlendirme, mimarlık meslek alanının şehir planlama uzmanlığını kapsadığı sonucunu doğurmayacağı gibi, tüm mimarların bu faaliyetleri yürütmesine de olanak sağlamaz. Daha önce bu yetkiyi alan mimarların haklarını korumak adına tüm mimarlık alanının imar planlama faaliyetlerinde hizmet sunabilmesini iddia etmenin gerçekçi ve kabul edilebilir bir yanı olmadığı görülecektir.

Öte yandan, şehir plancıları ile benzer eğitimi alarak, imar planı yapımı yeterliliğine sahip olan farklı meslek mensuplarının durumu TMMOB Ana Yönetmeliği'nin Geçici 2. maddesinde de korunmaktadır. Buna göre; "Şehir Plancıları Odasının halen üyesi olanlar ve faal olarak yalnızca bu meslek alanında üretenerin üyelik hakları; durumlarının Medeni Kanun'un 2. ve 3. maddesi hükümlerine uyması ve yalnızca Şehir Plancıları Odası üyesi olmaları kaydıyla hakları saklıdır." Şehir planlama bölümleri açılmadan önce mimarlık fakültelerinden mezun olmuş mimarların haklarını koruyan bu hükme ilaveten, YÖK kararı ile de sabit olduğu üzere, şehir planlama bölümleri açıldıktan sonra mezun olan mimarların urvanlarına uygun mesleki hizmet üretmeleri gerekmektedir. Meslek alanlarına ilişkin uzmanlıkların ayrımını ortaya koyan bu karardan da anlaşılacağı üzere, bir dönem için koşullu ve kısıtlı olarak ve sadece bir kısım mimari kapsayan bir düzenlemenin genellenerek, imar planlarının yapımını mimarlık hizmetleri içerisinde saymaya, tüm mimarları bu konuda yetkili kılmaya uzanmamalıdır. Bu nedenlerle, bu sınırlı, koşullu yetkiyi mimarlık hizmeti olarak yorumlamak, mimarlık alanının şehir planlama meslek ve uzmanlık alanını kapsamaması sonucunu doğuracaktır ki, bu da İmar Kanunu, ilgili Yönetmelikleri ve üniversitelerde verilen Şehir ve Bölge Planlama eğitiminin dayanağını oluşturan yasal düzenlemelerle çelişmektedir.

Mimarlar Odası'na imar planı yapım işlerinin mimarlık hizmet alanı içerisinde tarif edilmesinin gerekçesini oluşturan yeterlik belgesi sahibi mimarların sayısı, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'na bildirildiği üzere, 300'tür. Ülkemizde 6000'nin üzerinde şehir plancısının bulunduğu, TMMOB Şehir Plancıları Odası'na üye şehir plancılarının 4000'ni geçtiği göz önüne alınırsa, bu denli az sayıdaki yeterlik belgesi sahibi mimarın dayanak göstererek, ülkedeki yaklaşık 50.000 ve TMMOB Mimarlar Odası'na üye yaklaşık 35.000 mimarın faaliyet gösterdiği mimarlık faaliyetleri içerisinde imar planı işlerini saymanın mantıklı bir gerekçesi de yoktur. Aynı zamanda, yeterlik belgesi sahibi mimar sayısının yıllara göre azaldığı, buna karşın şehir plancısı sayısının açıklanan değerler uyarınca sürekli artmakta olduğu da göz önüne alınırsa, Mimarlar Odasının 300 üyesi üzerinden tüm mimarlık alanı için yetki talebinde bulunmasının geçerli bir yanı olmadığı anlaşılacaktır. Mahkemenizce bu konjonktürel değişikliğin göz önünde bulundurulması karar verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

DANIŞTAY SEKİZİNCİ DAİRESİ PLANLAMANIN MÜHENDİSLİK VE MİMARLIKTAN FARKLI YENİ BİR DİSİPLİN OLDUĞUNU KARARA BAĞLAMIŞTIR

TMMOB Mimarlar Odası tarafından Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği aleyhine açılan ve TMMOB Mimarlar Odası Ser-

best Mimarlık Hizmetlerini Uygulama, Tescil ve Mesleki Denetim Yönetmeliği'nin 5. Maddesi'nde sayılan mimarlık hizmetleri arasından "mimari iç mekan düzenleme ve donanımı tasarımı hizmetleri, mimari çevre tasarımı hizmetleri, kentsel tasarım, koruma amaçlı imar planları, imar planlama hizmetleri" ile "inşaat yönetimi ve yapı denetimi" hizmetlerinin çıkarılarak Resmi Gazete'de yayımlanmasına karar veren Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği'nin 12.03.2005 tarih ve 215 sayılı kararının iptali istemiyle açılan davanın reddine ilişkin Danıştay 8. Dairesi'nin 2005/5827 Esas, 2007/2060 Sayılı Kararı ile imar planlama hizmetlerinin Mimarlık mesleği dışında olduğu teyid edilmiştir.

Danıştay Sekizinci Dairesi'nin 2005/5827 Esas ve 2007/2060 nolu kararı ile imar planlama hizmetlerinin Mimarlık meslek alanının uzmanlık alanı olmadığına karar verilmiştir.

Danıştay Sekizinci Dairesi'nin 11.04.2007 tarihli ve E:2005/5827, K: 2007/2060 sayılı kararında, "Mimarlar Odası'na hazırlanan Yönetmelikte hizmet tanımları arasında yer alan, mimari iç mekan düzenleme ve donanımı tasarımı hizmetleri, mimari çevre tasarımı hizmetleri, kentsel tasarım, koruma amaçlı imar planları, imar planlama çalışmaları hizmetleri, inşaat yönetimi ve yapı denetimi hizmeti başka odaların uzmanlık alanlarına girmektedir.

Mimarlık mesleğinin genel bir disiplin olarak bu hizmetlerin hepsini içerdiği kabulü; şehir planlama, iç mimarlık, peyzaj mimarlığı gibi bu hizmetlerin asıl uzmanlaşmış disiplinlerinin yok sayılması anlamına gelecektir ki, bu yaklaşımın bilimsel kurullarla örtüşmeyeceği açıktır.

Bu durumda, tesis olunan işlemlerde hukuka ve mevzuata aykırılık bulunmamaktadır." ifadesi ile "kentsel tasarım, koruma amaçlı imar planları, imar planlama çalışmaları" hizmetlerinin Şehir Plancıları Odasına mensup meslek mensuplarının uzmanlık alanını oluşturduğu açıklığa kavuşmuştur.

Aynı kararda "gelişmiş ülkelerdeki uzmanlaşmaya paralel olarak ülkemizde de mühendislik ve mimarlık alanları farklılaşarak ayrıştığı ve yeni bir disiplin alanları oluşmuştur. Böylece şehir planlama, iç mimarlık, peyzaj mimarlığı gibi disiplinlerin mimarlık mesleğinden ayrılması sonucu, doğal olarak mimarlık mesleğin sınırları daraltılmış ise de, Mimarlık hizmetleri yasalarla düzenlenmiş ve yetkilendirilmiş hizmetler olduğundan Mimarlar Odasının kendi yönetmeliğinde hizmet tanımları ve alanları yaratması, tek başına mimarlık hizmeti vermeye yetkili değildir" ifadesine yer verilmiştir.

Bu ifadelerden anlaşılacağı üzere mimarlık mesleği alanı içinde kentsel tasarım ve imar planı hizmetlerini tanımlamak mümkün değildir. Şehir Planlamasının gelişmiş ülkelerdeki uzmanlaşmaya paralel olarak mimarlık ve mühendislik alanından farklılaştığı, yeni bir disiplin olduğu Danıştay Sekizinci Dairesince karar altına alınmıştır. Mimarlar mimarlık eğitimi uyarınca sadece yapı ölçeğinde alınacak kararlarda yetki sahibi olmalıdırlar.

Mimarlık yapı ve yapı çevresinin tasarımına yönelik bir eğitim programında yetişen mimarlar, kentlerin planlanması ve tasarımında yeterli ve nitelikli eğitim formasyonuna sahip olduklarını iddia etmek bilimsel değildir.

Görüldüğü gibi, gerek dosyamıza gelen Üniversitelerarası Kurul görüşünde ve gerekse de konuya ilişkin olarak Üniversitelerce belirtilen tüm bilimsel görüşlerde, planlama işinin, uzmanlık, bilgi birikimi, alınan lisans eğitimi açılarından Şehir Plancılarının uzmanlık ve meslek alanına girdiği, Mimarlığın ve Şehir Plancılığının artık tamamıyla ayrılmış meslekler oldukları açıkça belirtilmektedir. Aynı noktalar, Danıştay 8.Dairesi'nin belirtilen kararında da açık bir biçimde vurgulanmaktadır. Sonuç olarak açılan işbu dava, planlama işinde uzman olmayan, bu konuda yeterli eğitim almayan, uzmanlık alanı "planlama" olmaktan çok "yapı tasarımı" olarak tanımlanabilecek olan mimarların, bilimsel gerçeklerle uyumlayacak bir biçimde "yetkilendirilme talepleri"ni sağlamaya yöneliktir. Böylesi bir talebin, kent yaşamında ve toplumsal yaşamda birçok olumsuz sonuca yol açacağı açıktır.

6235 SAYILI TMMOB KANUNU, 3458 SAYILI MÜHENDİSLİK VE MİMARLIK HAKKINDA KANUNA GÖRE PLANLAMA KONUSUNDA ŞEHİR PLANCILARI DIŞINDA YETKİLİ BAŞKA MESLEK BULUNMAMAKTADIR

Meslek ünvanı kullanımda üniversitelerde aldıkları lisans eğitimi esas alınan şehir plancılarının, içinde temsil edildikleri meslek odası, 1969'dan bu yana Şehir Plancıları Odasıdır. Dayanağı 6235 sayılı Kanun olan ve yönetmeliklerle meslek alanını düzenleme yetkisine sahip olan da yine Şehir Plancıları Odası'dır. Mesleğin kurumsallaşmasında yasal ve çok önemli bir adım oluşturan ve 36 yıldır varolan Şehir Plancıları Odası, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği'ne bağlıdır.

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği, 6235 Sayılı Yasa ile 1954 yılında kurulmuştur. Anılan tarihte mühendislik ve mimarlık alanında; elektrik, inşaat, maden, makina, gemi, ziraat ve mimarlık disiplinleri olmak üzere 7 uzmanlık dalında 7 ayrı "Oda" kurulmuştur. Gelişen uzmanlaşma ve işbölümü ilişkilerine koşut olarak farklılaşan mühendislik ve mimarlık alanları, ayrı ayrı yeni disiplinlerin oluşumuna ve Odalaşmasına uzanmıştır.

6235 Sayılı Kanun'un 2. maddesinin (a) bendinde Birliğin kuruluş amaçları arasında "Bütün mühendis ve mimarları ihtisas kollarına ayırmak ve her kol için bir oda kurulmasına karar vermek; bu suretle aynı meslek mensuplarını bir Odanın bünyesinde toplamak." sayılmıştır. Bu hüküm uyarınca uzmanlaşan ve farklılaşan mühendislik-mimarlık disiplinleri, bugün 24 ihtisas alanından oluşan bir Birlik yaratmıştır.

Aynı Kanun'un 13. maddesi "Lüzum görülen yerlerde Birlik Umumi Heyeti kararıyla Türk Mühendis ve Mimar Odaları açılabilir." yönünde bir düzenleme getirmektedir. Şu anda bünyesinde 24 adet Oda bulunan TMMOB, süreç içerisinde gelişen, uzmanlaşan her bir disiplinin Oda olarak kurulması yönünde Genel Kurul kararı almıştır. Anılan genel kurul kararlarından birisi de, Şehir Planlama Mühendis ve Mimarları Odası'nın kurulmasına ilişkin 1969 tarihli karardır. TMMOB Şehir Plancıları Odası üyelerinin mezun olduğu şehir ve bölge planlama bölümleri, mühendislik-mimarlık nosyonuna sahip ancak mühendislik ve mimarlık disiplinlerinden farklı bir uzmanlık alanı olarak tescil edilmiştir. Buna

göre kentlerin planlanmasına ilişkin iş ve işlemlere yönelik temel eğitim ve uzmanlıklar şehir ve bölge planlama bölümlerinden mezun olan şehir plancılarının ihtisas konusudur.

Şehir Plancılığının bilimsel olarak mimarlık mesleğinden tamamıyla farklı olduğu ve bu nedenle de ayrı bir "oda" olarak örgütlendiği açık biçimde ortadadır. Yukarıda da açıklandığı gibi; mimarlık ve şehir plancılığı meslekleri bilimsel açıdan ve lisans eğitimi düzeyinde verdikleri dersler ve yönedikleri konu ve alanlar itibariyle; birbirinden farklı mesleklerdir. Böyle olduğu için; Şehir Plancıları "Mimarlar Odası"nda örgütlenmemiştir. Şehir Plancıları'nın mesleki faaliyet alanlarına "mimarlık aktiviteleri"ni de dahil etmeleri ne denli hukuk dışı ve bilimsel gerçeklere aykırıysa; Davacı Odanın da, Şehir Planlama uzmanlarının görev alanına giren konuları kendi meslek alanına dahil etmesi de o denli kabul edilemez bir hukuk dışılık ihtiva etmektedir. Mimarlık alanının temel uğraşları dururken, üniversitelerde lisans düzeyinde verilen eğitimlerle ayrı bir uzmanlık alanı olarak mimarlıktan açıkça farklılaşan şehir planlama meslek alanına ilişkin düzenleme yapma arayışı hiçbir biçimde kabul edilemez. Davacı Odanın, Şehir Plancılarının görevi kapsamındaki işleri ve fonksiyonları kendi faaliyet alanında "addetmesi" yukarıda anılan yasa hükümlerine ve özellikle 6235 sayılı yasanın 19. maddesine de aykırılık teşkil etmektedir. Söz konusu maddede; "Odalar bu Kanun'un 2. maddesinde belirtilen amaç için Birlik Umumi Heyetince kararlaştırılan işlerden yalnız odalarını ilgilendiren kısımlar ile görevlidirler" şeklinde düzenlenerek hükme bağlanmıştır.

Şehir Plancıları Odası, TMMOB Kanunu'nun 2.(a) maddesinde belirlenen amaç ve aynı Kanun'un 13. maddesinde belirlenen yetki ve usuller uyarınca kurulup tüzel kişiliği tescil edilmiştir. TMMOB Şehir Plancıları Odası'nın, konusunda uzman ve meslek alanını düzenlemekle yetkili meslek odası olduğu da, gerek üniversitelerde verilen eğitim ve gerekse meslek alanlarının farklılaşan uygulama alanları göz önüne alındığında açıkça görülebilmektedir. Bu nedenle Mimarlar Odasının bu alana ilişkin düzenleme yapma yetkisi bulunmamaktadır. Ayrıca, yukarıda da bahsedildiği üzere 6235 Sayılı Kanun'un 19. maddesinde, odaların yalnızca kendi uzmanlık alanlarıyla ilgili ve sorumlu olmalarının amaçlandığı da görülecektir. Mimarlık meslek alanının temel uğraşları dururken, mimarlıktan açıkça farklılaşan şehir planlama meslek alanına ilişkin düzenleme yapma arayışının bilimsel ve hukuksal anlamda kabul edilebilir yamı bulunmadığı ortadadır.

Bunlara ilaveten, daha önce bir tasarım hüneri olarak görülen ve mimarlık meslek alanı içerisinde tarif edilen bir çok uzmanlığın, tarihsel gelişim sürecinde iç mimarlık, peyzaj mimarlığı, şehir planlama gibi ayrı disiplinler olarak dünyadaki gelişme ve uzmanlaşmalara paralel olarak oluştuğu ortadadır. Bu meslek alanlarının tanımlanması ve sınırlarının çizilmesi Mimarlar Odası'nın yetki ve sorumluluğunda olmadığı gibi, ayrı bir lisans eğitimi alarak, yasalarla yetkili kılınan şehir planlama meslek alanının, mimarlarca icra edilmesi olanaklı değildir.

Yüksek Öğretim Kurulu Başkanlığı Yürütme Kurulu'nun 7.3.1994 tarihli toplantısında alınmış kararda; "...mühendis, mimar ve şehir

plancıların lisans üstü eğitim yaptıkları alana ilişkin mesleği icra etmelerinin uygun müatalaa edilmeğine..” ifadeleri yer almaktadır (Ek-7). Bu durum, TMMOB Yönetim Kurulunun 04.05.1995 tarih ve 147 sayılı kararında da; “Mühendis, mimar ve şehir plancılarının oda kayıtlarında ve mesleki icraatlarında yapmış oldukları lisans eğimi esaslır ve lisans üstü eğitim ile alınan unvan ikinci bir lisans diploması olarak değerlendirilemez, buna bağılı olarak meslek icra edilemeyeceği gibi ilgili Odaya da kayıt olunamaz.” Şeklinde belirtilmiştir.

Yukarıdaki açıklamalardan da açıkça görülebileceği gibi bir meslek alanına ilişkin tek bir Oda ve tek bir kontrol sistemi tanımlanmış olup, şehir planlama alanında TMMOB Kanunu uyarınca ilgili Oda, Şehir Plancıları Odasıdır. Bu nedenle, Davacı Odanın, imar planlama faaliyetleri ile ilgili olarak, kendi meslek alanıyla ilgili olmayan bir alana yönelik meslek kapsamını genişletme yönündeki talepleri mevzuata ve hukuka uyarlı değildir.

Bütün bu düzenlemeler ışığında, Davacı Odanın işbu davayla birlikte Şehir Plancılarının temel faaliyeti olan planlama işleri alanına müdahale etme ve mimarlık mesleğinin sınırlarını genişletme amacıyla olduğu söylenebilir. Mimarlar Odası, Türkiye’de 15 farklı üniversitede şehir planlama uzman yetiştirildiğini, mezun olan kişilerin en temel çalışma konularından birinin de “her tür ve ölçekte plan yapmak” olduğunu, yasal düzenlemelere göre mesleğin belirlenmesinde ve odalara üyelik esaslarında lisans düzeyinde alınan eğitimin esas alındığını ve uzmanlıkların da buna göre belirlendiğini gözardı ederek meslek kapsamını genişletme amaçındadır.

29 Mayıs 2002 tarih ve 24769 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan ve 19 Ocak 2005 tarih ve 25705 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelik ile değiştirilen TMMOB Şehir Plancıları Odası Serbest Şehircilik Hizmetleri, Büro Tescil, Mesleki Denetim ve En Az Ücret Yönetmeliğinde de açıkça görüleceği üzere, planlama işi, Odamızın iştiğal ve uzmanlık konusunu oluşturmaktadır. TMMOB Kanunu uyarınca her ihtisas kolunda bir meslek Odası kurulacağı hükme bağlandığı ve gerek eğitim süreçleri, gerek yargı denetiminden geçerek tescil edildiğı üzere Odamızın yetkili ihtisas kolu olduğunun açıkça ortada olduğu bir konuda, Mimarların yetkili olması olanaklı değildir. Bu nedenle planlama işinde mimarların de yetkili kılınmasına yönelik işbu dava, mimarlık alanını şehir planlama meslek ve uzmanlık alanına doğru hukuksuz ve bilimsel temellerden uzak biçimde genişletme çabası olarak görülmeli ve 3194 sayılı İmar Kanunu, ilgili Yönetmelikleri ve eğitim süreçleriyle şehir plancılarına verilen görev, yetki ve sorumlulukları işlevsizleştirme tehlikesi içerdiği gözden kaçırılmamalıdır.

Nitekim, Odaların sadece uzmanlık alanları ile ilgili faaliyet yürütmesine olanak sağlayan TMMOB Kanunu’na aykırı olan bu talep ile, başka bir ihtisas kolu olarak tescil edilen ve faaliyet gösteren Şehir Plancıları Odasının ve mensuplarının; yasalarda belirlenmiş, eğitim süreciyle belgelenmiş, ayrılmış faaliyet konusunu bir başka meslek odasının kapsamı anlamına gelecektir. Üniversite eğitimi süresince alınan birkaç ders ve koşullu, kısıtlı olarak kullanılabilen imar planı yapım yetkisi, tüm mimarlık

alanını böyle bir konuda yetkilendirmeyeceği gibi, bunu bahane ederek kendi meslek alanının dışındaki planlama işine yönelik çalışması hukuka uygun değildir.

Şehir Plancılarının, Mimarlar Odası’ndan ayrılmasının sosyal gelişmenin paralelinde doğal olarak ortaya çıkan uzmanlaşmanın bir sonucu olması, Kent planlamasının çok disiplinli çok yönlü bir faaliyet olması, bu çok yönlü faaliyet içinde sentez, planlama ve tasarım kavramlarının farklılaşmakta oluşu, Şehir plancılarının ayrı bir disiplin olarak örgütlenmesini gerektirmiştir.

3458 sayılı “Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Kanun”un 1. maddesi, “Türkiye Cumhuriyeti hudutları dahilinde mühendislik ve mimarlık unvan ve yetkisi ile sanat icra etmek isteyenlerin aşağıda yazılı vesikalardan birini haiz olmaları şarttır:

- a) Mühendislik veya mimarlık tahsilini gösteren Türk yüksek mekteplerinden verilen diplomalar;
- b) Programlarının yüksek mühendis veya mimar mektepleri programlarına muadil olduğu kabul edilen bir ecnebi yüksek mühendis veya yüksek mimar mektebinden diploma almış olanlara usulüne tevfiakan verilecek ruhsatnameler (...)” biçiminde düzenlenmiştir.

3458 Sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Kanun ile; Odalara kayıt ve üyelikte lisans düzeyinde alınan eğitimin esas olacağı ve uzmanlıkların da buna göre belirleneceği hükme bağlanmıştır. Üniversitelerin farklı bölümlerinden mezun olan meslek mensuplarının oluşturduğu meslek alanları ve iştiğal konularının bir başka meslek alanı tarafından sahiplenilmeye çalışılması ve kapsayıcılık iddiası, 3458 Sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Kanun’un ruhu ile ve belirlediğı uzmanlaşma yaklaşımıyla da bağdaşmamaktadır. Dava konusu talep ise, mimarlık meslek alanına başka meslek ve uzmanlık alanlarının iştiğal konularını katma çabası içermektedir.

Bu nedenle gerek 6235 Sayılı TMMOB Kanunu’na ve bu Kanuna dayanarak hazırlanan TMMOB Ana Yönetmeliğı’ne ve gerekse 3458 Sayılı Kanun’a açıkça aykırı işbu davanın kabul görülme-yerek davanın reddi gerekmektedir.

Sunulan tüm nedenlerle, müvekkil odanın davaya Davalı bakanlık yanında katılmasına ve davanın reddine karar verilmesi istemlerinde bulunma gereğı doğmuştur.

HUKUKİ NEDENLER:

3458 Sayılı Mühendislik Mimarlık Hakkında Kanun, 6235 Sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğı Kanunu, TMMOB Ana Yönetmeliğı, 3194 Sayılı İmar Kanunu, bu kanunun ilgili Yönetmelikleri, diğeri ilgili mevzuat

SONUÇ VE İSTEM:

Yukarıda açıklanan nedenlerle, davaya davalı idare yanında katılma talebimizin kabulüne, haksız ve yasal dayanaktan yoksun davanın ve yürütmenin durdurulması isteminin reddine, yargılama giderleri ve avukatlık ücretinin karşı yana yükletilmesine karar verilmesini saygılarımla vekaleten arz ve talep ederim.

TMMOB Şehir Plancıları Odası Vekili Av. Denizler ŞANLI

MADEN KANUNU DEĞİŞMELİ, YÖNETMELİKLERİ İPTAL EDİLMELİDİR

TMMOB Kazdağları ile ilgili basın açıklaması yaptı. Kazdağları yanısıra doğal, kültürel ve tarihi alanlarımız Maden Kanunu hükümlerine göre yok edilmektedir. Maden Kanununa dayarak yayımlanan Maden Faaliyetleri İzin Yönetmeliği yürürlükte koruma kanunlarına ve İmar Kanununa aykırıdır. Odamız tarafından iptali ve yürütmenin durdurulması istenilen yönetmelik derhal iptal edilmeli ve Maden Kanunu değişmelidir.

DOĞAL, TARİHİ VE KÜLTÜREL VARLIKLAR YOK EDİLİYOR.

KAZDAĞLARI BUNUN SADECE GÖRÜNEN KISMIDIR...

AKP Hükümeti iktidara geldiği günden bugüne; yasa ve yönetmeliklerde yapılan değişikliklerde “madencilik önündeki engelleri kaldırma” ifadesiyle; tarihi ve kültürel mirası, ormanları, tarım alanlarını, kıyıları, sulak alanları, meraları yok etme yönünde “önemli” adımlar atmaktadır. Siyasi iktidarın bu yöndeki girişimlerinin sonucunda doğal, tarihi ve kültürel varlıklar yok edilmektedir. Bunun görünen yüzü şimdi de Balıkesir ve Çanakkale illerimiz içerisinde yer alan Biga Yarımadası ve özeldede Kazdağları’dır.

İçinde yaşadığımız dönemde kapitalist küreselleşmeye eklenme doğrultusunda Petrol, Doğalgaz, Enerji Piyasaları, Teknoloji Geliştirme Bölgeleri ve Serbest Bölgeler, Doğrudan Yabancı Yatırımlar Yasası, İhale, Maden, Kamu Yönetimi ve Yerel Yönetimler ile Personel Rejimi Yasası gibi birçok yeni yasa çıkarıldı ya da çıkarılıyor. Doğal zenginliklerimizle ilgili yetkilerin yerel yönetimlere devredilmesi, özelleştirme ve serbest piyasa yöntemleri ile elden çıkarılması, devletin planlama, yönlendirme ve denetleme işlevlerinden ve sosyal devletten uzaklaştırılmasını hedefleyen bu yasalar, halkın sağlığı, güvenliği ve refahını doğrudan ve olumsuz etkileyecek hükümler içermektedir.

Bu yeni yapılanmadan madencilik sektörü de etkilenmektedir. Madencilik; sanayi başta olmak üzere, ekonominin diğer sektörlerinin temel hammadde gereksinimlerini sağlayan bir sektördür. Ekonomik kalkınmanın sanayileşmeyle sağlandığı toplumlarda enerji ve hammadde kaynağının sağlayıcısıdır. Madencilik sektörünün ülke kalkınmasındaki kritik önemi, fazla miktarlarda üretilip yurt dışına satılarak döviz elde edilmesinde değil, ülke sanayisine düşük maliyette ve kaliteli girdi sağlamasındadır. Gerçekte, madencilik sektörünün planlanmasında ülke sanayi sektörleri ile entegrasyon ön planda tutulur.

Tüm bu bilinen gerçekliklere rağmen, 1978 yılında çıkarılan Devlet Eliyle İşletilecek Madenler Hakkındaki 2172 Sayılı Yasa gereği belirlenen demir, kömür sahalarının bir kısmının daha sonra 1983 ve 1984 yıllarında çıkarılan yeni yasalarla özel sektöre devredilmesinin yolu açılmıştır. 1985 yılında çıkarılan 3123 sayılı Maden Yasası ve daha sonra yapılan değişikliklerle devletin madenlerin aranmasındaki

işlevi ortadan kaldırılmıştır. Sümerbank’ın özelleştirilmesi ile başlayan süreçte; Etibank’ın, Etimaden’e dönüştürülerek küçültülmesi gerçekleştirilmiş; bakır, kurşun, çinko, krom, alüminyumda özelleştirmeler yaşanmıştır. Demir çelik sektörü özelleştirilmiştir.

Yaşadığımız bu süreçte demir ve kömür ithal edilirken, krom ihracatçısı olan ülkemizde ithal kroma dayalı tesisler geliştirilmektedir. Birçok maden türü de işlenmemiş ya da basit zenginleştirme işlemleri sonrası serbestleşmenin oluşturduğu piyasa koşullarında düşük fiyatlarla pazarlanmaktadır.

Bu süreçte, yabancı sermayenin ülkemiz madenciliğine yönelik ilgi alanının altın olması da bir rastlantı değildir. Bunun nedeni; rafinasyonun yurtdışında yapıyor oluşu, kamunun bu alanda yatırım yapmaması ve altın fiyatlarında yükselme ile birlikte düşük tenörlü altın yataklarının ekonomik olarak işletilebilirlik değerlerine ulaşmasıdır.

Uluslararası sermayenin bu türden ülkemizi açık pazar olarak hızla kullanması, başka bir deyişle yapılan düzenlemelerle bu yağmanın önünün açılması, ülke gündeminde yoğun olarak altın madeni aranması ve üretilmesinin; ya işletme teknolojisi ve çevre ya da ekonomik boyutuyla gündeme gelmesine neden olmuştur. Altın arama ve üretilme işlemlerinin olduğu bölgelerde de insanımızın yoğun ve haklı direnişleri Türkiye mücadelesi tarihinde yerini almıştır. Öte yandan bu durum, bir bütünsellik içinde Türkiye madenciliğimizin temel tercihleri ve politikalarının neler olması gerektiği açısından yeterince değerlendirilmemiştir.

Ülkemizde resmi bilgilere göre ekonomik olarak işletilebilirliği belirlenmiş 600 ton altın vardır. Bu miktarda altının elde edilmesi için kabaca 400.000.000 m³ kazı yapılarak, kırma, öğütme, eleme, kimyasal işlem ve yıkama yapılması ve bozulan alanların düzenlenerek doğaya yeniden kazandırılması gerekir.

Ülkemizde 200 ton altının süs ve takı sektöründe işlendiği bilinmektedir. Ülkemizde işletilebilir altın rezervleri süs ve takı sektörünün üç yıllık ihtiyacı olan değerli metaldir. Bu açıdan da bakıldığında yarattığı toplumsal fayda nedeniyle altın işletmeciliğinin tekrar gözden geçirilmesi gerekir.

Ülkemizde altın işletmeciliğine başlanması ile gelişen süreçte yaşananlar, toplumda Devlet’e ve Devletin bazı organlarına olan güvenin sarsılmasına neden olmuştur. Ulusal çıkarın gözetildiğine dair şüpheleri arttırmıştır. Bergama ve Eşme’de yargı kararlarına uyulmaması, arama ve işletme sürecinde çevre, ekonomi ve toplum arasında denge kurulmaması ve/veya bunun gereklerinin sağlanmaması bilinen nedenlerdir. Her şeyden önce Bergama’da ve Eşme’de altın işletmeciliği ile ilgili yargı kararları derhal uygulanmalıdır. Kazdağları’nda veya ülkenin herhangi bir yerinde ortaya çıkan toplumsal tepkiler için çevre ve toplum boyutunun yok sayılmasının sonucudur.

Madenlerin aranması ve bulunmasına yönelik çalışmalar bilim ve teknolojinin gerekleri yerine getirilerek, toprağın, suyun ve havanın kirlenmesine neden olmadan yapılmalıdır. Arama sürecinde doğal yapıyı bozmamaya özen gösterilmelidir. Orman alanlarında ağaç kesimine son verilmelidir. Bu çalışmalarda MTA ve Maden İşleri Genel Müdürlükleri gibi madencilik kurum kuruluşları ile Orman Genel Müdürlüğü

sorumluluklarını yerine getirmelidirler. Flora ve faunanın korunması için Çevre ve Orman Bakanlığı ile Tarım ve Köyişleri Bakanlığı gereken duyarlılığı göstermeli, sorumluluklarını yerine getirmelidir.

DSİ Genel Müdürlüğü, altın işletmeciliği yapılan sahalardaki yeraltı suyu gözlem kuyuları verilerini, su seviyesi, su kalitesi değişimlerini periyodik olarak yayınlamalı, akredite olmuş laboratuvarların örnekler üzerinde tahlil yapmalarına olanak sağlanmalıdır.

5177 sayılı yasa ile değişik 3213 sayılı Maden Yasası ve ilgili yasal mevzuat, ülke madenciliğinin yöre halkının istemlerini de gözeterek şekilde yürütülebilmesi yönünde yeniden düzenlenmelidir.

Madencilik faaliyetleri, teknolojik gelişmelere bağlı olarak açık işletme yöntemlerinin daha çok uygulandığı bir şekle dönüşmüştür. Bu süreçte açık işletme yöntemi ile doğanın görünen yüzü, topografik yapı büyük boyutlarda değişikliğe uğramaktadır. Bu değişimin olumsuz sonuçlarını ortadan kaldıracak önlemler bilinmektedir ve birçok ülkede uygulanmaktadır. Madencilikle bozulan arazilerin doğaya yeniden kazandırılması ekonomik ve ekolojik bir zorunluluktur. ÇED süreci ve bilimsel öngörülerin sağlanmasının yaratacağı caydırıcılık endişeleriyle eksik ve yetersiz yasa ve mevzuat düzenlemeleri ilerde oluşacak sorunların ana kaynağıdır.

Maden arama ruhsatlı alanlarda arama sürecinde ÇED zorunluluğu olmamasına karşın ÇED'in ölçütleri göz önünde bulundurularak çalışma yapılmalıdır. Kazı gerektiren işlemlerle sondajlı aramalarda bitki örtüsüne en az zarar verecek biçimde çalışılmalı, yeraltı suyunu kirletebilecek kimyasallar kullanılmamalıdır.

Orman alanlarında belirlenmiş çalışma kurallarına uyulması sağlanmalı, yapılan çalışmalar raporlarla belgelenmelidir. İşletme projelerine uygunluk ve yasaların gereklerinin yerine getirilmesi konusunda kamusal denetim işletilmelidir.

TMMOB, "Doğal kaynaklarımızın toplumsal faydaya dönüşümü içermeyen, salt parayı ön planda tutan her türlü faaliyet derhal durdurulmalıdır" diyor.

TMMOB, "Ülke sanayinin temel gereksinimi olan hammaddenin temini yerine madenciliği sadece kazı ve kurma işi olarak algılayan düzenlemeler derhal ortadan kaldırılmalıdır" diyor.

TMMOB, "Toprağı, suyu ve havayı temiz kullanmak insan hakkıdır. Tüm bunları temiz tutmak için mesleki bilgilerimizi kullanmakta kararlıyız. Ülkemizin kimyasallarla kirletilmesinin önüne geçilmelidir" diyor.

TMMOB, "Yargı kararlarına uymamak anayasal suçtur. Maden arama ve işletmeciliğinde yargı kararlarına derhal uyulmalıdır" diyor.

TMMOB, "Başta Kazdağları olmak üzere Türkiye'yi hafriyat alanına ve kimyasal çöplüğe dönüştürecek uygulamalardan vazgeçilmelidir. Doğal, tarihi ve kültürel varlıklarımız yok edilmemelidir" diyor.

TMMOB, "Yaşam alanlarımızın talanına DUR" diyor. Siyasal karar vericiler ülkemizin aydınlık geleceği için bu uyarılarımızı dikkate almak ve gereğini yapmak zorundadır.

Mehmet Soğanıcı TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

'Siyanürlü altın yasaklanmalı'

Kaz Dağları ve Madra Dağı'nda siyanürle altın madeni çıkarılmasına karşı oluşturulan "Kaz Dağları ve Madra Dağı'nda Siyanürle Altın Aranmasına Hayır Platformu", Balıkesir'in Burhaniye ilçesinde yaptığı toplantıda siyanürle altın arama çalışmalarının tamamen yasaklanması istendi.

GÜMÇED Edremit Şube Başkanı Mehmet Öznal, toplantıda yaptığı konuşmada, dünya mirası Kaz Dağları'nda siyanürlü altın ve gümüş madenciliğinin tamamen yasaklanması gerektiğini belirtti.

Kaz Dağları ve Madra Dağı'nda bugüne kadar verilen 100 civarında maden ruhsatı bulunduğunu anlatan Öznal, bu ruhsatların iptal edilmesi, yeni başvuruların da kabul edilmemesi gerektiğini kaydederek, "Madra Dağı eşsiz su kaynaklarına ve bitki çeşitliliğine sahip olup, ekolojik dengenin tamamlayıcısıdır. Madra Dağı'nda madencilik faaliyetlerine derhal son verilmelidir" dedi.

Çanakkale'nin Çan İlçe Belediye Başkanı Ali Sarıbaş da, siyanürle altın arama çalışmalarına durdurmak için mücadelelerinin devam ettiğini belirterek, "Madenciler, ÇED raporsuz işlerini görmeye çalışıyorlar. Yürütme kurulu olarak 21 slogan belirleyerek aynı yer ve saatte eş zamanlı olarak, 19 Ocak'ta eylem başlatıyoruz. Bu eylemlerimizi büyüterek devam ettireceğiz" dedi.

KAMULAŞTIRMA BİLİRKİŞİLİĞİ MESLEK İÇİ EĞİTİMİ İZMİR'DE YAPILDI

Kamulaştırma Bilirkişiliği Meslek İçi Eğitimin dördüncüsü 15-16 Aralık tarihlerinde İzmir'de gerçekleştirildi. Eğitimin ilk günü Avukatımız Deniz Şanlı Kamulaştırma Davalarında Bilirkişilik ve Hukuki Mevzuat konularına değindi. Bu bölümde kamulaştırma davalarında ihtiyaç duyulan uzman, teknik bilirkişi ve mülk bilirkişi olarak görev yapacak kişilerin Mahkemece görevlendirilmeleri neticesinde bu görevi layık olacak biçimde yapabilmelerini sağlayacak gerekli hukuki mevzuat donanımı sağlanması amaçlandı.

Öğleden sonra inşaat mühendisi Macit Öncel Taşınmaz Değerlemesi ve Esaslarını anlattı. Bu kısımda gayrimenkul değerlendirme teknikleri başlığı altında gayrimenkul değerlendirme, değerlendirme yöntemleri, emsal karşılaştırma yöntemi, gelir yöntemi, maliyet yöntemi, değerlemede kullanılan faiz oranları, likidasyon yöntemi ve kalıntı yöntemi, hedef ağaç yöntemi ile puanlama yöntemini anlattı. Ayrıca Kamulaştırma Raporlarında Uygulanan Değerleme Yöntemi ve Raporlama konularına örneklerle değindi.

İkinci gün, şehir plancısı Belma Babacan, Kamulaştırma Davalarında Şehir Plancıları İçin Önemli Konular ve Esaslar başlığı altında eğitim verdi. Babacan, kamulaştırma bilirkişisi olarak

görev yapacak şehir plancılarının değerlendirmede ele alınması gereken konularını belirlemek amacıyla, ilgili mevzuatın, kesinleşmiş yargı kararları çerçevesinde derlenmesi ile oluşan sunumunu yaptı. Bilirkişilik tanımları, kavramları, etik değerler ve bilirkişilik, bilirkişide aranan nitelikler, bilirkişi incelemesinin gerektirdiği ve gerektirmediği durumlar ile bilirkişi incelemesi konularını anlattı. İçerik açısından idari yargı mahkemelerine sunulacak bilirkişi raporlarının hazırlanmasında dikkat edilecek noktalara da detaylı olarak değindi.

Odamız Genel Sekreteri Nevzat Can ise Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği ve Şehir Plancıları Odası Mevzuatı Çerçevesinde Bilirkişilik İlkeleri konularını anlattı. Bilirkişilerin nitelikleri, meslek içi eğitimler, eğitimlerin süresi, başarı ölçme ve değerlendirme, listelerin hazırlanması, listeden çıkarılma ve meslek mensuplarının sorumluluklarına değindi.

Kamulaştırma Bilirkişilik listeleri oluşturularak TMMOB'a gönderildi. Eğitim sonucunda yetki belgesi alan üyelerimizden alınan dilekçelere göre bilirkişilik yapmak istedikleri illere göre listeler belirlendi. Listelerde birkaç il için adını yazdıranlarda, yazdıkları listelerde yer aldı. Listelerin sıralaması mezuniyet tarihine göre yapıldı. Bazı illerde 25 kişiden fazla talep olması durumunda mezuniyet tarihine göre sıralama sonucunda listeler oluşturuldu ve ilk 25 kişi yer aldı. Mezuniyet tarihi aynı olan kişilerde oda üyeliğine öncelik tanındı. Ayrıca üyelerimizin ikametgahına göre listeler yapıldı.

ŞUBELERDEN HABERLER

Bursa Şube

GELENEKSEL ŞEHİRCİLİK YEMEĞİMİZİ DÜZENLİYORUZ

TMMOB Şehir Plancıları Odası Bursa Şubesi olarak, her yıl düzenlediğimiz "Geleneksel Şehircilik Yemeğimizi" bu yıl 11.01.2008 tarihinde Büyük Yıldız Otelde düzenliyoruz. Tüm Üyelerimizin Davetli olduğu geleneksel yemeğimizin biletlerini Şubemizden Temin Edebilirsiniz.

Bursa Şube

CARGİLL'DE MAHKEMELERİN ALDIĞI KARARLAR UYGULANMALIDIR

TMMOB Bursa İl Koordinasyon Kurulu, Doğa-der, KESK, Çağdaş Gazeteciler Derneği, Çağdaş Hukukçular Derneği ve Nilüfer Belediyesi Yerel Gündem 21 Sekreterliği tarafından 14.12.2007 günü Doğa-der Şube Mekanında; İznik Gölü kenarında kurulu bulunan uluslararası tarım tekeli Cargill'in mısır işleme tesisleri yargı önünde bir kez daha yürütmeyi durdurma kararına mahkum olmasına ilişkin basın açıklaması düzenlenmiştir.

BASINA ve KAMUOYUNA

Cargill ile ilgili Türkiye Cumhuriyeti Mahkemelerinin Aldığı Kararlar Uygulanmalıdır.

İznik Gölü kenarında kurulu bulunan uluslararası tarım tekeli Cargill'in mısır işleme tesisleri yargı önünde bir kez daha yürütmeyi durdurma karına mahkûm oldu.

Birinci sınıf tarım alanı üzerinde kurulu olduğu için hakkında açılan davalarda

hep suçlu duruma düşen Cargill hakkında açılan son davada, Bursa 3. Özel İdare Mahkemesi, Bursa Valiliği Tarım İl Müdürlüğü'nün 20 Şubat 2007 tarih ve 4885 sayılı kararıyla verdiği izinler hakkında yürütmeyi durdurma kararı verdi. Bu kararlar Cargill, bir daha açılmamak üzere mühürlenerek kapatılması gerekmektedir.

Kurulduğu günden bu yana Cargill'in geçmişi hep mahkûmiyet kararlarıyla doludur. Hakkında bu güne kadar 9 dava açılan ve açılan her davada mahkûm olan Cargill, iktidardaki hükümetlerin desteğiyle bu güne kadar varlığını sürdürdü.

AKP Hükümetinin, bu güne gelene kadar ABD Başkanı George W. Bush'un özel ricasını kırmayarak, Cargill'in önündeki hukuk engellerini aşmada gösterdiği mesai ve başarı şüphesiz ki ülke insanımızın onurunu yaralarken, ABD hükümetinin takdirini kazanmıştır. Cargill'i kurtarmak için kimi zaman hukuk sistemimizin çalışması engellenmiş, gelişen bu uygulamalar bizlere, AKP hükümetin "Türkiye halkının hükümetimi, yoksa bir takım sermaye çevrelerinin ve ABD'nin tasarrufu mu olduğu sorusunu kendimize sormamıza neden olmuştur.

AKP hükümetinin son çalışması olan kamuoyunda Cargill Yasası olarak bilinen, Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu'nun da yapılan değişikliklerle, tarım alanlarının tarım dışı olarak kullanımına af getirilmiştir. Adrese teslim yasa, olarak da adlandırılan söz konusu yasadan yararlanan Cargill, bu kez Bursa Barosu öncülüğünde TMMOB bağlı Odalar ile birkaç çevre duyarlısı vatandaş tarafından açılan davada yine kaybetmiştir.

Böylelikle, Cargill avukatlarının ifadelerinin tersine, Bursa Valiliği Tarım İl Müdürlüğü'nün verdiği izinlerle kazanılmış hak olduğuna dair iddialar, dayanağını yitirmiş oldu.

Mahkemenin yürütmeyi durdurma kararında, Cargill'in kazanılmış hakkının bulunmadığını açıkça dile getirmiştir. Ayrıca karar metinde idarenin, mahkeme kararlarına uymak zorunda olduğu; bu organlar ve idarenin, mahkeme kararlarını hiçbir suretle değiştiremeyeceği ve bunların yerine getirilmesini geciktiremeyeceği hükmüne yer verilmiştir. Kararın idareye tebliğinden başlayarak hiçbir şekilde işlem süresinin otuz günü geçemeyeceğinin hükmüne bağlanmış olduğu belirtilmiştir. İdarenin hukuka uygun hareket etmesini sağlamada en etkili araç olan idari yargı mercilerince verilen kararların idare tarafından uygulanması zorunluluğu, hukuk devleti anlayışının bir gereği olduğu vurgulanmıştır.

Biz aşağıda imzası olan kurum, dernek ve kuruluşlar olarak Bursa Valisi Sayın Şahabettin HARPUT'u göreve davet ediyoruz. İdari mahkemenin aldığı karar uygulanmalıdır. Mahkeme kararında da belirtildiği gibi işlem süresinin otuz günü geçemeyeceği belirtilmiştir. Mahkeme kararı, 22 Kasım 2007 tarihinde Bursa Valiliğine tebliğ edildiği için bu otuz günlük süre 24 Aralık 2007 tarihinde dolacaktır. Bilindiği gibi mahkemelerin verdikleri yürütmeyi durdurma kararları, söz konusu idari tasarruf nedeniyle ortaya çıkması olası zararların engellenmesini amaçlamaktadır. Bu nedenle otuz günlük süre dolmadan Cargill'in kapatılması yasa gereğidir. Sayın Valimizin, hukuk devleti ilkelerinden ödün vermeyeceğine olan inancımızla gereğinin yapılmasını beklediğimizi kamuoyuna duyuruyoruz.

Son olarak, Bursa ili içindeki tarım alanları üzerinde, sanayi tesisleri ve konut olarak yapılaşmanın sürdüğünü üzümlere görüyoruz. Muhatabı kim olursa olsun bu türden yasa dışı işlemlerde bulunanların ve bunlara izin verenlerin, şimdiye kadar olduğu gibi bundan sonra da takipçisi olacağımızı kamuoyuna duyuruyoruz. 14.12.2007

KAMU ARAZİLERİ KAMUNUN OLMALIDIR

TMMOB Bursa İl Koordinasyon kurulu tarafından 12.12.2007 tarihinde kentimizde yoğun bir sürece giren kamu arazilerinin satışına yönelik uygulamalara dikkat çekmek üzere basın açıklaması düzenlenmiştir.

BASINA ve KAMUOYUNA

KAMU ARAZİLERİ KAMUNUN OLMALIDIR

ARAZİME DOKUNMA!!!!!!!

Kentlerimizde çoğu kez, park, meydan, okul, sosyal tesis vb. kamusal alanların eksikliğinden ve plansız gelişmelerden şikayet etmekteyiz. Kentlerimizde planlı gelişmeyi sağlamak, sosyal donatıları oluşturmak ve kentsel yaşam kalitesinin yükseltmek asli görevi olan yerel yönetimler ise, yine kentleşme adı altında, elinde bulunan en önemli arazi parçalarından vazgeçmekte, bu arazileri bireysel mülkiyete konu ederek yeni konut ve iş alanlarının açılmasını sağlamaktadır. Kamu arazileri satılarak gerçekleşen yoğun yapılaşmaların kentte yarattığı yığılma sorunlarını ve trafik kaosunu çözmek için büyük kaynak ve çaba harcanması gerekmektedir. Bu tür gelişmelerin tüm kente büyük maliyetler ödetmemesi için, bu satışlardan vazgeçilmesi çok daha akılcı, ekonomik ve kent ve kent halkı lehine bir durumdur.

Kamu arazilerinin, kısa vadeli ekonomik kaygı ile "sat-kurtul" yaklaşımı ile elden çıkarılması kamu yararına aykırı, müflis mirasyediyi andıran bir uygulamadır. Devletin anayasa ile tanımlı sağlıklı yaşam çevreleri oluşturma görevi ve şehircilik ilkeleri bağlamında kamunun kullanacağı, halkın dinleneceği, eğleneceği, eğitim alacağı mekanlar haline dönüştürmek, bu alanları satarak elde edilecek gelirden çok daha öncelikli, uzun vadeli ve üstün bir kamu yararındır.

Ülkemizde ve kentimizde yatırımcının imarsızken alıp, plan yapılmasını sağlayarak yüksek rantlar elde etmesiyle sonuçlanan "arsa-arazi spekülasyonu" örnekleri sayısı bir hayli fazladır. Kentsel toprakların rant baskısı ve spekülasyonlar altında elden çıkmasına ve kentlerin yaşam kalitesini arttıracak sosyal donatıların hayata geçmemesine sebep olmaktadır. Kentsel toprakları ve kent yaşamının kalitesini tüketen bu sürece müdahale edip, kamu arazilerinin böylesi bir köşe dönme sürecine konu olmasını engellemek hepimiz için zorunluluktur.

Kamu topraklarına yalnızca ekonomik bir değer olarak bakıp, bu arazileri daha çok rant getirecek unsurlar olarak "pazarlamak", ancak kamu eli ile gerçekleştirilebilecek önemli sosyal donatı yatırımlarının önünü kesmekle kalmayıp, vahşi kapitalizmin en güzel örneklerine sahne olmaktadır. Satın alınan ya da devredilen araziler üzerine, yüksek yoğunlukta "akıllı" yapılaşmalar, tüketim toplumunu kamçılayan büyük alışveriş merkezleri yapılmaktadır. Sadece tüketim ve rant üzerine kurulu bu sürecin uzun vadeli olamayacağı, kente ve kent kültürüne hiçbir katkısının olmayacağı, kendini ve çevresini kısa vadede tüketerek ciddi sorunlar yumağı haline dönüşeceği açıktır. Özel mülkiyete konu alanlarda dahi bu tür gelişmeleri kontrole almak gerekirken, kamu arazilerinin hiç pahasına vahşi kapitalizmin hizmetine sunulması kabul edilebilir değildir.

Son yıllarda, kentimizde de kamunun, milletin arazileri bir bir pazarlanmaktadır. Mudanya yolu üzerinde Türkiye Kömür İşletmeleri'ne ait Resmî Kurum Alanı olarak planlanmış alanın yüksek yoğunluklu ticaret ve konut alanına, "Korupark"a dönüşümünü gördük. Bu alanın sadece alışveriş merkezinin açılması ile kentimize, Mudanya Yolu ve Organize Sanayi kavşağına getirdiği trafik yoğunluğunu hep beraber yaşamaktayız. Kent meydanı olarak ortaya çıkan fakat bir anda alışveriş meydanına dönüşüveren Santral Garaja yapılan Proje sayesinde artık Uludağ'ın yamaç-

larını göremez olduk. Yine yıllardır Kath otopark olarak yapılmasını beklediğimiz Fevzi Çakmak Caddesi başlangıcındaki alanın bir gecede sihirli değnek ile Alman Hastanesine dönüştüğünü gördük. Atatürk Stadyumu yerine devasa alışveriş merkezi yapılması fikri hala sıcaklığımı korumaktadır. Bu örnekleri daha da artırabiliriz. Bursa Terminali doğusundaki arazinin satılması ve satıldıktan sonra yapılaşma emsalinin artırılmasının Bursa halkına yararını birileri bize anlatabilir mi?

Son olarak Bursa halinin satılacağı gündeme gelmiştir. Gülbahçe, Atıcılar, Selamet, Namık Kemal, Zafer, Elmasbahçeler, Hacılıyas, Anadolu, Davutdede, Şikraniye Mahallerinin ve Bursa kentinin bu alana ihtiyacı var. Bu alan mahallelilerin ve Bursa halkıdır. SATAMAZSINIZ!!! Milletın arazisini millete veriniz.

Milletin toprakları birer birer elden çıkarılmaktadır. Kent merkezinin yoğunluğunu azaltılması, yeni alternatif merkezlerin oluşturulması söylemini, yeni alışveriş merkezleri yapalım olarak algılamak kentin geleceğine ipotek koymaktır. Bursa Büyükşehir Belediyesi afişlerinde "Kentli olmak demek, kentin geleceğine sahip çıkmak demektir" ifadesini kullanmaktadır. Yapılanlar bu söylemin tam aksidir. Milletın arazilerini satarak kentli olunmaz, kentin geleceğine sahip çıkılmaz, ancak geleceğe ipotek koyulur. "Biz yaptık oldu" mantığı ile hareket etmek kentimiz adına geri dönülmez zararlara sebep olmaktadır.

Tüm bu gerekçelerle, söz konusu "pazarlama" ve "satış" işlemlerine, yapılacak olan kentsel dönüşümlerini belediyeye borç yükü yapmama, vatandaşları mağdur etmeyecek çözüm olduğu bahane edilmemeli, bu sürecin arkasındaki "rant" ve kentsel yaşamı tüketen sorunlu ve kasıtlı bakış açısı kamuoyu tarafından algılanmalıdır. Milletın arazilerinin, satılarak belediye bütçesini kurtaracak kaynak olmadığı, satılanın sadece belediye arazileri değil bir anlamda Bursa ve Bursa'lıların geleceği olduğunun farkına varılmalıdır.

Bursa Şube

1/1000 ÖLÇEKLİ BEŞEVLER REVİZYON UYGULAMA İMAR PLANI 816 ADA 1 PARSELE AİT PLAN DEĞİŞİKLİĞİ'NE İTİRAZ ETTİK

Nilüfer Belediye Meclisinin 06.06.2007 gün ve 53 sayılı kararı ile uygun görülen 1/1000 ölçekli Beşevler Revizyon Uygulama İmar Planı 816 ada 1 parsel için Şubemizce itiraz edilmiştir.

NİLÜFER BELEDİYE BAŞKANLIĞI'NA

Nilüfer Belediye Meclisinin 06.06.2007 gün ve 53 sayılı kararı ile uygun görülen 1/1000 ölçekli Beşevler Revizyon Uygulama İmar Planı 816 ada 1 parsel için Şubemizce incelenip değerlendirilmiştir.

1/1000 ölçekli Beşevler Revizyon İmar Planında Emsal:1,25-5 kat yapılanma koşulları olan Özel Proje Alanı; onaylanan imar planı değişikliğinde Emsal:1,75 yapılanma koşuluna sahip konut alanına çevrilmiştir. Plan Yapımına Ait Esaslara Dair Yönetmeliğin Birinci Bölüm Amaç, Kapsam ve tanımlar kısmında plan değişikliği: "plan ana kararlarını, sürekliliğini, bütünlüğünü, teknik ve sosyal donatı dengesini bozmayacak nitelikte, bilimsel, nesnel ve teknik gerekçelere dayanan, kamu yararının zorunlu kılınması halinde yapılar düzenlemeler" olarak tarif edilmektedir. Aynı yönetmeliğin üçüncü bölüm İmar Planı Değişikliklerinde Uyulması Gereken Esaslar kısmı Madde 28'de: "İmar planında verilmiş olan inşaat emsalinin, kat adedinin, ifraz şartının değiştirilmesi sonucu, nüfus yoğunluğunun artırılmasına dair imar planı değişikliklerinde, artan nüfusun ihtiyacı olan sosyal ve teknik altyapı alanları belirtilen standartlara uygun olarak plan değişikliğine

konu alana hizmet vermek üzere ayrılır ve/veya artırılır" denilmektedir.

Yapılan plan değişikliği ile emsal artışı gerçekleştirilmiş, yukarıda adı geçen yönetmelik maddelerinde belirtildiğinin aksine plan ana kararları, sürekliliği, bütünlüğü bozulmuş; artan emsalin getirdiği, artan nüfusun ihtiyacı olan sosyal ve teknik altyapı alanları ayrılmamış, planın teknik ve sosyal donatı dengesini bozucu düzenleme yapılmıştır.

Yapılan plan değişikliği ile kamusal yarar gözetilmemiş, parsel bazında yoğunluk artırılarak kişilere özel düzenleme yapılmıştır.

Bu kapsamda, Nilüfer Belediye Meclisinin 06.06.2007 gün ve 53 sayılı kararı ile uygun görülen 1/1000 ölçekli Beşevler Revizyon Uygulama İmar Planı 816 ada 1 parsel için plan değişikliği; 3194 sayılı İmar Kanunu ve ilgili yönetmeliklerine, şehircilik ilke ve esaslarına aykırı olduğundan, söz konusu plan değişikliğine itiraz eder, itirazımızın Nilüfer Belediye Meclisince değerlendirilmesi hususunda gereğini bilgilerinize sunarım.

Bursa Şube

1/1000 ÖLÇEKLİ KÜÇÜK VE ORTA ÖLÇEKLİ SANAYİ UYGULAMA İMAR PLANI 1654/1, 1656/1, 1657/1, 1658/ 1, 1659/1, 1660/1 PARSELLERE AİT PLAN DEĞİŞİKLİĞİ'NE İTİRAZ ETTİK

Nilüfer Belediye Meclisince uygun görülen ve 27.11.2007-27.12.2007 tarihleri arasında askıya çıkartılan 1/1000 ölçekli Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Uygulama İmar Planı 1654/1, 1656/1, 1657/1, 1658/1, 1659/1, 1660/1 parsellere ait plan değişikliği için Şubemizce itiraz edilmiştir.

NİLÜFER BELEDİYE BAŞKANLIĞI'NA

Nilüfer Belediye Meclisince uygun görülen ve 27.11.2007-27.12.2007 tarihleri arasında askıya çıkartılan 1/1000 ölçekli Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Uygulama İmar Planı 1654/1, 1656/1, 1657/1, 1658/1, 1659/1, 1660/1 parsellere ait plan değişikliği için Şubemizce incelenip değerlendirilmiştir.

1/1000 ölçekli Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Uygulama İmar Planında KAKS: 0,75 - Hmax:8,00 m. yapılanma koşulları olan Sanayi Alanı; onaylanan imar planı değişikliğinde KAKS:1,50-Hmax:12,50 m. yapılanma koşuluna sahip sanayi alanına çevrilmiştir. Plan Yapımına Ait Esaslara Dair Yönetmeliğin Birinci Bölüm Amaç, Kapsam ve tanımlar kısmında plan değişikliği: "plan ana kararlarını, sürekliliğini, bütünlüğünü, teknik ve sosyal donatı dengesini bozmayacak nitelikte, bilimsel, nesnel ve teknik gerekçelere dayanan, kamu yararının zorunlu kılınması halinde yapılar düzenlemeler" olarak tarif edilmektedir.

Yapılan plan değişikliği ile emsal artışı gerçekleştirilmiş, yukarıda adı geçen yönetmelik maddelerinde belirtildiğinin aksine plan ana kararları, sürekliliği, bütünlüğünü bozucu düzenleme yapılmıştır. Yapılan plan değişikliği ile kamusal yarar gözetilmemiş, parsel bazında yoğunluk artırılarak kişilere özel düzenleme yapılmıştır.

Bu kapsamda, Nilüfer Belediye Meclisince uygun görülen ve 27.11.2007-27.12.2007 tarihleri arasında askıya çıkartılan 1/1000 ölçekli Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Uygulama İmar Planı 1654/1, 1656/1, 1657/1, 1658/1, 1659/1, 1660/1 parsellere ait plan değişikliği; 3194 sayılı İmar Kanunu ve ilgili yönetmeliklerine, şehircilik ilke ve esaslarına aykırı olduğundan, söz konusu plan değişikliğine itiraz eder, itirazımızın Nilüfer Belediye Meclisince değerlendirilmesi hususunda gereğini bilgilerinize sunarım.

Konya Şube

KENT KONSEYİ TOPLANTISINA KATILDIK

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 76. Maddesi Kent Konseyi'ni düzenlemektedir. Kent Konseyi'nin oluşumunu düzenleyen 8. Maddesi'nde kişi, kurum ve kuruluş temsilcileri belirtilmiş olup (h) bendinde "Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlar, sendikalar, noterler, baro, kooperatifler, birlikler, konuyla ilgili dernek ve vakıf temsilcilerinden birer temsilci katılır" denilmektedir. Bu çerçevede, 15 Aralık 2007 Cumartesi günü Konya Büyükşehir Belediyesi Toplantı Salonu'nda düzenlenen Kent Konseyi'ne Şubemiz Yönetim Kurulu'nu temsilen Şube Sekreterimiz Halil Karabıçak katıldı. Konya Büyükşehir Belediyesi'nin yapmış olduğu çalışmalardan, yeni projelerinden ve hedeflerinden bahsedildi.

Konya Şube

KONYA ULAŞIM MASTER PLANI VE KATLI KAVŞAKLAR KONUSUNDA BASIN AÇIKLAMASI YAPTIK

26 Aralık 2007 tarihinde Konya yerel televizyonlarından ÜN TV'ye Konya Ulaşım Master Planı ve Konya'da yapılan katlı kavşaklar konusunda bir basın açıklaması yaptık. Basın açıklamasını Şubemiz Yönetim Kurulu adına Şube Başkanımız Mustafa Kaynak yaptı.

BASIN BİLDİRİSİ

Konya'nın çok yakın yıllarda sanayileşmesinin yanı sıra, öznel koşullar nedeniyle de büyük ölçüde artan nüfus oranı ulaşım ve trafik sorununu da beraberinde getirmiştir.

Mevcut merkezi iş alanlarının (MİA) yanı sıra hızla yeni merkezi iş alanı olan bölgelerde kullanılan yollar da kısmen otoparklara dönüşmüş durumdadır. Ayrıca, sürekli olarak yoğunluğa ilaveler yapan imar planı değişiklikleri, güncel ölçütleri dikkate alamayan mevcut imar yasası ve yönetmelikler kent içi ulaşımını bir keşmekeşe dönüştürmüştür.

Kentlerde yaşamın ayrılmaz bir parçası olan ulaşımın giderek daha da karmaşık bir yapıya dönüşmemesi için, çözüm yollarının aranması gereklidir. Bu çözüm yollarının gelişen bilim ve teknolojinin ışığında etkin bir şekilde tartışılmalı, bu konudaki çağdaş uygulamalar ve teknolojik gelişmeler incelenerek hayata geçirilmelidir.

Gerek ülkenin gerekse de kentimizin olanakları kısıtlıdır. Yalnızca bu "kısıtlılık" durumu dahi yapılacak yatırımlarda çağdaş mühendislik kurallarına uygun plan ve projeler geliştirilmesini zorunlu kılmaktadır.

- "Kent insanlar içindir" yaklaşımıyla gereken alanlarda taşıt trafiğine kapalı alanlar oluşturulmalıdır.

- Kent merkezine yönelen araç ve yaya trafik akımları yavaşlatılmalıdır.

- Taşıtlara öncelik tanıyan, yaya güvenliğini ve kentte yürüme olanaklarını ortadan kaldıran köprülülük kavşaklardan kaçınılmalıdır.

- Ulaşım Master Planı dikkate alınmaksızın araçların ve talebin peşinden giden kavşak düzenlemelerinin sorunu çözmek yerine onu bir süre ötelediği bunun da kamu kaynaklarının savurganca tüketilmesi gerçeği üzerinde durulmalıdır.

- Katlı kavşaklar Konya Ulaşım Master Planı'nda belirtilen öncelikler dikkate alınarak yapılmalıdır.

- Transit yollar üzerinde yapılacak her yeni kavşak bu yolları kullanan taşıt sayısını arttıracaktır. Diğer bir kavşakta da daha fazla tıkanıklığa yol açacaktır.

- Yapılacak katlı kavşaklar nedeniyle en fazla zararı yayalar görecektir. Katlı kavşakların yol açacağı trafik

nedeniyle yayaların karşıdan karşıya geçmeleri güçleşecek ve can güvenlikleri ortadan kalkacaktır.

- Yapılacak kavşakların bulunduğu alandaki kent dokusu biraz daha bozulacak, kentin yaşanabilirliği azalacaktır.

- Kentte yapılan ulaşım çalışmalarında temel alınan "Her şey taşıtlar için" olgusudur.

- Büyükşehir Belediyesi uzun zamandır Konya'da taşıt trafiği adına Konya'yı bir otoyol haline getirmeye çalışıyor. Kent kısa bir süre sonra bu yapılan yol ve kavşakların hâkimiyetine girecektir. Kentte katlı kavşakların uzun vadede çözüm olmadığı yıllardır ulaşım uzmanlarınca zaten ifade edilmektedir.

TMMOB Şehir Plancıları Odası Konya Şubesi YK

Konya Şube

TMMOB ŞEHİR PLANCILARI ODASI KONYA ŞUBESİ GENEL KURUL DUYURUSU

Şubemizin III. Olağan Genel Kurulu Ocak ayı içinde yapılacaktır. Genel Kurul ilanımız 29 Aralık 2007 tarihinde Merhaba Gazetesi'nde yayınlandı. Tüm üyelerimizin katılımını dileriz.

İlan aşağıdadır.

GENEL KURUL İLANI

Şubemizin 3. Olağan Genel Kurulu çoğunlukla olarak 19 Ocak 2008 Cumartesi günü saat: 13.00-17.00 arası ve 20 Ocak 2008 Pazar günü Saat: 09.00-17.00 arasında TMMOB Şehir Plancıları Odası Konya Şubesi Yenisehir Mahallesi İktap Sokak II. Yüzbaşı İ. İshani No: 8/103 Selçuklu/KONYA adresinde 26 Ocak 2008 Cumartesi günü Saat: 13.00-17.00 arasında Bera Otel (Safir Toplantı Salonu) Gökdeleli Atıra karşı Selçuklu/KONYA adresinde çoğunluk aranmaksızın aşağıdaki gündemle toplanacaktır.

**TMMOB Şehir Plancıları Odası
Konya Şubesi
Yönetim Kurulu**

GÜNDEM:

- 1- Açılış ve başkanlık divanı seçimi
- 2- Saygı duruşu ve İstiklal Marşı
- 3- Gündemin okunması, görüşülmesi ve kabulü
- 4- Yönetim kurulu başkanının konuşması
- 5- Konukların konuşmaları
- 6- Geçen dönemin değerlendirilmesi, yeni dönem için ilkelerin tespiti
- 7- Yeni dönem bütçesinin görüşülerek, oda yönetim kuruluna önerilecek şekilde tespiti
- 8- Yeni dönem çalışmalarını için dilek ve öneriler
- 9- Adayların başvurusu ve duyurulması

27 Ocak 2008 Pazar Saat: 09.00-17.00 secimler

TMMOB Şehir Plancıları Odası Konya Şubesi Yenisehir Mahallesi İktap Sokak Yüzbaşı İ. İshani No: 8/103 Selçuklu/KONYA

Basın K-(4832)-3688

İstanbul Şube

İSTANBUL MAHALLE DERNEKLERİ BİRLİĞİ TOPLANTISINA KATILDIK

Odamız tarafından düzenlenen Kentsel Dönüşüm Sempozyumu süreci ile birlikte Şubemiz bünyesinde bir araya gelmeye başlayan kentsel dönüşüm mağduru mahallelerde kurulmuş olan derneklerin kurduğu İstanbul Mahalle Dernekleri Platformu tarafından 29.12.2007 tarihinde düzenlenen toplantıya katıldık. Şubemizi temsilen Şube Sekreterimiz Tayfun Kahraman'ın katıldığı toplantıda alınan karar uyarınca yapılacak olan basın açıklamasında Şubemizin de imzacısı olmasına karar verildi.

İstanbul Şube

SULUKULE PLATFORMU TARAFINDAN DÜZENLENEN TOPLANTILARA KATILDIK

Şubemizin Sulukule Platformuna desteğini göstermek ve verdikleri mücadelede yanlarında yer aldığımızı belirtmek üzere Sulukule'de gerçekleştirilen toplantılara katıldık. 5366 sayılı kanun uyarınca yenileme alanı ilan edilen Sulukule'de uygulanması planlanan proje gündemli 27.09.2007, 06.10.2007, 17.12.2007, 24.12.2007 ve 26.12.2007 tarihlerinde

düzenlenen toplantılara Şubemizi temsilen Şube Başkanımız Yrd. Doç. Dr. P. Pınar Özden, Şube 2. Başkanımız Ali Rıza Nurhan ve Şube Sekreterimiz Tayfun Kahraman katıldılar.

İstanbul Şube

BASINDA ŞUBEMİZ

06 Aralık 2007, Atlas Dergisi

İstanbul'a 3. köprüünün yapılmasıyla birlikte kuzey ormanlarının tahribata uğrayacak olması konusundaki görüşlerini Atlas Dergisi'ne açıklayan Şube Başkanımız Yrd. Doç. Dr. Pınar Özden bu durumun kentsel yeşilin rant uğruna tahrip edilmesinden başka bir şey olmadığını belirtti. Ayrıca raylı sisteme geçilmeden böylesine önemli bir adımın atılması "plansızlık" olarak değerlendiren Pınar Özden kent topraklarının acımasızca tahrip edildiğini ekledi. Pınar Özden ile yapılan röportaj Atlas Dergisinin Mart sayısında yayınlanacaktır.

16 Aralık 2007, Vatan Gazetesi

Vatan Gazetesi'ne İstanbul'da yaşanan trafik sorunları ve çözüm yollarına ilişkin görüşlerini Şube Sekreterimiz Tayfun Kahraman, sorunun ana kaynağını toplu taşıma yatırımlarına ağırlık verilmemesi ve kent merkezlerine yapılan iş ve alışveriş merkezleri olarak gösterdi. "Bu sorunun temelinde imar tadilatları var. Bütüncül bir plan politikası yerine sıkışık yerlerde imar tadilatları yapıldığı için sorun içinden çıkılmaz bir hal aldı. Örneğin Avrupa yakası Büyükdere Caddesi'ndeki yollar fonksiyonunu yitirdi. Bunun üstüne aynı caddede İETT Garajı'na Dubai Kuleleri ve Zincirlikuyu arazisine gökdelen

ve iş merkezleri yapılması planlandı. Bunlar bitince artık hiç işin içinden çıkılmayacak." diyen Kahraman, "Elbette sadece bu değil. İstanbul'un sadece yüzde 10'u yani 2 milyon kişi hareket ediyor. 10 milyon kişi ise hareket-siz. Bu halde bile bu sorun başa çıkılmaz bir haldeyken, iş ve alışveriş merkezlerini kent merkezinde trafik sıkıntısı yaşanan yerlere yaparsanız, hareketi artırırız ve ne yazık ki bu hareketliliği karşılayacak bir altyapıya ne yazık ki sahip değiliz." dedi. Ayrıca "kent merkezine girişleri ücretli hale getirmek bir çözüm olur. Böylece asıl trafik sorununun yaşandığı kent

merkezlerine araçlarıyla gelmekten vazgeçerler. Metro yatırımlarına ağırlık verilmesi gerekiyor. Metroyu daha çok kullanılır hale getirirseniz, geriye kalan lastikli araç sayısını bu alt yapı zaten kaldırabileceğini" belirten Kahraman esas çözümün toplu taşıma olduğunun altını çizdi.

30 Aralık 2007, Milliyet Gazetesi

Sultanahmet'teki Four Seasons Oteli'nin, bitişiğindeki Osmanlı ve Roma döneminden kalma tarihi kalıntıların bulunduğu arazi üzerinde 1 Nolu Koruma Kurulu'nun genişlemesine izin vermesi konusunda İkinci Başkanımız Ali Rıza Nurhan açıklamalarda bulundu. Nurhan, yasanın koruma kurullarında belediyeleri temsilen iki üyeye izin vermesine rağmen, baskı yapılarak, belediye çalışan sayısının "uzman" adı altında artırıldığını açıklayarak şöyle söyledi: "Bu projeye izin veren kurul üyelerinden üçü belediye bürokrati, biri ise belediye için çalışmaktadır. Artık, İBB'nin baskısıyla koruma kurullarında belediye çalışanları, 'uzman' kadrosundan yer bulmaya başladı. Bakanlığın koruma kurullarına acilen çekidüzen vermesi gerekli" diye konuştu. Nurhan, şöyle devam etti: "Kurul üyelerinin tamamen bağımsız uzmanlardan oluşturulması gerekli. Bugün belediye çalışanlarının kurullarda görevlendirilmesiyle, hem uygulayıcı, hem denetleyici olmaları sağlanıyor ve bu, dengelerin ortadan kalkmasına neden oluyor. Bu aralar, hem belediyede çalışan, hem de kurullarda görev yapan kişileri fazlaca görmeye başladık. Belediye çıkarlarını savunan iki üye var zaten. Ama, bu sayıyı üçe, dörde çıkarıp, belediye yönünde ağırlık sağlıyorlar. Bu kişiler, sanki uzman kalmamış gibi, bakanlık tarafından atanıyor."

Haberlerin tümüne www.spoist.org adresinden ulaşılabilir.

ANKARA ÜST ÖLÇEK PLANI DEĞERLENDİRME ÇALIŞTAYLARI

Bilindiği gibi Ankara Büyükşehir Belediyesi tarafından hazırlanan 2023 Ankara 1/25.000 ölçekli Nazım Planı, 16.02.2007 tarihinde Belediye Meclisince onaylanarak yürürlüğe girmiştir. 1982 yılında onaylanan 1990 yılı öngörülü Nazım Planın ardından geçen 25 yıllık bir süre sonunda onaylı nazım planı olma niteliği taşıyan 2023 Başkent Ankara Nazım İmar Planının, Başkent Ankara için getirdiği kararların yapacağımız çalışmayla kapsamlı bir şekilde değerlendirilmesi büyük önem taşımaktadır.

2023 Başkent Ankara Nazım İmar Planının, Orta Doğu Teknik Üniversitesi ve Gazi Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümleri işbirliği ile konu başlıkları üzerinden düzenlenecek olan çalıştaylarda tartışılması planlanmıştır. Kolaylaştırıcılar eşliğinde yapılacak olan çalıştayların ardından hazırlanacak raporlar, meslek ortamı ve kamuoyuyla paylaşılarak 2023 Planı konusunda bir belge oluşturmak hedeflenmektedir.

2023 Başkent Ankara Nazım İmar Planı Değerlendirme Çalıştayı Programı aşağıdaki gibidir.

2023 BAŞKENT ANKARA NAZIM İMAR PLANI DEĞERLENDİRME ÇALIŞTAYLARI PROGRAMI

1- ANKARA'NIN PLANLAMA TARİHİ AÇISINDAN YERİ, PLANLAMA SÜRECİ

4 Ocak 2008, Cuma, 13.30

Gazi Üniversitesi Mühendislik Mimarlık Fakültesi, Şbp Bölümü Toplantı Salonu

2- ULAŞIM

9 Ocak 2008, Çarşamba, 13.30

Orta Doğu Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi, Kubbealtı

3- KENTSEL GELİŞİM VE DÖNÜŞÜM ALANLARI

16 Ocak 2007, Çarşamba, 13.30

Gazi Üniversitesi Mühendislik Mimarlık Fakültesi, Şbp Bölümü Toplantı Salonu

4- KENT MERKEZİ, KENTSEL KÜLTÜREL MİRAS

23 Ocak 2007, Çarşamba, 13.30

Orta Doğu Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi, Kubbealtı

5- DOĞAL ÇEVRE VE AÇIK YEŞİL ALANLAR

30 Ocak 2007, Çarşamba, 13.30

Orta Doğu Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi, Kubbealtı

TAŞINDIK

Olgunlar Sokak 11/10 Kızılay/Ankara adresinde bulunan Şubemiz, Odamızın mülk alımı nedeniyle Genel Merkezimiz ile aynı binaya, Hatay Sokak 24/7 Kızılay/Ankara adresine taşınmıştır. Şubemizin telefon ve faks numaralarında herhangi bir değişiklik olmamıştır.

2023 Başkent Ankara ÜST ÖLÇEKLI PLANI DEĞERLENDİRME ÇALIŞTAYLARI	
Ankara'nın Planlama Tarihi Açısından Yeri, Planlama Süreci	1
4 OCAK 2008 (Pazartesi)	
Gazi Üniversitesi - Mühendislik Mimarlık Fakültesi	
Ulaşım	2
9 OCAK 2008 (Pazartesi)	
Orta Doğu Teknik Üniversitesi - Mimarlık Fakültesi	
Kentsel Gelişim ve Dönüşüm Alanları	3
16 OCAK 2008 (Pazartesi)	
Gazi Üniversitesi - Mühendislik Mimarlık Fakültesi	
Kent Merkezi, Kentsel Kültürel Miras	4
23 OCAK 2008 (Pazartesi)	
Orta Doğu Teknik Üniversitesi - Mimarlık Fakültesi	
Doğal Çevre ve Açık Yeşil Alanlar	5
30 OCAK 2008 (Pazartesi)	
Orta Doğu Teknik Üniversitesi - Mimarlık Fakültesi	

Ankara Şube

TMMOB SANAYİ KONGRESİNE KATILDIK

TMMOB adına Makina Mühendisleri Odası tarafından düzenlenen Sanayi Kongresi, 14-15 Aralık 2007 tarihlerinde İMO Teoman Öztürk Konferans Salonu'nda gerçekleştirildi. Kongreye Şube Başkanımız E. Serdar Karaduman katıldı. Kongre ayrıca Şube web sitemizden canlı olarak yayınlandı.

Ankara Şube

GÖKKUŞAĞI PROJESİ YARGIDA

İnönü Bulvarı üzerinde (Milli Kütüphanenin yanında), alt geçidin üstünde kalan refüj alanında Ankara Büyükşehir Belediyesiince "Gökkuşuğu Yolu" ismiyle bir rekreasyon alanı/alışveriş bölgesi yapılmıştır. Bu tesis, imar mevzuatına, kamu yararına, şehircilik ilkeleri ve planlama esaslarına aykırı olup bu projeye dayanak oluşturan Belediye Meclis kararının, imar planı değişikliğinin ve yapılara verilen ruh-

satların iptal edilmesi ve tesisin yıkılarak alanın eski haline getirilmesi istemiyle Şubemizde dava açılmıştır. Dava metni aşağıdaki gibidir:

İDARE MAHKEMESİ BAŞKANLIĞI'NA ANKARA

DAVACI: TMMOB Şehir Plancıları Odası (Ankara Şubesi)

VEKİLİ: Av. Koray CENGİZ
Cimnah Cad. No:34/7 Çankaya ANKARA

DAVALI: Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı ANKARA

DAVA KONUSU: Ankara İli, Çankaya İlçesi, İnönü Bulvarı Gökkuşuğu Rekreasyon Projesi çerçevesinde yapılan 1/1000 ölçekli uygulama imar planı değişikliğinin ve bu değişikliği onaylayan Ankara Büyükşehir Belediye Meclisi'nin 16.09.2005 gün ve 2534 sayılı kararının öncelikle yürütmesinin durdurulmasına ve iptaline karar verilmesi istemi hakkındadır.

BİLDİRİM TARİHİ: Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı İmar ve Şehircilik Daire Başkanlığı'nın 13.11.2007 tarih ve 5054-10885 sayılı yazısı 20.11.2007 tarihinde tarafımıza ulaşmış olup dava konusu idari işlem den bu tarihte haberdar olmuştur.

AÇIKLAMALAR:

DAVA AÇMA EHLİYETİ YÖNÜNDEN

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) Şehir Plancıları Odası, 6235 ve 3458 sayılı yasalara göre kurulan TMMOB'ye bağlı, kamu kurumu niteliğinde bir meslek örgütü olup, alanına ilişkin tek meslek odasıdır.

Kanun, oda tüzüğü ve ilgili yönetmeliklerde belirtildiği gibi Şehir Plancıları Odası, mesleğin ve meslektaşların hak ve çıkarlarını korumak, şehir planları ve uygulamalarının, planlama esaslarına, şehircilik ilkelere ve kamu yararına uygun yapılmasını denetlemek, bu konudaki eksiklikleri, yanlışlıkları ortadan kaldırmak için gerekli çalışmalar yapmakla yükümlüdür.

TMMOB Şehir Plancıları Odası ilgili bakanlık, kamu kurumları, belediyeler ve diğer kuruluş ve makamlarla ilişki içerisinde ülkemizin sağlıklı ve düzenli kentleşmesi, kent planlarının şehircilik esaslarına ve meslek ilkelerine uygun yapılması için; yazışma, görüşme girişimleriyle düzeltilmesini başaramadığı hatalı plan, karar ve uygulamaları yargıya götürmekte, yargı yoluyla çabalarını sürdürmektedir.

TMMOB Şehir Plancıları Odası, kurulduğu günden bu yana, kanunlara, şehircilik bilimine ve kamu yararına aykırı olan plan ve uygulamalara karşı mücadelesi çerçevesinde gerektiğinde yasal süreçleri de izleyerek görevini yerine getirmekle yükümlüdür ve somut davayı da bu nedenle açmaktadır.

ESAS YÖNÜNDEN

Ankara İli, Çankaya İlçesi, İnönü Bulvarı üzerinde (Milli Kütüphanenin yanında), alt geçidin üstünde kalan refüj alanında Ankara Büyükşehir Belediyesi tarafından "Gökkuşuğu Yolu" ismiyle bir rekreasyon alanı/alışveriş bölgesi yapılmıştır. Bu tesis, imar mevzuatına, kamu yararına, şehircilik ilkeleri ve planlama esaslarına aykırı olup bu projeye dayanak oluşturan belediye meclis kararının ve imar planı değişikliğinin iptali gerekmektedir.

Davanın esası yönündeki gerekçelerimiz aşağıda belirtilmektedir:

1. Proje, İmar Kanunu ve yönetmeliklerine açıkça aykırıdır

Tesislerin yapıldığı yer, İnönü Bulvarı'nın bir parçası olup kamuya ait olan bir "yol alanı"dır. Yollar, tıpkı çocuk bahçesi ve otoparklar gibi, 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 18. Maddesi uyarınca kent in o kısmında oturan tüm mülk sahiplerinden kesilen arsa paylarıyla (düzenleme ortaklık payı) oluşturulur. İmar Kanunu'na göre düzenleme ortaklık payı ile oluşturulmuş olan alanlar, başka amaçlar için kullanılamaz. Şöyle ki;

İmar Kanunu'nun arsa ve arazi düzenlemesi başlıklı 18. maddesi:

(Değişik üçüncü fıkra: 3/12/2003-5006/1 md.) Düzenleme ortaklık payları, düzenlemeye tâbi tutulan yerlerin ihtiyacı olan Millî Eğitim Bakanlığına bağlı ilk ve ortaöğretim kurumları, yol, meydan, park, otopark, çocuk bahçesi, yeşil saha, ibadet yeri ve karakol gibi umumî hizmetlerden ve bu hizmetlerle ilgili tesislerden başka maksatlarla kullanılamaz.

Buna göre, düzenleme ortaklık payı ile oluşturulan yol, yeşil alan, otopark gibi kullanımlar ancak o amaca yönelik olarak kullanılabilir ve başka bir amaca tahsis edilemez. Ancak Ankara Büyükşehir Belediyesi, düzenleme ortaklık payı ile oluşturulmuş olan bu alanı ticari kullanımlara tahsis etmiştir. Ticari kullanımların kamuya ait bir yol kesiminde yapılması, imar hukukuna açıkça aykırıdır.

Öte yandan belediyenin sorumluluk ve tasarrufunda bulunan alanlardaki yapılanma koşulları, gerek Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'nın çıkardığı Tıp İmar Yönetmeliğinde, gerekse Ankara Büyükşehir Belediyesi'nce çıkarılmış olan ve Belediyenin kendisinin de uymakla yükümlü olduğu İmar Yönetmeliğinde de belirtilmiştir. Ankara Büyükşehir Belediyesi İmar Yönetmeliği'nin "Belediye

Tasarrufundaki Yerler Üzerinde İnşaat" başlıklı 11. maddesine göre;

11-1) İlgili Belediyelerin sorumluluk ve tasarrufundaki kamu malı olarak terkinli yerler üzerinde otobüs durağı, denetim noktaları gibi kamu hizmetlerinin görülebilmesi için gerekli geçici tesisler; ancak tarihi ve doğal dokuyu bozmayacak, yaya ile taşıt trafiğini olumsuz yönde etkilemeyecek, yol ve yeşil alanları işgal etmeyecek, yaya kullanım alanlarına taşmayacak, arka tarafta bulunan bina cephelerini kapatmayacak ve binaların girişini engellemeyecek şekilde söz konusu yerin karakterini muhafaza etmek şartı ile yapılabilir.

2) İlgili Belediyeler; tasarrufu altındaki yol, otopark, park, yaya bölgesi, kaldırım gibi yerler ile bunlar üzerindeki kamu hizmetlerinin yürütülebilmesi için gerekli hela vb. tesisleri, ulaşım ve haberleşme noktaları, sinyalizasyon ve aydınlatma elemanları, çöp kutusu, bank, reklam ve bilgilendirme levha ve panoları gibi kent mobilyaları ile peyzaj elemanlarını Türk Standartları Enstitüsü standartlarına da uymak koşuluyla yapar veya yaptırır."

Yönetmelik maddelerinde de görüldüğü gibi, yol, kaldırım ve refüj alanı gibi hepsi kamuya ait olan (belediye tasarrufu altında olan) yerler ancak kamu hizmetinin yürütülebilmesi için gerekli ulaşım ve haberleşme noktaları, trafo, sinyalizasyon, aydınlatma, bank, vb. amaçlarla kullanılabilir. Ancak, Ankara Büyükşehir Belediyesi, sorumluluğu altında olan bu bölgede kamuya ait "yol" kullanımında olan alanda "kafe, satış birimi, internet cafe ve lokanta, vb. işlevli "ticari kullanımları" yasaya aykırı biçimde inşa etmiş ve ruhsatlandırmıştır.

Odamız tarafından söz konusu proje kapsamında yapılan yapılara ilişkin ilk olarak 29.06.2005 tarih ve 06.05.0172 sayılı yazı ile davah İdareden bilgi istenmiştir (EK: 1). Söz konusu yazı ile bu alanda bir imar planı değişikliği yapılmış yapılmadığı, yapıldıysa bu değişikliğe ilişkin bilgi ve belgele-

rin Odamıza gönderilmesi talep edilmiştir. Davah İdare tarafından 08.09.2005 tarihli e-posta ile yazımıza cevap verilmiş (EK:2) ve söz konusu yaya bölgesi çevre düzenleme işinin Ankara Büyükşehir Belediyesi tasarrufundaki İnönü Bulvarı refüjünde olduğu 30.11.2004 gün ve 1531 sayılı belediye Meclisi kararıyla gündeme geldiği, düzenleme yapılan alanın yol refüjü olması ve yapıların kalıcı olmaması nedeniyle "plan değişikliğini gerektirmediği" belirtilmiştir.

Söz konusu cevap üzerine Odamız tarafından "prefabrik yapıların hangi işlev ve koşullarla yol alanı üzerinde yer alabileceği" konusunda Bayındırlık ve İskan Bakanlığında görüş istenmiş ve ilgili Bakanlığın 15.12.2005 tarih ve B.09.0.BHİ.0.00.00/8048 sayılı cevabi yazısı ile gelen görüşünde (EK:3) özetle;

- Prefabrik yapıların da imar planı, yönetmelik, ruhsat ve eklerine uygun olarak yapılması gerektiği,
- Kaldırım ve yolların da İmar Kanunu'nun 18. maddesinde belirtilen kamuya terk edilen düzenleme ortaklık payına tabi oldukları,
- Prefabrik yapının, Tıp İmar Yönetmeliğinin 9. maddesinde sayılan kamu hizmetlerinin görülmesi amacıyla yapılan tesislerden (büfe, hela, trafo merkezi, bank, sinyalizasyon ve aydınlatma elemanları, çöp kutusu) olması halinde Belediyelerin tasarrufları altındaki yol, kaldırım ve refüj üzerinde yapılabileceği belirtilmiştir.

Dolayısıyla yapıların prefabrik olması, bu yapıların inşa edilmesinde imar mevzuatı hükümlerinin uygulanmasına gerek olmadığı anlamına gelmemektedir. Bu konuda Bayındırlık ve İskan Bakanlığının görüşü çok açıktır.

Kaldı ki bu yapıların "prefabrik yapılar" olduğu şeklindeki Belediyenin savı inandırıcı değildir. Zira yapılan binalar, bilinen kalıcı yapı temelleri üzerine inşa edilmiş; elektrik, su, kanalizasyon, telefon, vb. tüm altyapı bağlantıları yapılmış ve o bölgede

inşa edilmiştir. Dolayısıyla bu yapılar prefabrik özellik göstermemektedir. Sonuç itibarıyla yapılan bu tesisler her açıdan imar mevzuatına aykırılık içermektedir.

Davalı İdare tarafından daha sonra işbu dava konusu olan imar planı değişikliği yapılmış, Ankara Büyükşehir Belediye Meclisi'nin 16.09.2005 gün ve 2534 sayılı kararı ile de onaylanmıştır. Söz konusu imar planı değişikliğinin gerçekleştirildiği ve askıya çıktığı tarafımızdan İmar ve Şehircilik Daire Başkanlığı'nın 13.11.2007 tarih ve 5054-10885 sayılı yazısı ile öğrenilmiştir.

Davalı İdare tarafından Ek-2'de yer alan e-posta mesajında açıkça yapıların prefabrik olması nedeniyle imar planı değişikliğine ihtiyaç bulunmadığı belirtilmişken daha sonra bu alanda dava konusu imar planı değişikliğinin yapılması açıkça kötü niyeti, hukuka aykırılığı ortaya koymaktadır. Esasen yapılan idari işlemin hukuka aykırı olduğu daha sonra anlaşılacak ve tabiri uygunsuz "iş kılıfına uydurulmaya" çalışılmıştır. Ancak yukarıda da ifade edildiği gibi açıkça hukuka aykırılık halen mevcut olup ancak imar planının iptali ve mevcut alandaki yapıların yıkılmasıyla giderilebilecek bir hukuka aykırılık olduğu açıktır.

2. Proje keyfi kararlara dayanmış ve kamu kaynakları israf edilmiştir.

Kent planlama ile verilen arazi kullanım kararları, kentin şimdiki ve geleceğine dair ihtiyaç ve öngörülerle şekillendirilir. Bu ihtiyaç ve öngörüler ise pek çok meslek disiplinin çalışmasıyla elde edilen bilimsel analiz ve sentez çalışmalarının yanı sıra bölgede yaşayan halkın planlama sürecine katılımının sağlanması yoluyla belirlenir.

Bir kentsel toprağın ne şekilde kullanılacağı, üzerinde nelerin yer alabileceği gibi kararların kent yöneticilerinin keyfi kararlarına dayanmaması, demokratik, bilimsel ve etik bir gerekliliktir. Kamu kaynakları sınırlı olan ülkemizde bu kaynaklar doğru, akılcı ve yaşanabilir bir kent oluşturma yönünde değerlendirilmelidir.

Ne var ki bu proje, hiçbir fizibilite ve kent planı öngörüsüne dayanmadan ve keyfi bir kararlar gerçekleştirilmiştir. Büyükşehir Belediye Başkanı, "hayal ettim, mimarlar çizdi" derken bu projedeki keyfiliği bizat kendisi ifade etmektedir. Davalı İdareyi temsilen verilen beyanlara ilişkin gazete kupürü ekte yer almaktadır. (EK:4)

Belediye verilerine göre Haziran 2006 tarihi itibarıyla bu projenin inşası için 3.610.011.-YTL (3 Trilyon 610 milyar TL) para harcanmıştır. Ayrıca, bu proje için 27 Ağustos 2006 tarihinde Serdar Ortaç konseri eşliğinde hava fişekli görkemli bir açılış töreni düzenlenmiş, açılış öncesinde 10 gün boyunca Belediye tarafından yüksek tirajlı gazetelere yarımşar sayfalık ilanlar verilmiştir. Kentin büyüklü küçüklü ilan panolarında, mobil anonslarla, belediye otobüslerindeki afişlerle bu alanın açılış günleri öncesinden duyurulmuştur. Sadece açılış ve tanıtım bile yüz milyarlarca liralık kamu kaynağının harcanmış olduğu anlaşılmaktadır. Konuya ilişkin gazete ilanları ve açılış haberleri ekte yer almaktadır. (EK:5)

Öte yandan, Belediye tarafından yapılan tanıtımlarda bu alanın "üniversite gençliği'nin yeni mekânı" ve "cazibe merkezi" olacağı belirtilmiştir. 340 metre uzunluğunda 15-20 metrelik dar refüj alanının üzerine marketler, büfeler, kafeteryalar açılmıştır. Ancak, altından taşıt tüneli geçen yolun üzerindeki refüjdeki böyle bir "rekreasyon" projesi, her türlü hukuksuzluğun ötesinde "cazibe merkezi olma" amacına da ulaşmamış, tam bir fiyaskoyla sonuçlanmıştır. Alana çok yakın olan Bahçelievler 7. Cadde'de her tür aktivite ve "gençliğin cazip bulduğu" pek çok mekan varken, iki yanında önemli bir taşıt trafiği olmasından dolayı kışın çamur, yazın tozdan kurtulamayacak daracak bir yol refüjü alanındaki kafe ve mağazalar ölü bir yatırma dönüşmüş, dükkanlar iş yapamadığı için kapanmış ve vergilerimizle yarattığımız belediye kaynaklarının önemli bir bölümü büyükşehir belediye yönetiminin keyfi hayalleri uğruna israf edilmiştir.

Yukarıda ifade edilen görüşler doğrultusunda bu proje, kamu kaynaklarının yerinde kullanılmaması açısından da ciddi bir hukuksuzluk örneğidir ve sadece bu nedenle bile iptali gerekmektedir.

3. Geniş kaldırımlar daraltılmış, yönetmelik ve standartlarda öngörülenin altına düşürülmüştür.

İnönü Bulvarı üzerinde dava konusu alanda, katlı kavşak tüneli ve üzerindeki dava konusu ticaret merkezi alanı yapılmadan önce hem Milli kütüphane önünde ve karşısında daha önce oldukça geniş bir kaldırım bulunmakta iken bugünkü duruma bakıldığında ticaret alanı elde etmek için yaya kaldırımı yok edilmiş ve 1 metrelik dar bir şerit bırakılmıştır.

Dava konusu imar planı değişikliği ile kaldırımlarla ilgili Büyükşehir Belediyesi-since uygulanmak zorunda bulunan imar yönetmeliği ihlal edilmiştir. Ankara Büyükşehir Belediyesinin Büyükşehir mevzuatı çerçevesinde çıkarmış olduğu "Ankara Büyükşehir Belediyesi İmar Yönetmeliği" nin "Belediye Tasarrufundaki Yerler Üzerinde İnşaat" başlıklı 11. maddesinin 2. bendinden sonra gelen ifadede;

"Yaya kaldırımı tek yönlü yollarda (1,50) metre, çift yönlü yollarda (1,80) metre en az olamaz"

koşulu bulunmaktadır. Dava konusu alandaki yol çift yönlü bir yoldur ve kaldırım genişliği yönetmeliğe göre en az 1,80 metre olması gerekirken yaklaşık 1 metreye düşürülmüştür. Bu kaldırımlar toplu taşıma araçlarını bekleyenler ve Milli Kütüphane gibi yoğun kamusal kullanımlara ulaşmak isteyenlerce yoğun olarak kullanılmaktadır. Bu haliyle toplu taşıma yolcuları ve alandan faydalanacaklar yol alanına taşmakta ve trafikte tehlike yaşanmaktadır. Proje ile kaldırımlarla ilgili genişlik koşulu da ihlal edilmiş bulunmaktadır.

4. Projeye metro istasyonu rezerv aktarma alanı ortadan kaldırılmıştır

Dava konusu alanın hemen yanında Kızılay-Aşti Metrosunun bir istasyonu

inşa edilmektedir. Dolayısıyla bu metro faaliyete geçtiğinde alan çevresinde hem otomobiller, hem de otobüs besleme noktası olarak açık alanlara ihtiyaç olacaktır. Bu proje maalesef bu amaçla kullanılabilen bir rezerv alanını ortadan kaldırmıştır. Batkent-Metro İstasyonu yanındaki otobüs hareket alanı ve halka açık otoparkın Belediye tarafından satın alınarak yerine alışveriş merkezi yapılmasına benzer biçimde, burada da göz göre göre yine önemli bir kent suçu işlenmiştir. Söz konusu rezerv aktarma alanının ortadan kaldırılması açıkça şehircilik ilkelerine aykırıdır.

5. Düzenleme, bütünüyle şehircilik ilkeleri ve planlama esaslarına aykırıdır.

Kentlerde toprakların kullanım biçimi, işlev, büyüklük ve yoğunluğu belirlenirken şehircilik meslek disiplininin ilkelerinin gözeteilmesi ve planlama esaslarına uyulması gerekir. Bunlar; fonksiyonun çevreye etkisi, kentin gelecek öngörüsü, taşıt ve yaya ulaşım ilişkileri, kent estetiği, görünümü ve peyzajı, toprak-iklim özellikleri, enerji kullanımı, altyapıya getireceği etkiler gibi fiziksel unsurların yanında, projenin kent bütçesine maliyeti, mülkiyet, işleve olan ihtiyaç, kamusal yarar, gelişme eğilimleri gibi sosyo-ekonomik değerlendirmeleri kapsar.

Bu çerçevede Gökkuşuğu Yolu tesislerine bakıldığında, bu ilkelerin pek çoğunun dikkate alınmadığı görülmektedir. Öncelikle alana çok yakın olan 7. Cadde'de son derece yoğun ticari kullanımlar ve kafeler varken yol ortasındaki bir refüj alanında bu yöndeki kullanımların yer alması, ihtiyaç ilkesi yönünden tümüyle yanlış bir karardır. Bu projenin kentin gelecek öngörüsünde yeri yoktur, taşıt ve yaya dolaşımı ve servis alma açısından önemli sorunlar taşımaktadır. Kamu yararına aykırı ve kent için hiçbir biçimde gerekli olmayan bir israf projesidir.

YÜRÜTMİYİ DURDURMA TALEBİ YÖNÜNDE

Dava konusu idari işlemin açıkça hukuka aykırı olduğu yukarıda ayrıntılı olarak

ifade edilmiştir. Buna göre dava konusu idari işlem açıkça 3194 s. İmar Kanunu'nun 18. maddesine ve Ankara Büyükşehir Belediyesi İmar Yönetmeliği'nin 11. maddesine aykırıdır.

Öte yandan dava konusu idari işlemin uygulanması halinde telafisi imkansız zararlara yol açacağı da ortadadır. Şöyle ki; dava konusu rekreasyon alanında açılan ticari işletmeler ve esnaf teker teker kepenk kapatmakta, her geçen gün ciddi bir ticari zarara uğramaktadır. Dava konusu alana ilişkin belirsizlikler işletme sahiplerinin karar verme sürecini, işe devam eden metro istasyonu çalışmalarında rezerv aktarma alanının kullanılmasını engellemekte ve inşaat çalışmalarını olumsuz etkilemektedir. Terkedilmiş bir görünüm sergileyen rekreasyon alanı şehrin prestijini her gün sarsmaktadır. Alanın temizliği, bakımı, aydınlatması ve güvenlik personeli maaşları için Belediye (kamu) kaynakları gereksiz biçimde harcanmaya devam etmektedir. Metro istasyonu inşaatı nedeniyle bu tesislerin yanındaki yol kapatıldığından İnönü Bulvarı'nın Eskişehir Yolundan gelen trafik Bahçelievler tarafındaki yol güzergâhına yönlentilmekte, her gün binlerce taşıt gereksiz kilometre yaparak harcanan fazla yakıt, trafikte bekleme süresi ve kaybedilen zaman açısından hem bireysel, hem de kamusal kaynakların israfına yol açılmaktadır. Tesislerin yapıldığı bu alan, yol alanı olarak kalsa idi böyle bir güzergâh değişikliğine de gerek olmayacak ve trafik bu alandan akmaya devam edecekti. Öte yandan, bu alan atıl durumda kalmayıp yapılaşma amacıyla uygun olarak işlemesi halinde ise, bu kez de alanda yaratacağı trafik, servis, yaya dolaşımı ve güvenliği yönünden pek çok soruna yol açacaktır.

SONUÇ VE İSTEM: Yukarıda sayılan ve Mahkemenizce resen saptanacak nedenlerle;

1- Ankara İli, Çankaya İlçesi, İnönü Bulvarı Gökkuşuğu Rekreasyon Projesi çerçeve-

vesinde yapılan 1/1000 ölçekli uygulama imar planı değişikliğinin ve bu değişikliği onaylayan Ankara Büyükşehir Belediye Meclisi'nin 16.09.2005 gün ve 2534 sayılı kararının öncelikle yürütmesinin durdurulmasına ve iptaline karar verilmesi

2- Yargılama giderleri ve avukatlık ücretinin karşı yan üzerinde bırakılmasına karar verilmesini saygılarımla vekaleten arz ve talep ederim.

TMMOB Şehir Plancıları Odası Vekili
Av. Koray Cengiz

ŞUBEMİZ V. OLAĞAN GENEL KURUL HAZIRLIK ÇALIŞMALARI BAŞLADI

Şehir Plancıları Odası Ankara Şubesi'nin IV. Dönem Yönetimi dönemini tamamlamak üzeredir. Oda yönetmeliklerimiz gereğince iki yılda bir yapılan Şube Olağan Genel Kurulunun beşincisi Şubat ayı ortasında gerçekleştirilecektir.

Genel Kurullar Odamızın en üst düzeyde karar organlarıdır. Genel Kurullarda alınan kararlar seçilen yönetimler için bağlayıcı nitelik taşımaktadır. Meslek alanımıza ilişkin yasal düzenlemelerin ve gündemlerin yoğunlaştığı bu dönemde, özellikle Oda politikasına yön verecek kararların tartışılması ve üretilmesi Genel Kurul'dan en önemli beklentimizdir.

Odamıza üye olan tüm meslektaşlarımız, aynı zamanda Odamızın Şube ve Genel Merkez düzeyindeki Genel Kurullarına katılıp karar önerisi sunma ve oy kullanma hakkına sahip birer delegesidir. Bunu önemli bir olanak değerlendirerek demokratik hakkınızı kullanmak üzere Şehir Plancıları Odası Ankara Şube Genel Kuruluna katılımınızı diliyoruz.

Şubemizin V. Olağan Genel Kurulu Tarih, Yer ve Gündemi:

ÇOĞUNLUKLU TOPLANTI

9 Şubat 2008 Saat 10:00-18:00

10 Şubat 2008 Saat 09:00-17:00

TMMOB Şehir Plancıları Odası Ankara Şubesi

Hatay Sokak No:24/7 Kocatepe /Ankara

ÇOĞUNLUKSUZ TOPLANTI

1. Gün: 16 Şubat 2008 Cumartesi

Saat 09:30-18:00

Ankara Barosu Eğitim Merkezi Konferans Salonu

Ihlamur Sokak No: 1 Sıhhiye/Ankara

GÜNDEM:

1. Açılış konuşması ve başkanlık divanının seçimi
  2. Konukların konuşmaları
  3. Genel Kurul Komisyonlarının seçimi
  4. Şube Yönetim Kurulu Çalışma raporunun sunulması ve görüşülmesi
  6. Komisyon Raporlarının görüşülmesi ve karara bağlanması
  7. Yeni dönem çalışmaları için dilek ve öneriler
  8. Adayların başvurusu ve duyurulması
2. Gün: 17 Şubat 2008 Pazar (Seçimler)
Saat 09:00-17:00
TMMOB Şehir Plancıları Odası Meslek İçi Sürekli Eğitim Merkezi
Hatay Sokak No:24/16 Kocatepe/Ankara

Ankara Şube

AYLIK GÜNCE

14 Aralık 2007: Şube Başkanımız E. Serdar Karaduman, Geçmişten Geleceğe SANAYİLEŞME, PLANLAMA ve KALKINMA Türkiye İçin Model Önerileri" başlığı ile düzenlenen TMMOB Sanayi Kongresi'ne katıldı.

25 Aralık 2007: Şube Sekreterimiz Çiğdem Ünal, TMMOB temsilcisi olarak Ankara Kent Konseyine katıldı.

28 Aralık 2007: Şubemiz Olgunlar Sokak 11/10 Kızılay adresinden Hatay Sokak 24/7 Kızılay adresine taşındı.

Ankara Şube

BASINDA ŞUBE

1 Aralık 2007: Milliyet Ankara gazetesi, Şubemiz tarafından Ulus Tarihi Kent Merkezi Koruma Amaçlı İmar Planlarının iptali istemiyle açılan davayı, "Terörün yıkamadığı Anafartalar'ı belediye yıkacak" başlığıyla duyurdu.

1 Aralık 2007: Sabah Ankara gazetesi, "Başkent kimliğini kaybediyor" başlığıyla duyurduğu haberde, TMMOB tarafından düzenlenen Ankara Kent Sorunları Sempozyumu'nda tartışılan konulara yer verdi.

1 Aralık 2007: Hürriyet Ankara gazetesi, "Başkente en büyük sorun plansızlık" başlığıyla duyurduğu haberde, TMMOB tarafından düzenlenen Ankara Kent Sorunları Sempozyumuna yer verdi.

2 Aralık 2007: Hürriyet Ankara gazetesi, "Kentsel dönüşüme rant eleştirisi" başlığıyla duyurduğu haberde, Şube Başkanımız Serdar Karaduman'ın Ankara'da gerçekleştirilen kentsel dönüşüm projelerinin sağlıklı bir dönüşümü hedeflemediği ve kentsel rantın elde edilemediği alanların yapılaşmaya açılması için kullanıldığı yönündeki açıklamalarına yer verdi.

3 Aralık 2007: Akşam gazetesi, "Ankara'nın bu kadar konuta ihtiyacı yok" başlığıyla duyurduğu haberde, Şube Başkanımız Serdar Karaduman'ın Ankara'da uygulanan kentsel dönüşüm, ulaşım ve şehircilik politikaları hakkında açıklamalarına yer verdi.

8 Aralık 2007: Milliyet Ankara gazetesi, "Gökçek kitabına uydurdu" başlığıyla duyurduğu haberde, Şube Sekreterimiz Çiğdem Ünal'ın Gökkuşuğu Projesi ile ilgili açıklamalarına yer verdi.

15 Aralık 2007: Milliyet Ankara gazetesi, "Banliyö trenleri ihmal edildi" başlığıyla duyurduğu haberde, Şube Başkanımız Serdar Karaduman'ın Ankara'da uygulanan ulaşım politikalarıyla ilgili açıklamalarına yer verdi.

'Gökçek kitabına uydurdu'

Gökçek'in "Avrupa'da benzeri yok" iddiasıyla başlattığı "Gökkuşuğu" projesi için imar planını değiştirdiği ortaya çıktı

UMUT KOŞAN

Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Melih Gökçek'in, "Türkiye'de değil Avrupa'da bile bir benzeri yok" diyerek 2005'te çalışmalarına başladığı "Gökkuşuğu Projesi" için 10 ay içinde Belediye Meclisi kararıyla imar planını değiştirdiği ortaya çıktı. TMMOB Şehir Plancıları Odası (SPO) Ankara Şube Sekreteri Çiğdem Ünal, söz konusu alanın kamusal alan olduğunu vurgulayarak, değişikliğin imar hukuku açısından tartışmalı olduğunu iddia etti.

Çiğdem Ünal

İnönü Bulvarı, Milli Kütüphane önündeki alt geçitin üzerindeki refüje inşa edilen Gökkuşuğu tesislerinde bulunan iş yerleri, Kızılay-Çayyolu metro hattı nedeniyle faaliyete geçemedi. Çok amaçlı 16 büfe, 6 kafeterya ile mutfak ve ikram salonunun bulunduğu 241 metrekaarelik tesislerde, sadece tuvaletler hizmet verir durumda bulunuyor. Bazı işyerlerinin sahipleri ise ANFA'dan kiralandıkları dükkanlarını devretmeye çalışıyor. Milliyet'e konuşan Ünal, tesislerdeki iş yerlerinin açılmamasının projenin fiyaskoya dönüştüğünün işareti olduğunu söyledi.

Temeli ruhsatsızmış

SPO Ankara Şubesi'nin "Gökkuşuğu Tesisleri" için Büyükşehir Belediyesi'ne, imar planı değişikliğinin yapıp yapılmadığı sorusuna belediyenin 16 Ağustos

2005'teki cevabı, söz konusu inşaat ruhsatsız olarak başladığını ortaya çıkardı. Belediyenin cevabında, söz konusu yaya bölgesinin çevre düzenleme işinin belediyenin tasarrufunda olduğu belirtilerek, şu ifadelerle yer verildi:

"30.11.2004 gün ve 1531 sayılı Belediye Meclisi kararıyla düzenleme yapılan alanın yol refüjü olması ve yapıların kalıcı olmaması nedeniyle plan değişikliğini gerekmediği hususları tespit edilmiştir."

Büyükşehir Belediyesi'nin Belediye Meclisi kararıyla, yapıların kalıcı yapı olmadığı nedeniyle imar planı değişikliği yapılmadığı "Gökkuşuğu Tesisleri"ne 16 Eylül 2005'te Belediye Meclisi kararıyla imar planı değişikliği yapıldı. İmar planı değişikliği yaparak bu alanın yasallaştırıldığını belirten Ünal, "Bu biraz da kitabına uydurulmuş ve imar hukukuna aykırı bir imar planıdır" iddiasını dile getirerek, "Oda olarak önümüzdeki günlerde imar hukukuna aykırılık nedeniyle de dava açacağız" dedi.

"Terörün yıkamadığı Anafartalar'ı belediye yıkacak"

Anafartalar Çarşısı, 22 Mayıs'ta bombalı saldırıya uğramıştı.

ANKARA Milliyet

TMMOB Şehir Plancıları Odası Ankara Şubesi, Ulus Tarihi Kent Projesi kapsamında Ankara Büyükşehir Belediye Meclisi'nin 15 Haziran 2007'de aldığı imar planı değişikliği kararlarını yargıya taşıdı. Dilekçede, "Terörün yıkamadığı Anafartalar Çarşısı bombalamadan sonra onarılmış ve yenilenmiştir. Planla çarşı belediye tarafından yıkılacak, terörün yapmadığı, bir imar planı ile yapılmış olacaktır" denildi.

TMMOB, Ankara Büyükşehir Belediye Meclisi'nce 15 Haziran 2007'de onaylanan imar planı değişikliklerinin yürütmesinin

durdurulması ve iptali istemiyle Ankara İdare Mahkemesi'nde dava açtı. Söz konusu imar planlarının, Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'na aykırı olduğu öne sürülen dilekçede,

"Planda kentin kültürel mirasını dışlayan ve ranta dayalı çözümler üretilmiştir. Ulus'un, gelecek kuşaklara

korunarak aktarılması gereken kültürel ve tarihi miras niteliği yok sayılmıştır" denildi.

Tarihin en büyük yıkımı

Dilekçede, planın, yıkımı istenen bölgede yaşayan ailelere, çalışanlara ve iş yerlerine yeni olanaklar sunmadığı, planın bu yönüyle koruma amaçlı imar planı niteliği taşımadığı ileri sürüldü. Plana göre, 22 mayısta terör saldırısına uğrayan Anafartalar Çarşısı, Ulus İstasyonu, Ulus Şehir Çarşısı, Ankara Hali, PTT ve Türk Telekom binaları, Gümrük Müsteşarlığı ek binası ve 100. Yıl Çarşısı'nın yıkılacağı hatırlatılan dilekçede, planın, cumhuriyet tarihinin en pahalı ve en büyük yıkım operasyonuna yol açacağı savunuldu.

Başkent'te en büyük sorun plansızlık

Kentin sorunları saymakla bitmedi

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı, "Kentin ortak alanlarını yağmalanmasını önleyecek ve çok kez bizzat devlet ve yerel yönetimlerce işlenen 'kente karşı suç' kavramını güvenceye alıp, takip edilebilecek özerk bir yapılanmaya gerek var" dedi.

Mehmet Soğancı

Soğancı, Türkiye'de kentleşme sürecinde yıllardır devam eden plansızlık, denetimsizlik, yanlış arazi kullanım politikaları, kaçak yapılaşma ve imar affı süreçleri nedeniyle sağlıklı, güvenli ve yaşanabilir kentler oluşturulamadığını söyledi. Kentleşme kamu hizmetlerinin özelleştirilmesi, kent hizmetlerindeki yolsuzlukların artması, rant ve rüşvetin yaygınlaşmasının, insanı ön plana çıkaran çağdaş kentlerin oluşmasının önündeki en büyük engeller olduğunu ifade eden Soğancı, sunuları kaydetti:

PLANLAR RANTA GÖRE YAPILYOR

"Bilimi, planlamayı ve kamusal denetimi dışlayan, planlı bir ekonomi yerine, ranta ve spekülasyona dayalı bir ekonomiyi egemen kılan bu kentleşme modeli, bir çaresizliğin ve yetersizliğin sonucu değil, bir tercihin sonucudur. Bugün, yaşadığımız kentlerin mekansal ve çevresel olarak sağlıklı, yaşam açısından

güvensizliğinin ardında sosyal, kültürel yapının yozlaşması, gelir dağılımındaki uçurumlar, yoksulluk ve yasa dışı kazanç alanlarının egemenliği var."

Soğancı, kentin ortak alanlarının yağmalanmasını önleyecek ve çok kez bizzat devlet ve yerel yönetimlerce işlenen 'kente karşı suç' kavramını güvenceye alıp, takip edilebilecek özerk bir yapılanmaya gerek olduğunu vurguladı.

ÇALIŞMALAR SAKLANMAMALI

Mehmet Soğancı, yerel yönetimlerin faaliyetlerinin kamuoyuna şeffaf biçimde duyurulmadığını, halkın bilgiye erişime olanaklarının sınırlandırıldığını savunarak, "Yerel yönetimlerin çalışmalarını, yüksek duvarlar, açılmaz kapılar ardına saklanmamalı" dedi. Kent dışı her tür kuarda kentlilerin katılımının sağlanmasının vazgeçilmez bir hak olduğunu vurgulayan Soğancı, yatırımları sadece kentinin çıkarının düşünülmesi gerektiğini kaydetti. Soğancı, "Yerel yönetimlerin öncelikli amacı toplumun sağlıklı bir kent yaşamını sürdürmesini sağlamaktır. Birçok büyük kentte olduğu gibi Ankara'da da halkın sağlığını tehdit eden hiçbir girişim, eleştirisi ne olursa olsun hoşgörüyü karşılanmamalı" dedi.

İnşaat Mühendisleri Odası'nda düzenlenen Ankara Kent Sorunları Sempozyumu'nda kentin sorunları ve çözüm yolları masaya yatırıldı. Kent sorunlarıyla ilgili meslek temsilcilerinin bir araya getiren sempozyum dün sona erdi.

ALTERNATİFLER SUNULMALI

ODTÜ Öğretim Üyesi Doç. Dr. Tank Sengül de kentlerin daha çok gecekondularla yaşayan yoksul kesimlere yaptığı gelir, gıyeyecek ve yakaacak yardımları nedeniyle sağ partilere mensup yerel yönetimlere yönelik eleştirileri anımsatarak, bu eleştirileri yapmanın alternatif

projeleri de ortaya koyması gerektiğini belirtti. Sol partilerin, yerel yönetim düzeyinde saygın, uygulanabilir projeler ortaya koymadıklarını savunan Sengül, alternatif projeler sunulduğunda özellikle yoksul kesimlerin ilgisinin çezelebileceğini, bunun da siyasi boyutta başarı getirebileceğini kaydetti.

Başkent kimliği kaybediliyor

SEHRİN SORUNLARI TARTIŞILDI

TMMOB tarafından düzenlenen "Kent Sorunları Sempozyumu"nda Ankara'nın trafik sorunundan çevre sorunlarına kadar pek çok konu masaya yatırıldı

"YUNANISTAN DAHA UCUZ"

ANKARA'DAKİ ulaşım hakkı ihallerini anlatan Şehir Plancısı Eser Atak, kentte öncelikli olarak yaşama hakkının ihlal edildiğini ifade etti. Şehirde vatandaşların 20 yıllık otobüslerle seyahat ettiğini belirten Atak, "Böyle bir tablo dünyanın başka başkentinde yoktur" dedi. Ulaşım ücretlerinin de pek çok ülkenin başkentine göre yüksek olduğunu deşinen Atak, Yunanistan'ın Atina şehrinde tüm ulaşım türlerinde 90 dakika aktarma yapıldığını, haftalık biletlerin 17 YTL'ye denk geldiğini söyledi. Ankara'da teklik ve 5'lik kartlarda 45 dakikalık aktarımdan yararlanamadığını belirten Atak, dolmuşlarda da indirim bulunmadığını dile getirdi.

Türk, Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) tarafından düzenlenen Ankara Kent Sorunları Sempozyumu'nda şehrin pek çok sorunu irideldi. İki gün süren sempozyumun ilk gününde Başkent'in trafik ve çevre sorunları masaya yatırıldı. Konusunda uzman pek çok kişinin katıldığı toplantıda, Ankara meydanlarının yok olduğu, şehir planlamalarının hatalı yapıldığı, ulaşım hakkı ihallerinin fazlasıyla ve kent kimliğinin gittece bozulduğu belirtildi.

Ankara'da trafik güvenliği konusunda sunum yapan Şehir Plancısı Hülagü Kaplan, Başkent meydanlarının birer birer yok olduğunu söyledi. "Şihhiye, Zafer, Tandoğan Meydanı meydanıktan çıktı" diyen Kaplan, Hürriyet Meydanı'nın adını unutulduğuna, bölgenin "Kızılay Kavşağı" olarak anıldığını söyledi.

"YOLU ALTA TAŞIYALIMI"

Ankara'nın ciddi yoksulluk ve yoksulluklar içinde kalandığını belirten Kaplan, "Bundan gurur duymayınlar var. Başkent kimlikler bütünüdür. Çok güzel binalarımız olmayabilir ancak bizim beğenimizle mübadeleye çıkarın yapılar mevcut. Binaların değerini bilmeniz var" diye konuştu. Şehre trafik güvenliğinden çok güvensizliğin hakim olduğunu dile getiren Kaplan, sunuları söyledi: "Kent plancılarını çalışmalarını bir kenara ıhıld. Taşın öncelikli planlar uygulandı. Önerim, kararoyunu tamamen alta alalım, yayayı ıstı bırakalım. Alt geçitleri kapatıp tünel yapalım."

Ankara halkının bulvar geçmişi olduğunu anımsatan Kaplan, "Kültür ve Turizm Bakanlığı'na bulvarların kültürel miras olarak ilan edilmesi için başvuruda bulunalım" dedi.

Banlıyö trenleri ihmal ediliyor

TMMOB Şehir Plancıları Odası, geçen yıl 13 milyon 172 bin 690 kişiye hizmet veren banliyö trenlerinin toplu taşıma aracı olarak kabul edilmediğini iddia etti

UMUT KOŞAN

Artan nüfus ile son yıllarda toplu taşımacılık sorunu ile karşı karşıya olan Ankara, bu soruna yeni alınan otobüsler ve metro gibi modern ulaşım araçlarıyla çözümler bulmaya çalışırken, banliyö trenleri bu sorunu hafifletmeye çalışıyor. Başkentte, Kayaş-Sincan ve Sincan-Organize Sanayi Bölgesi güzergâhında hizmet veren banliyö trenleri, son zamanlarda Sincan ilçesindeki otobüs seferlerinin yetersizliği nedeniyle kendisini yeniden hissettirdi.

Cumhuriyetin kuruluş yıllarından günümüze kadar, başkentliye hizmet veren Ankara Banliyö'sü, toplu taşıma aracı olarak pek sıklıkla edilmesine karşın, Ankara'nın ulaşım sorununa en az indirmeye çalışıyor. Yıllardır Kayaş-Sincan hattında hizmet veren emektar banliyö trenleri, 40 kilometrelik hafta günlük 140 tren seferi ile hizmet veriyor.

TMMOB Şehir Plancıları Odası (ŞPO) Ankara Şubesi Başkanı Sendar Karaduman, Ankara'daki banliyö trenlerinin yıllardır toplu taşıma aracı olarak dikkate alınmadığını belirterek, kendi kaderine terk edildiğini vurguladı.

Güvenilir ve ekonomik

Banliyö trenlerinin, 45 YTL'lik tam ve 30 YTL'lik öğrenci aylık abonmanı kartıyla sunması

kullanım imkanı sunması, Kayaş-Sincan güzergâhına kullanılan dar gaireliler tarafından tercih edilmesine neden oluyor. Geçen yıl 13 milyon 172 bin 690 kişiye hizmet veren trenler, bu yılın 11 ayı içerisinde 11 milyon 196 bin 49 kişi tarafından kullanıldı. Şehir içi ulaşımında banliyö trenlerini kullananlar Milliye'de kullanılan nodenlerini şöyle değerlendirdi: "Her şeyden önemlisi sabah ve akşam saatlerinde trafik sorunu yaşamıyoruz. Zaten yol mesafesi otobüslerle hemen hemen aynı ve kaza ihtimali düşük olduğundan daha güvenilir. Kalıcı ki bu hizmetin oturması çoğunlukla dar gaireliler için trenler ekonomik geliyor. Ayrıca bayram ve tatil günlerinde otobüslerde yaşanan yoğunluk trenlerde yaşanmaz."

Karaduman, Ankara'daki banliyö trenlerinin yıllardır toplu taşıma aracı olarak dikkate alınmadığını vurguladı

karaduman, Ankara'daki banliyö trenlerinin yıllardır toplu taşıma aracı olarak dikkate alınmadığını vurguladı

"İhmal edildi"

Ankara'daki toplu taşıma sorununun yanlış yaklaşım ve yöntemler ile çözüme ulaştırılmaya çalışıldığına söyleyen Karaduman, "Ankara'daki ulaşım politikaları toplu taşıma politikalarına dayanıyorsa, banliyö trenlerinin hatları genişletilerek, daha verimli hale getirilebilir" dedi. Bugünkü hal ile banliyö trenlerinin toplu taşıma aracı olarak görüldüğünü ifade eden Karaduman, banliyö trenlerinin toplu taşıma aracı olarak dikkate alınmadığını ve belli bir bütüncüleme veya aktarım sistemi oluşturulmaması, kendi kaderine terk edildiğini de belirtti.

Ankara'nın bu kadar konuta ihtiyacı yok

Z. Kıvanç EL

Sehir Plancıları Odası (ŞPO) Ankara Şubesi Başkanı Serdar Karaduman, Ankara'nın en önemli ihtiyacının ulaşım başta olmak üzere sanyai, konut ve altyapı konularındaki planların hazırlanması olduğunu söyledi. Karaduman, "Günü birlik projelerle büyük sorunlar ortaya çıkmaya başladı. Ankara'nın en ciddi sorunu, ciddi istihdam kaybıdır. Her alanda plan hazırlanmalı. Ulaşım, Ulus projesi gibi konularda planlar hazırlanıp hemen çalışmaya başlanmalıdır" dedi.

Karaduman, Ankara'ya ilişkin sorularımıza yanıtladı.

● **Ankara'da son yıllarda birçok proje ve çalışma gündeme geldi. Bu çalışmalar yapılırken Ankara'nın kimliğine ne kadar sahip çıkılıyor?**

Çalışmalar, projeler var. Fakat gördüğümüz şey, şu son yıllarda projeler yürütülürken kamu yararı aşamasında değil, kentsel rantı yaratım aşamasında adımlar atılıyor. Yatırım yapan grupların lehine kenti paylaştım, onların istediği şekilde bir paylaştım görüyoruz. Bu çerçevede baktığımız zaman gecekondular için Ankara'nın değişik bölgelerinde kentsel dönüşüm projeleri var. Çeşitli gecekondular yıkılıp yerine TOKİ tarafından konutlar yapılıyor. Şu anda Ankara'da yürütülen gecekondular projeleri, temel olarak bir barınma ihtiyacıdır.

● **Kale ve Ulus bölgesinin rehabilitasyonu projesi şu an gündemindeki en önemli proje. Bu çalışmalar bölgeye yeni bir kimlik**

Günübirlik projelerle büyük sorunlar yaşandığını belirten Serdar Karaduman, "Yatırım yapan grupların lehine kenti paylaştım, onların istediği şekilde paylaştım görüyoruz" dedi

kazandırabilecek mi?

O bölge Cumhuriyet'in Ankara'sıdır. Bu sadece 30'lu yılları anlatmaz. 50'leri, 60'ları, 80'leri de anlatmalıdır. Cumhuriyet dönemi denildiğinde sadece eski Meclis kastedilmez. O çerçevede Ulus'taki hal binası da bu kapsamda değerlendirilmeli. Ulus'ta bir dönüşüm projesi yaparken yeni kuşaklara aktarma temelinden gidilmeli. Bombaların yıkamadığı yerleri belediye yıkamaya çalışıyor.

● **En fazla tartışılan projelerden biri de Kugulu Kavşağı oldu. Burası için yapılan tartışmalara ne diyorsunuz?**

O kavşak bilime aykırıdır. Ankara'nın ulaşım planlaması, bilime aykırıdır. Kenti otoban haline getirmek, araçları hızlandırarak trafik sorununu çözmek, Avrupa'nın 50'li yıllarda yaptığı bir uygulamadır. Eğer büyükşehir belediyesinin 15 yıldır başlattığı ve bitirdiği bir metro yok ise bu ulaşım sistemi bilime aykırıdır.

● **Kent, batıya doğru hızlı bir biçimde genişliyor. Bu tek yönlü gidiş sağlıklı mı?**

"Ankara'nın bu kadar konut alanına ihtiyacı yok. Kentin her yerini imara açma uygulaması var. Ankara'nın ne tarafa genişleyeceğinin bir planı olmak zorunda. Bir alana günlük çözümler bulurken diğer alanı bir anda gözden çıkarırsanız bakarsınız diğer taraf da bitmiş. Su sorusunda bu yaşandı.

● **Ankara'nın 20 yıl sonrasını nasıl görüyorsunuz?**

Felaket senaryosu çizmeye gerek yok ama her toplum layık olduğu şekilde yaşar. Biz bazı şeyleri toplum olarak talep edemiyorsak böyle oluyor. Büyük bir kenttir ama tek bir noktada toplanabilmiştir.

Kentsel dönüşüme rant eleştirisi

■ TMMOB Şehir Plancıları Odası Ankara Şube Başkanı Serdar Karaduman, "Ankara'da gerçekleştirilmeye çalışılan kentsel dönüşüm projeleri, kentsel dönüşüme konu olabilecek gecekondular bölgelerinin sağlıklı dönüşümü için değil, daha

Karaduman

çok kentsel rantın elde edilemediği alanların yapılaşmaya açılması için kullanılıyor" dedi. Karaduman, Ankara'nın üst ölçekli planlama disiplininin yıllar içinde aşındırıldığını ifade ederek, "Bu nedenle kent, plansızlığın ve el yordamıyla, günü birlik yapılan, arazi spekülasyonunu hedefleyen bir planlama trafiğine konu olmuştur" görüşünü belirtti. Başkent'in, son yıllarda hızla yaygınlaşan kentsel dönüşüm projelerinin en çok uygulandığı kentlerden biri olduğuna işaret eden Karaduman, bu dönüşüm projeleriyle kent planlamasının kendisinin dahi aşılma noktasına geldiğini savundu. Karaduman, Ankara'da gerçekleştirilmeye çalışılan kentsel dönüşüm projelerinin, kentsel dönüşüme konu olabilecek gecekondular bölgelerinin sağlıklı dönüşümü için uygulanmadığını öne sürerek, bu projelerin daha çok kentsel rantın elde edilemediği alanların yapılaşmaya açılması için kullanıldığını iddia etti

ANKARA'NIN KİMLİĞİ DEĞİŞİYOR Ankara Üniversitesi Öğretim Üyesi Doç.Dr. Dicle Oğuz, son yıllarda Başkentte birçok alışveriş merkezi yapıldığını, bu yerlerin artık Ankaralılar için önemli rekreasyon yerleri arasında yer aldığını söyledi. Oğuz, Ankara'nın, "üniversite şehri, modern başkent ya da memur kenti kimliği"nin büyük alışveriş merkezlerinin çoğalmasıyla alışveriş kenti olarak değişmeye başladığını kaydetti. Alışveriş merkezlerinin, toplumun bazı kesimleri için ulaşılabilen alanlar olduğuna dikkati çeken Oğuz, bu özellikleriyle ayırıcı alanları oluşturduğunu ifade etti. Açık alanların alışveriş merkezlerinde sunulan yeni rekreasyon olanakları nedeniyle eski kullanıcılarının bir kısmını kaybettiğini savunan Oğuz, bu durumun doğa-insan ilişkisinin kopmasına yol açtığını kaydetti, Oğuz, kentlileri yeniden açık alanlara çekecek politika ve stratejiler üretilmesi gerektiğini vurguladı.

03 Aralık 2007, Akşam Gazetesi

02 Aralık 2007 - Hürriyet Ankara

TMMOB
Şehir Plancıları Odası

Yayın Türü: Yerel Süreli Yayın
Aylık Haber Bülteni
Oda birimlerine ve üyelere
ücretsiz gönderilir.

Yayın İdare Merkezi
Hatay Sokak No. 24/17
Kocatepe/ANKARA
Tel: 0312 417 87 70
Faks: 0312 417 90 55
e-posta: spo@spo.org.tr
www.spo.org.tr

TMMOB Şehir Plancıları Odası
Adına Sahibi ve
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Yaser Gündüz

Haber Bülteni Sekreteri
A. Cenap Yoloğlu

Bu Sayıya Emeği Geçenler

Yaser Gündüz (Genel Merkez)
Nevzat Can (Genel Merkez)
Ahmet Ünver (Genel Merkez)
Hatice Kurşuncu (Genel Merkez)
Çağrı Demirel Arabacı (Bursa Şube)
Murat İlkme (Bursa Şube)
Reyhan Güden (Konya Şube)
Mustafa Kaynak (Konya Şube)
Halil Karabıçak (Konya Şube)
Gökçen Taşkın (İstanbul Şube)
Çiğdem Ünal (Ankara Şube)
İlknur Urkun Bove (Ankara Şube)
Serdar Karaduman (Ankara Şube)
Serkan Kemeç (Ankara Şube)

Sayfa Düzeni
PLAR LTD. ŞTİ. – ŞERİF EREN
TEL: 0512 432 01 83–93

Baskı
Kardelen Ofset
Matbaacılık Tanıtım Hizmetleri
San. Tic. Ltd. Şti.
İncesu Cad. 96'lar Apt. No: 6/Y
Kolej-Ankara
Tel: (0312) 432 13 78 - 432 23 78
Fax: (0312) 435 37 90
Basım Tarihi-Saati: 18.01.2008-10:30

Aralık 2007
4.000 adet basılmıştır.

